

Jaarverslag 2018

Onderwijsstichting Esprit

Onderwijsstichting Esprit

Statutair gevestigd te Amsterdam

Adres	Prinses Irenestraat 59 1077 WV Amsterdam
Telefoon	020 585 48 11
Contact	B. Elemans
Email	b.elemans@cb.espritscholen.nl
Website	www.espritscholen.nl

Inhoud

Voorwoord	4
1 Bestuursverslag	5
1.1 Motto, ambities	5
1.2 Organisatie	5
1.3 Governance	9
1.4 Verslag van de Raad van Toezicht	10
1.5 Verslag van de GMR	17
1.6 Activiteiten en samenwerkingsverbanden gedurende het verslagjaar	19
1.7 Verslag regeling kwaliteit voortgezet onderwijs en regeling prestatiebox	25
1.8 Financiële positie en resultaten in 2018	34
1.9 Begroting 2019	41
1.10 Continuïteitsparagraaf	42
1.11 Toekomstige ontwikkelingen	46
2 Jaarrekening	56
2.1 Balans per 31-12-2018	56
2.2 Staat van Baten en Lasten	57
2.3 Kasstroomoverzicht 2018	58
2.4 Grondslagen	59
2.5 Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten	68
2.6 Toelichting op de staat van baten en lasten	76
3 Overige gegevens	86
3.1 Controleverklaring	86
3.2 statutaire verdeling resultaat	86

Voorwoord

Het jaar 2018 is voor Onderwijsstichting Esprit (hierna: Esprit Scholen) een innovatief, inspirerend en internationaal-georiënteerd jaar geweest. Er is een nieuw Onderwijsmanifest ontwikkeld dat richting geeft bij het sturen van ontwikkelingen binnen de organisatie voor de periode 2018 tot en met 2022. Uit het manifest wordt duidelijk wat ons profiel is en wat onze ambities zijn. Leerlingen grenzeloos laten leren in Amsterdam, dat is ons motto. Met ons diverse onderwijsaanbod willen we zo optimaal mogelijk aansluiten op de huidige vraag naar onderwijs in de wereldstad Amsterdam, waar superdiversiteit een gegeven is.

Esprit Scholen onderschrijft daarnaast de *Global Goals* van de Verenigde Naties. We streven naar een zo duurzaam mogelijke leeromgeving. Met de inhoud en de vorm van ons onderwijs bereiden we onze leerlingen voor op de toekomst. Daarnaast bieden we ook onze medewerkers mogelijkheden om zich te blijven ontwikkelen en een leven lang te kunnen blijven leren. Het toekomstbestendig maken van het leraarschap, in het licht van het lerarentekort, is voor Esprit Scholen dit jaar een belangrijke prioriteit geweest. In samenwerking met de gehele Amsterdamse onderwijsketen en de gemeente is bijvoorbeeld een lerarenagenda met vijf ontwikkelijnen opgesteld.

Onze organisatie is dit jaar opnieuw gegroeid. We hebben basisschool “de Verwondering” uit Monnickendam welkom mogen heten binnen Esprit Scholen. Ook qua leerlingaantallen is een licht stijgende lijn te zien. Met name de vraag naar internationaal onderwijs wordt steeds groter.

Esprit Scholen is een financieel gezonde organisatie. Het jaar 2018 is afgesloten met een exploitatieresultaat van € -1.429.568. Het resultaat heeft betrekking op de geplande investeringen in onderwijskundige innovaties. Het eigen vermogen per 31 december 2018 bedroeg € 13.364.956. Esprit Scholen is erin geslaagd om te investeren in innovaties en het weerstandsvermogen binnen de gehanteerde signaleringsgrenzen van de inspectie te houden.

In de meerjarenbegroting 2019-2021 zijn de resultaten inclusief de inzet van bestemmingsreserves in evenwicht. De afgelopen jaren heeft Esprit Scholen een focus gehad op de financiële prestaties en investeringen in nieuwe onderwijsconcepten. Voor de komende jaren blijft het scherp sturen op de begroting nog steeds van groot belang, gelet op alle externe en interne verwachte ontwikkelingen. In het jaarverslag worden deze onderwerpen toegelicht.

We zien met veel enthousiasme uit naar de toekomst. De ambitie, middelen en randvoorwaarden zijn er om onze leerlingen in Amsterdam grenzeloos te laten leren. In dit jaarverslag vindt u het bestuursverslag en de jaarrekening 2018. Het jaarverslag is goedgekeurd op 28 juni 2019 door de Raad van Toezicht.

Amsterdam, 28 juni 2019.

Ruth Kervezee

Voorzitter College van Bestuur

Percy Henry

Lid College van Bestuur

1 Bestuursverslag

1.1 Motto, ambities

Onderwijsmanifest

Esprit Scholen beschikt over een onderwijsmanifest 2018-2022. De schoolplannen sluiten daarop aan. Hieronder staan enkele citaten uit dit onderwijsmanifest over wat Esprit Scholen wil betekenen voor onze leerlingen in en rond Amsterdam.

Motto

Bij alles wat Esprit Scholen doet en besluit, vragen wij ons steeds af wat het betekent voor onze leerlingen. Ons motto is hierbij: grenzeloos leren. Grenzeloos leren geeft uitdrukking aan:

- Ons onderwijs en de ruimte voor ontwikkeling en groei van onze leerlingen;
- Ons werk en de ruimte voor ontwikkeling van onze leraren en ondersteuners;
- Onze relatie met de omgeving, de toegankelijkheid van de scholen en samenwerking met de omgeving en de wereld waarmee we verbonden zijn.

Wij beschouwen het als onze opdracht om hoogwaardig onderwijs te bieden in een optimale leeromgeving, om jonge mensen voor te bereiden op vervolgonderwijs en een volwaardige deelname aan de samenleving.

Ambities

Onze strategische koers voor de komende jaren is verwoord in 7 ambities:

1. De beste leerplek voor leerlingen bieden
2. Soepel doorstromen
3. Continu innoveren
4. Wereldburgers ontwikkelen
5. Een leven lang leren
6. Duurzaam zijn
7. In het hart van - en met hart voor - de samenleving

Met deze ambities wil Esprit Scholen in de periode 2018-2022 aan de slag gaan. In de schoolplannen verwoorden de scholen de ambities van het Onderwijsmanifest. De plannen beschrijven hoe de scholen onze maatschappelijke en onderwijskundige opdracht concretiseren en willen waarmaken.

1.2 Organisatie

Esprit Scholen bestaat uit dertien scholen met een gevarieerd onderwijsaanbod van primair en voortgezet onderwijs, van praktijkonderwijs tot en met gymnasium, met internationaal onderwijs en tweetalig havo en vwo. Esprit Scholen heeft 7.630 leerlingen per 1 oktober 2018 (5343 op het VO en 2287 op het PO).

College van Bestuur

Esprit Scholen wordt bestuurd door een College van Bestuur dat bestaat uit een voorzitter en een lid van het College van Bestuur.

Het College van Bestuur is een collegiaal bestuur. Samen is het bestuur eindverantwoordelijk voor Esprit Scholen en legt daarover verantwoording af aan de Raad van Toezicht.

In de dagelijkse praktijk zijn de dertien scholen verdeeld over de twee leden van het College van Bestuur voor de directe aansturing. De scholen worden geleid door directeuren die namens het

bevoegd gezag mandaat hebben dat is uitgewerkt in het managementstatuut van Esprit Scholen.

De voorzitter van het College van Bestuur, mevrouw Ruth Kervezee, is verantwoordelijk voor Financiën, Vastgoed, Internationalisering, de Opleidingsschool en Communicatie & PR. Uit hoofde van haar functie is zij bestuurder van het OSVO, voorzitter van het Samenwerkingsverband VO Amsterdam-Diemen, lid van het bestuur van de VO-raad en lid van de Taskforce Lerarentekort Amsterdam.

Het lid van het College van Bestuur, de heer Percy Henry, is verantwoordelijk voor HRM, Kwaliteitsbeleid en ICT. Uit hoofde van zijn functie is hij voorzitter van Breedbandnetwerk Onderwijs Amsterdam (BOA), lid Programmaraad van het Lectoraat Beroepsonderwijs, lid Stuurgroep Landelijke Kwartiermakers 10 – 14 Onderwijs, toezichthouder en lid van de auditcommissie van het samenwerkingsverband PO Zaanstreek en Waterland, toezichthouder en lid van de auditcommissie van het Samenwerkingsverband PO Amsterdam Diemen, lid van het Breed Bestuurlijk Overleg voor het primair onderwijs in Amsterdam (BBO), lid van de commissie Elektronisch Loket Kernprocedure & Keuzegidsen (ELKK) en vertegenwoordiger voor het VO bij het Masterplan Techniek voor het samenwerkingsverband VO Amsterdam Diemen, lid van de landelijke visiegroep Technologie voor de VO-Raad en vertegenwoordiger voor het VO bij het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voor VO-MBO Amsterdam (RMC).

Het College van Bestuur is gezamenlijk verantwoordelijk voor Onderwijs, en Innovatie.

De voorzitter van het College van Bestuur had in 2018 de volgende nevenfuncties:

- Commissaris bij Woonstichting De Key (lid van de auditcommissie);
- Lid Adviesraad Nuffic.

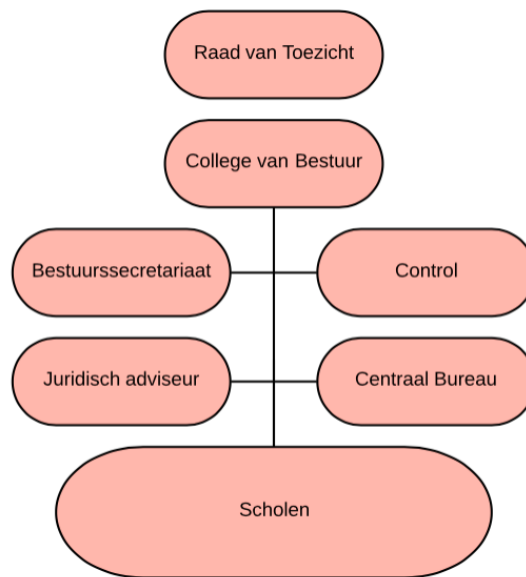
Het lid van het College van Bestuur had in 2018 geen nevenfuncties.

Ondersteunende diensten

Ter ondersteuning van de scholen is er een Centraal Bureau waar functionele diensten zijn ingericht op het gebied van Control, HRM, Financiën, Inkoop/Facilitair/CLA/ICT, Vastgoed & Gebouwbeheer. Een deel van de ondersteunende diensten is eveneens decentraal belegd.

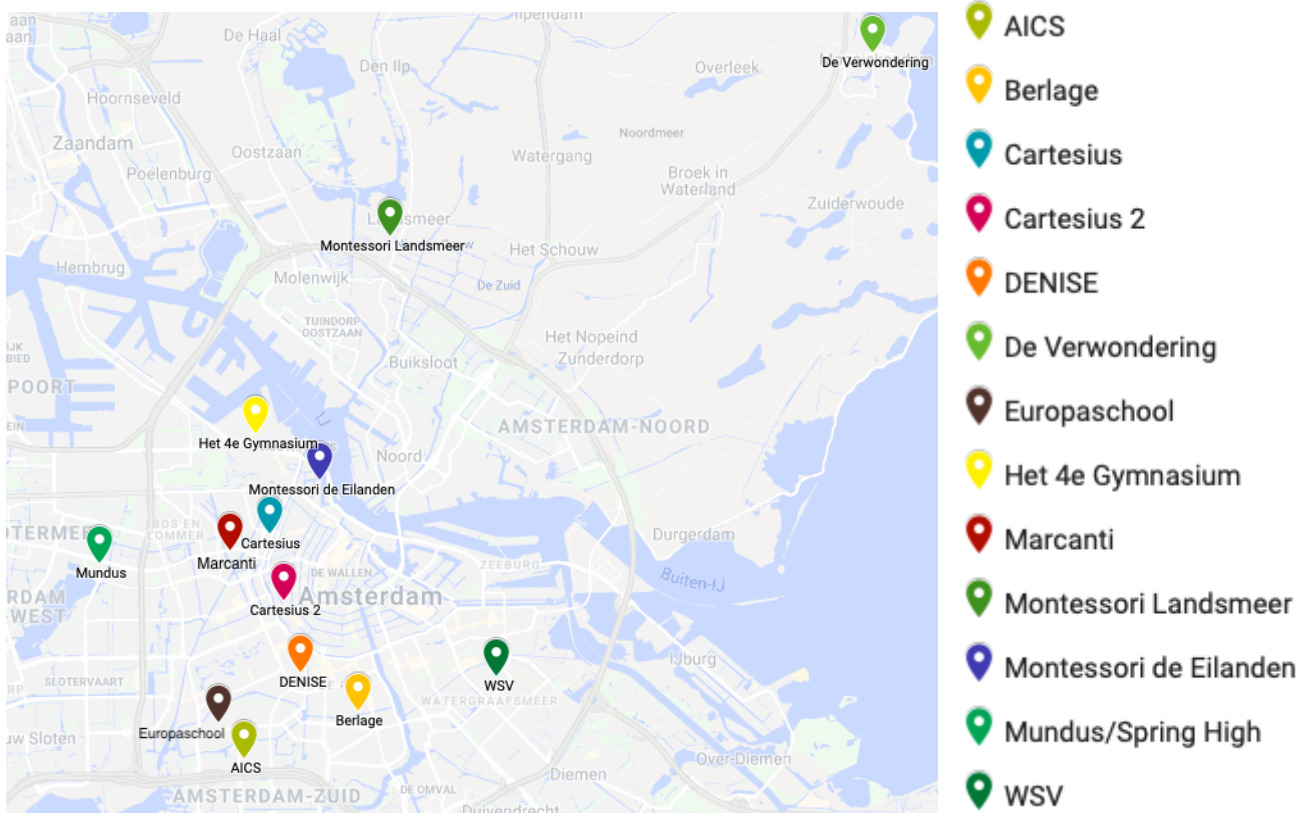
Tot de staf van het College van Bestuur behoren het bestuurssecretariaat, Control, strategisch HRM en de juridisch adviseur.

Organogram Esprit Scholen

Scholen

Onder Onderwijsstichting Esprit gevestigd te Amsterdam (Esprit Scholen) – bestuursnummer bevoegd gezag 40586 - ressorteren in 2018 de volgende scholen:

Voortgezet Onderwijs		1-10-18	1-10-17	1-10-16	1-10-15	1-10-14
17YS	Mundus College/Spring High	1040	945	935	950	1025
17YS	Berlage Lyceum	1099	1098	1117	1138	1173
17YS	DENISE-Voortgezet Onderwijs	268	232	213	154	115
17YS	Marcanti College	589	624	645	661	673
17YS	Cartesius 2	311	202	89	0	0
17YS	Cartesius Lyceum	728	760	801	818	772
17YS	AICS-Voortgezet Onderwijs	491	466	464	439	411
30GC	Het 4e Gymnasium	817	835	780	761	756
Totaal VO		5343	5162	5044	4921	4925
Primair Onderwijs						
24TC	AICS-Primair Onderwijs	741	725	646	544	533
24TC	Europaschool	370	338	302	290	276
24NT	De Eilanden	261	258	252	262	263
03PS	Montessorischool Landsmeer	226	230	228	226	224
24TC	DENISE -Primair Onderwijs	147	119	114	98	27
30XD	De Verwondering	110	106	0	0	0
08CA	WSV	432	436	436	437	421
Totaal PO		2287	2212	1978	1857	1744
Totaal		7630	7374	7022	6778	6669

Het aantal leerlingen per 1-10-2018 is gebaseerd op de gegevens uit de begroting van 2019 omdat de definitieve beschikking nog niet beschikbaar is.

Het aantal leerlingen m.b.t andere jaren is gebaseerd op de definitieve beschikking.

Cartesius 2 is gestart op 1 augustus 2016. Cartesius 2 is een tijdelijke nevenvestiging van het Cartesius Lyceum.

De Verwondering is op 1 augustus 2018 onderdeel geworden van Esprit Scholen.

Verbonden partijen

Aan Esprit Scholen is een aantal organisaties gelieerd zoals boekenfondsen, steunfondsen en rechtsvoorgangers van scholen. Deze betreffen:

- Stichting Mr. Dr. Spaander-Fonds;
- Stichting Leermiddelen en Activiteiten Vestiging Berlage;
- Stichting Montessori Basisschool de Westelijke Eilanden;
- Watergraafsmeerse Schoolvereniging;
- Stichting Boeken- en Leermiddelenfonds Esprit Scholengroep, Vestiging Marcanti;
- Vereniging van Eigenaars de Bickershoek;
- Stichting Vrienden van het Cartesius Lyceum;
- Stichting Kind & Muziek Landsmeer.

Op basis van de statuten van bovenstaande gelieerde stichtingen zijn ze geen van allen consolidatieplichtig omdat er geen sprake is van beslissende zeggenschap door Esprit Scholen.

1.3 Governance

Esprit Scholen heeft een Raad van Toezicht en een College van Bestuur. Er is een duidelijke scheiding tussen bestuur en toezicht. Esprit Scholen houdt zich aan de code goed bestuur van de VO-raad en de PO-raad.

Cruciaal is het uitgangspunt dat het College van Bestuur bestuurt en dat de Raad van Toezicht, toezicht houdt. Aan het toezicht wordt door de Raad van Toezicht van Esprit Scholen op de volgende wijze invulling gegeven: voorop staat het uitgangspunt dat de Raad van Toezicht er op moet kunnen vertrouwen dat zij tijdig en volledig wordt geïnformeerd door het College van Bestuur over alle zaken die relevant zijn voor het goed uitoefenen van de toezichthoudende taken. Daarnaast zijn de kaders voor de invulling van het toezicht: de statuten, de reglementen van de Raad van Toezicht, het reglement van het College van Bestuur, het managementstatuut, en het toetsingskader. Hieronder een samenvatting van het toetsingskader.

Toezichtvisie

De Raad van Toezicht wil vanuit een maatschappelijke betrokkenheid als toezichthouder actief en structureel verantwoording afleggen aan interne en externe belanghebbenden. De Raad van Toezicht heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het College van Bestuur en op de algemene gang van zaken binnen Esprit Scholen. De Raad van Toezicht staat het bestuur met raad terzijde en vervult ook de rol van werkgever en beslist over benoeming, beoordeling, beloning, schorsing en ontslag van de bestuurders.

Het College van Bestuur stuurt de organisatie aan en is verantwoordelijk voor de realisatie van de doelstellingen van de organisatie. Het College van Bestuur draagt zorg voor de strategie, de financiering, het beleid en de daaruit voortvloeiende resultatenontwikkeling. Het College van Bestuur legt hierover verantwoording af aan de Raad van Toezicht. Het College van Bestuur verschaft de Raad van Toezicht gevraagd en ongevraagd tijdig de informatie die nodig is voor de uitoefening van de taak van de Raad van Toezicht. Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor de naleving van alle relevante wet- en regelgeving en voor het beheersen van de risico's verbonden aan de activiteiten van de organisatie. Het College van Bestuur rapporteert hierover aan de Raad van Toezicht en bespreekt de interne risicobeheersing- en controlesystemen met de Raad van Toezicht.

Het toezicht van de Raad van Toezicht op het College van Bestuur omvat in ieder geval:

- De maatschappelijke resultaten (de realisatie van de doelstellingen van Esprit Scholen)
- De kwaliteit van de maatschappelijke verantwoording
- De financiële resultaten: efficiency en financiële continuïteit
- De financiële verslaggeving
- De wijze waarop risico's verbonden aan de activiteiten van Esprit Scholen worden ingeschat en hoe daarmee wordt omgegaan
- De kwaliteit van de interne risicobeheersing
- Het toetsen van het draagvlak in de organisatie inzake het gevoerde en het te voeren beleid en de werksfeer in de organisatie middels overleg met de GMR
- Naleving van toepasselijke wet- en regelgeving
- Naleving van de Governance code VO

Toezichtkader

De Raad van Toezicht wordt vooraf betrokken bij majeure (beleids)ontwikkelingen en verzamelt die informatie die noodzakelijk wordt geacht om te kunnen beoordelen of het handelen van het College van Bestuur voldoet aan de daaraan vooraf gestelde eisen, vormt zich daarover een oordeel en intervenueert eventueel naar aanleiding daarvan. De eisen die aan het handelen van het College van Bestuur worden gesteld zijn vooraf vastgelegd in het toezichtkader op de volgende aandachtspunten:

- Identiteit
- Betrokkenheid omgeving
- Strategie
- Uitvoering
- Werkgeverschap
- Onderwijskwaliteit
- Financiën en risicomanagement

Buiten de informatievoorziening vanuit het College van Bestuur beschikt de Raad van Toezicht over aanvullende bronnen van informatievoorziening. Het gaat dan om de rapportages van en het gesprek met de accountant, de rapporten van en het gesprek met de Onderwijsinspectie, het structureel overleg met de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad, de informatie die de leden van de Raad van Toezicht opdoen tijdens individuele werkbezoeken aan de scholen, de gesprekken die tijdens de Raad van Toezicht-vergaderingen worden gevoerd met uitgenodigde schooldirecteuren (in aanwezigheid van het College van Bestuur) en de in het reglement auditcommissie opgenomen mogelijkheid voor het Hoofd Control om, indien nodig, rechtstreeks met de Raad van Toezicht overleg te voeren. Tevens zijn er gesprekken die de remuneratiecommissie in het kader van de beoordeling van het College van Bestuur voert met schoolleiders, de voorzitters van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad en met vertegenwoordigers van de staf (= Centraal Bureau).

Jaarlijks neemt de Raad van Toezicht tijd voor een zelfevaluatie en staat stil bij het aftredings-/benoemingsschema en de profielen van de RvT-leden. De jaarlijkse zelfevaluatie heeft plaatsgevonden in december 2018.

Het College van Bestuur heeft een zelfevaluatie uitgevoerd op 3 december 2018.

1.4 Verslag van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht is in 2018 viermaal in vergadering bij elkaar gekomen, waarbij het College van Bestuur aanwezig was. De vergaderingen vonden plaats op een van de Esprit Scholen (met

uitzondering van de RvT strategiemiddag) en startten met een presentatie van de desbetreffende schoolleider.

In alle vergaderingen is uitgebreid stilgestaan bij de strategische koers van Esprit Scholen, de kwaliteit van het onderwijs, de financiën, governance, de algemene gang van zaken bij Esprit Scholen, de externe ontwikkelingen en de samenwerking in Amsterdam. Daarnaast hebben de volgende onderwerpen speciaal aandacht gehad:

- De nieuwe verantwoordingsstructuur College van Bestuur
- Kwaliteitsbeleid van Esprit Scholen
- Managementletter 2017 en het jaarverslag 2017
- Begroting 2019 en meerjarenbegroting 2019 - 2021 met een doorkijk naar 2023
- Rapport ICT-audit EY en plan van aanpak n.a.v. de ICT-audit
- Digitalisering
- Governance
- Het samengaan van Esprit Scholen met basisschool 'De Verwondering'
- Geactualiseerde Businesscase AICS South East en de ontwikkelingen rond AICS South East
- Onderwijsontwikkelingen in Amsterdam en de rol van Esprit Scholen daarin
- Samenwerking Esprit-VOvA
- Uitkomsten collegiaal overleg Van Doorne en EY/Holland Van Gijzen inzake interpretatie omtrent de aanbestedingswet- en regelgeving

Honorering Raad van Toezicht

De kosten van de Raad van Toezicht waren in 2018 €87.318. Deze kosten hadden met name betrekking op de honorering ad €83.375. De overige kosten van individuele leden, niet zijnde Wet Normering Topinkomens (WNT-) bezoldiging maar vallend onder de categorie onbezoldigde onkosten, hebben betrekking op reiskosten, parkeerkosten en opleidingskosten. De Raad van Toezicht heeft ook als geheel kosten gemaakt tot een bedrag van €2.209. Deze kosten hebben betrekking op lidmaatschap VTOI, kosten zelfevaluatie en vergaderkosten. In 2018 heeft de Raad van Toezicht besloten om de honorering van commissies gelijk te trekken en de honorering voor de leden en de voorzitter te verhogen in 2018 en deze voor 2019 en 2020 te bevriezen.

Lid	Functie	Bruto honorering excl. BTW	onkosten op jaarbasis excl. BTW	Totaal
Sandra Lutchman	Voorzitter Raad van Toezicht	16.775	140	16.915
Frans Roozen	Voorzitter Auditcommissie	11.100	0	11.100
Ellen Soerjatin	Voorzitter Remuneratiecommissie	11.100	205	11.305
Marc van der Meer	Voorzitter Onderwijscommissie	11.100	0	11.100
Jacinta Duttenhofer	Lid Raad van Toezicht	11.100	788	11.888
Mieke van den Berg	Lid Raad van Toezicht	11.100	0	11.100
Romain Rijk	Lid Raad van Toezicht	11.100	600	11.700
Alle leden	gezamenlijke onkosten	0	2.209	2.209
Totaal		83.375	3.943	87.318

Reguliere vergaderingen

In 2018 hebben de volgende vergaderingen van de Raad van Toezicht plaatsgevonden:

- **6 april 2018**, met als hoofdonderwerpen: de kwaliteit van het onderwijs bij Esprit Scholen en de strategische koers. Daarnaast zijn onder andere de volgende onderwerpen

besproken: De verantwoordingsstructuur College van Bestuur, ontwikkelingen m.b.t. AICS South East, Inspectierapporten, samenwerking Esprit – VOvA.

- **15 juni 2018**, met als hoofdonderwerpen het jaarverslag 2017 en de jaarrekening 2017 in aanwezigheid van de accountant. De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven met beperking voor rechtmatigheid met betrekking tot Europese aanbestedingen bij de jaarcijfers. In deze vergadering zijn het jaarverslag en de jaarrekening goedgekeurd door de Raad van Toezicht. Tevens zijn in deze vergadering onder andere de volgende onderwerpen besproken: de managementletter 2017, rapport ICT Audit van EY, Ontwikkelingen mogelijke samenwerking Esprit met basisschool 'de Roos', Onderwijsontwikkelingen in Amsterdam en de rol van Esprit daarin.
- **16 oktober 2018**, strategiemiddag (zie hiervoor het onderdeel strategiemiddag).
- **30 november 2018**, met als hoofdonderwerpen de begroting 2019 en meerjarenbegroting 2019-2021 met een doorkijk naar 2023. In deze vergadering zijn de begroting 2019 en de meerjarenbegroting 2019-2021 goedgekeurd door de Raad van Toezicht. Daarnaast zijn onder andere besproken: het plan van aanpak n.a.v. de ICT-audit, de uitkomsten uit het collegiaal overleg Van Doorne en EY/Holland Van Gijzen inzake interpretatie omtrent de aanbestedingswet- en regelgeving en de honorering van de Raad van Toezicht.

Strategiemiddag

Jaarlijks wordt er een bijeenkomst georganiseerd die over de strategie van Esprit Scholen gaat. De Raad van Toezicht en het College van Bestuur bespreken en discussiëren dan de strategische koers van Esprit Scholen voor de komende jaren.

Auditcommissie

De Raad van Toezicht heeft uit haar midden een auditcommissie benoemd, bestaande uit twee leden: Frans Roozen (voorzitter auditcommissie) en Mieke van den Berg (lid auditcommissie). De auditcommissie is viermaal bij elkaar gekomen in 2018 in aanwezigheid van het College van Bestuur, en het Hoofd Control. Er is gesproken over de gang van zaken met betrekking tot de financiën van Esprit Scholen, met name of de organisatie financieel in control is. In 2018 zijn de volgende hoofdonderwerpen besproken: de begroting 2019, de meerjarenbegroting 2019-2021 en de jaarrekening 2017 (in aanwezigheid van de accountant). Daarnaast zijn onder andere de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

- De managementletter 2017 en het accountantsverslag 2017.
- De Kaderbrief 2019-2021.
- De voortgangsrapportages met betrekking tot de financiële positie van het Marcanti College.
- Onderwijshuisvesting (vastgoedregister en de bouw/verbouwprojecten).
- De financiële consequenties van uitgewerkte scenario's, specifieke financiële risico's en de hieraan gekoppelde risico's en maatregelen.
- Uitkomsten collegiaal overleg Van Doorne en EY/Holland Van Gijzen inzake interpretatie omtrent de aanbestedingswet- en regelgeving.
- Rapport ICT Audit EY en plan van aanpak n.a.v. ICT-audit.
- Geactualiseerde Businesscase AICS South East.
- Honorering en onkostenvergoeding Raad van Toezicht.
- De fusie Esprit Scholen met basisschool 'De Verwondering'.

Commissie KOG (Kwaliteit, Onderwijs, Governance)

De Raad van Toezicht heeft uit haar midden een commissie KOG benoemd, bestaande uit drie leden: Marc van der Meer (voorzitter commissie KOG), Jacinta Duttenhofer (lid commissie KOG) en Romain

Rijk (lid commissie KOG). De commissie KOG is in 2018 viermaal bij elkaar gekomen in aanwezigheid van het College van Bestuur en tweemaal in aanwezigheid van de portefeuillehouder Kwaliteit (MT-lid). Er is met name gesproken over de kwaliteit van het onderwijs van Esprit Scholen, de onderwijsinnovaties en over governance. In 2018 zijn onder andere de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

- Het actualiseren van de Esprit reglementen.
- Ontwikkelingen in het onderwijs bij Esprit Scholen o.a. internationalisering, Techniek en AICS South East.
- Onderwijsontwikkelingen in Amsterdam en de rol van Esprit Scholen daarin.
- De fusie Esprit Scholen met basisschool 'De Verwondering'.
- Samenwerking Esprit-VOvA.
- De nieuwe verantwoordingsstructuur van het College van Bestuur.
- Ontwikkelingen mogelijke samenwerking Esprit Scholen met het bestuur van de Stichting Islamitisch Onderwijs Zaanstad (SIOZ).
- De rapporten van de Onderwijsinspectie.
- Ontwikkelingen bij het Marcanti College.
- Sectorakkoord VO-raad.
- Rapport ICT Audit EY en plan van aanpak n.a.v. ICT-audit.
- Techniek onderwijs.

Remuneratiecommissie

De Raad van Toezicht heeft uit haar midden een remuneratiecommissie benoemd, bestaande uit twee leden: Ellen Soerjatin (voorzitter remuneratie-commissie) en Sandra Lutchman (lid remuneratiecommissie, tevens voorzitter Raad van Toezicht).

De Raad van Toezicht hanteert een jaarlijkse cyclus van beoordelingsgesprekken met het College van Bestuur. In 2017 heeft de Raad van Toezicht op voorstel van de remuneratiecommissie en na overleg met het College van Bestuur het beoordelingsproces aangepast met toevoeging van gesprekken met een vertegenwoordiging van het MT, de staf en de GMR om het beeld over het functioneren van het College van Bestuur ten behoeve van de beoordelingsgesprekken met het College van Bestuur aan te vullen. Deze gesprekken worden mede gevoerd op basis van de algemene beoordelingscriteria, waarvan de prioritering jaarlijks in onderling overleg met het College van Bestuur wordt vastgesteld.

Het beoordelingsproces 'nieuwe stijl' is in 2018 (terugkijkend over 2017) toegepast met handhaving van de structuur van het beoordelingsgesprek met het College van Bestuur: een plenair deel waarin met de beide bestuurders gezamenlijk wordt gesproken en een individueel gesprek met de afzonderlijke bestuurders. Van deze gesprekken zijn verslagen gemaakt. De Raad van Toezicht heeft zijn waardering uitgesproken voor de betrokkenheid en deskundigheid van het College van Bestuur en hun inspanningen om in gezamenlijkheid in Amsterdam een aantal belangrijke onderwijsthema's, zoals techniekonderwijs te agenderen. Ook positief is het unanieme beeld van een goed functionerend en goed samenwerkend College van Bestuur, dat zowel in- als extern de diversiteit aan stakeholders ruimte en support geeft voor optimale prestaties (intern) en weet te engageren en verbinden (extern).

De Raad van Toezicht toetst jaarlijks of de bezoldiging van het College van Bestuur in lijn is met het bezoldigingskader bestaande uit de CAO Bestuurders VO, de Wet Normering Topinkomens (WNT), en de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren, waarin onder meer een klassenindeling met een sectoraal bezoldigingsmaximum voor topfunctionarissen in het VO ('OCW-norm') is vastgelegd. Het bezoldigingsmaximum voor 2017 is voor Esprit op basis van complexiteitsklasse E EUR 153.000. In 2017 is in onderling overleg met de voorzitter van het College van Bestuur afgesproken om met ingang van 2017 de bezoldiging vrijwillig in drie jaar af te bouwen om te

bereiken dat de bezoldiging met ingang van 1 januari 2020 voldoet aan de OCW-norm. De Raad van Toezicht heeft vastgesteld dat in 2018 de tweede van de in totaal drie te realiseren afbouwstappen conform plan is uitgevoerd.

Samenvattend oordeel Raad van Toezicht

“Esprit Scholen zet zich in voor goed onderwijs voor alle leerlingen van de stad. De diversiteit van de scholen en de leerlingen stimuleren ons tot het optimaliseren van ons aanbod voor al onze leerlingen. Onze visie, ambitie, agenda en strategische koers zijn verwoord in het Onderwijsmanifest 2018-2022 getiteld “Grenzeloos leren”. Het Onderwijsmanifest is tot stand gekomen door medewerking en input van zowel in- als externe betrokkenen. Concluderend is de Raad van Toezicht tevreden over de gang van zaken met betrekking tot de interne organisatie; het onderwijs en de rol die Esprit speelt ten aanzien van verbinding tussen onderwijsinstellingen ten behoeve van de leerlingen; de innovatie in het onderwijs. Voor alle scholen van Esprit Scholen, behoudens twee niet door de Onderwijsinspectie getoetste scholen, heeft de Onderwijsinspectie het sein op groen staan (op één afdeling op een school na) Dit is in lijn met alle op kwaliteit gerichte inspanningen en de visie op onderwijs van Esprit Scholen.

Samenstelling Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestond in **2018** uit de volgende personen:

Sandra Lutchman	Voorzitter van de Raad van Toezicht, tevens lid Remuneratiecommissie
Functie	Senior consultant Wesselo & Partners
Nevenbetrekkingen	Lid van het bestuur en voorzitter van de Adviesgroep van European Women on Boards, Brussel; Lid Raad van Toezicht Haagse Hogeschool, per 01/06/2018.
Mieke van den Berg	Lid van de Raad van Toezicht, tevens lid Auditcommissie
Functie	Lid Raad van Bestuur Woningstichting Eigen Haard
Nevenbetrekkingen	Lid deelnemersraad Waarborgfonds Sociale Woningbouw; Boardmember European Federation for Living; Voorzitter RvC Techniek Nederland Verzekeringen, per 1 juli 2018.
Jacinta Duttenhofer	Lid van de Raad van Toezicht op voordracht van de GMR, tevens lid Commissie Kwaliteit, Onderwijs en Governance (KOG)
Functie	Juridisch adviseur

Nevenbetrekkingen	Lid tevens vicevoorzitter Raad van Commissarissen Stichting Woondiensten Aarwoude; Voorzitter Klachtencommissie SVOAZ (Stichting Voortgezet Onderwijs Amsterdam Zuid); Onafhankelijke commissievoorzitter bij het Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK); Voorzitter van de Raad van Commissarissen van Gezinssupport.nu BV.
Marc van der Meer	Lid van de Raad van Toezicht, tevens voorzitter Commissie KOG Kwaliteit, Onderwijs en Governance KOG)
Functie	Bijzonder hoogleraar Onderwijsarbeidsmarkt aan de Tilburg Law School en het CAOP in Den Haag; Onafhankelijk wetenschappelijk adviseur voor de MBO-sector verbonden aan de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB).
Nevenbetrekkingen	Lid van de Sociaaleconomische Raad Brabant; Lid van de Raad van Advies van Consortium Beroepsonderwijs; Lid van College van Advies van SVO; Voorzitter Nederlandse Vereniging van Arbeidsverhoudingen.
Romain Rijk	Lid van de Raad van Toezicht, tevens lid Commissie Kwaliteit, Onderwijs en Governance (KOG)
Functie	Oud-Voorzitter College van Bestuur Stichting Carmelcollege
Nevenbetrekkingen	Lid adviesraad Tias MME MPM
Frans Roozen	Lid van de Raad van Toezicht, tevens vicevoorzitter en voorzitter Auditcommissie
Functie	Hoogleraar Vrije Universiteit Amsterdam en voorzitter VU Center for Executive Education
Nevenbetrekkingen	Lid Raad van Advies Vereniging Register Controllers Lid raad van toezicht NHL Stenden Hogeschool

Ellen Soerjatin Lid Raad van Toezicht, tevens voorzitter Remuneratiecommissie

Functie Advocaat/partner bij Evers Soerjatin

Nevenbetrekkingen Lid Hof van Discipline (appèlrechter tuchtrecht);
Lid Raad van Toezicht Petrobras Compensation Foundation.

Rooster van aftreden leden Raad van Toezicht Onderwijsstichting Esprit

	Naam	Functie	Aanvang zittingsperiode	Einde 1e termijn op:	Einde 2 ^e termijn op:
1.	Mieke van den Berg	Lid Raad van Toezicht, tevens lid Auditcommissie per 25/09/2015	25/09/2015	25/09/2019	25/09/2023
2.	Jacinta Duttenhofer	Lid Raad van Toezicht, tevens lid Commissie Kwaliteit, Onderwijs en Governance (KOG) per 01/12/2014 Bekleedt vanaf 16/05/2014 tevens de 'GMR-Stoel'	16/05/2014	16/05/2018	16/05/2022
3.	Sandra Lutchman	Lid Raad van Toezicht, tevens voorzitter Raad van Toezicht per 01/01/2015 en lid Remuneratiecommissie per 01/01/2015	16/05/2014	16/05/2018	16/05/2022

4.	Marc van der Meer	Lid Raad van Toezicht, tevens lid Commissie Kwaliteit, Onderwijs en Governance (KOG) per 01/01/2016. Per 01/05/2016 voorzitter Commissie KOG	01/01/2016	01/01/2020	01/01/2024
5.	Romain Rijk	Lid Raad van Toezicht, tevens lid Commissie Kwaliteit, Onderwijs en Governance (KOG) per 01/12/2016	01/12/2016	01/12/2020	01/12/2024
6.	Frans Roozen	Lid Raad van Toezicht, tevens lid Auditcommissie per 01/06/2012. Voorzitter Auditcommissie per 01/01/2015 en vicevoorzitter per 01/06/2016	01/06/2012	01/06/2016	01/06/2020
7.	Ellen Soerjatin	Lid Raad van Toezicht, tevens voorzitter Remuneratiecommissie per 01/01/2015	01/01/2015	01/01/2019	-

De leden van de Raad van Toezicht zijn voor de periode van 4 jaar benoemd met de mogelijkheid om de zittingsperiode eenmaal voor de periode van 4 jaar te verlengen. Het betreft geen automatische verlenging: leden geven hun bereidheid tot verlenging aan en de RvT neemt vervolgens de beslissing tot verlenging (of niet). De achtergrond van deze handelswijze is dat zowel de RvT als het individuele lid op deze manier bewust een commitment voor de tweede termijn aangaan. Na de maximale zittingsperiode van 8 jaar is herbenoeming niet meer mogelijk.

1.5 Verslag van de GMR

In het voorjaar 2018 zijn er GMR (Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad) -verkiezingen geweest. Hierdoor werd er in de eerste vergadering na de zomervakantie in een nieuwe samenstelling vergaderd, met een aantal nieuwe leden. De GMR is in 2018 tien keer bijeen geweest, waarvan 5 keer samen met het College van Bestuur. In het kader van *Good Governance* heeft tevens een geslaagde bijeenkomst plaatsgevonden met de Raad van Toezicht, met als thema duurzaamheid.

Geregeld bezoekt Jacinta Duttenhofer, lid van de Raad van Toezicht, de GMR-vergadering. De samenwerking tussen GMR en College van Bestuur, alsmede GMR en Raad van Toezicht, is in 2018 goed verlopen.

Er is in 2018 een twee avonden durende scholing voor nieuwe GMR- en MR leden geweest die werd verzorgd door de AOB. De avonden werden zeer goed bezocht.

Verder heeft Mohammed Chatbi, hoofd controller van Esprit, een cursus 'lezen van de begroting' verzorgd voor alle leden van de GMR. Dit werd door de leden zeer gewaardeerd en als zeer zinvol bestempeld.

De agenda van de GMR-vergaderingen wordt opgesteld door het Dagelijks Bestuur van de GMR en het College van Bestuur. Het hoofd HRM speelt hierin eveneens een belangrijke rol. Het is gebruikelijk dat twee weken later de GMR-College van Bestuur vergadering plaatsvindt, die op haar beurt twee weken later wordt gevolgd door de onderlinge GMR-vergadering waarin de besluiten worden genomen. Er zijn binnen de GMR een viertal commissies werkzaam die het mogelijk maken om de onderwerpen in de GMR-vergadering te verkorten. De commissies in 2018 gingen over de volgende onderwerpen:

- I. Financiën
- II. HR
- III. Onderwijs
- IV. Duurzaamheid

I. Commissie financiën:

- Bestemmingsreserve 2017 (positief advies)
- Begroting 2019 (positief advies)
- Meerjarenbegroting 2019-2021 (positief advies) met een doorkijk naar 2022-2023
- Kaderbrief 2019-2021 (positief advies)
- Maandelijkse Financiële rapportages
- Wijzigingen doorbelasting CB/ID-banen (positief advies)

II. Commissie HR:

- Secundaire arbeidsvoorwaarden WKR
- Preventief Medisch Onderzoek (instemming)
- Klokkenluidersregeling (instemming)
- Medewerkersonderzoek
- Inductieprogramma startende docenten
- Bestuursformatieplan 2018
- Strategische HR-agenda inzake lerarentekort
- Reiskosten/woonkosten subsidie Gemeente Amsterdam

III. Commissie Duurzaamheid:

- Aanpassingen werkplan inzake duurzaamheid
- Gezonde kantines

IV. Commissie Onderwijs:

- CITO-resultaten
- Doorstroming en overplaatsingen binnen Esprit

- Overleg decanen Esprit Scholen VO drempelloos doorstromen

Algemene agendapunten:

- Intentieverklaring Esprit-VOvA (positief advies)
- Vakantieregeling (positief advies)
- Fusie PO-school De Verwondering in Monnickendam (instemming)
- Aanpassing Managementstatuut (positief advies)
- Werkplan College van Bestuur
- Jaarverslag externe vertrouwenspersoon
- Invoering Algemene Verordening Gegevensbescherming (positief advies)
- Bestuurlijke visitatie
- Voortgang Eigenrisicodragerschap PO
- ICT-audit
- Terugblik Matching procedure
- Stand van zaken Marcanti College
- Functieprofielen College van Bestuur (positief advies)
- Invoering IB-programma Cartesius-2
- Aanpassing Examenreglement (instemming)
- De huisvesting van Esprit Scholen in algemene zin: verbouwing Mondriaangebouw (DENISE), aanzet verbouwing pand voor Cartesius-2, Verbouwing entreehal Mundus-College, aanzet aanpassingen gebouw Berlage-Lyceum

Nadere informatie over de behandelde onderwerpen is te vinden in de notulen onder 'Medezeggenschap' op de website van Esprit Scholen.

1.6 Activiteiten en samenwerkingsverbanden gedurende het verslagjaar

1.6.1 Internationalisering

Esprit Scholen maakt zich sterk voor multicultureel, dynamisch en internationaal onderwijs en streeft naar verdere internationalisering van haar onderwijsaanbod.

Onder "internationalisering" wordt in dit verband het volgende verstaan:

- *Inrichting van ons onderwijs op zodanige wijze dat leerlingen van Esprit Scholen internationaal georiënteerd ("internationally minded") worden.* Dit maakt het mogelijk dat zij zich in hun verdere ontwikkeling en loopbaan thuis voelen in de wereld, die wereld kunnen duiden, diversiteit zien als een meerwaarde, nieuwsgierig zijn, contexten willen en kunnen begrijpen en zich als een waardig wereldburger kunnen gedragen. Dit bevorderen wij o.a. door een breed aanbod aan talen en het aanleren van interculturele kennis en vaardigheden. Om het aanbod van talen op onze scholen te vergroten en de ontmoeting tussen de diverse culturen en sociale achtergronden te bevorderen is Esprit gestart met het tweejarige project "Taal naar Keuze". Honderden leerlingen van de diverse Esprit Scholen maken inmiddels gebruik van de mogelijkheid om een extra taal te leren en/of taallessen te krijgen in hun thuistaal.
- *Inrichting van ons onderwijs op basis van erkende en gewaardeerde verschillen in cultuur, nationaliteit en herkomst tussen leerlingen en medewerkers.* Esprit Scholen richt zich vanuit zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid op alle in Amsterdam (en directe omgeving) gevestigde leerlingen van 4 tot circa 18 jaar oud. Esprit Scholen biedt een gedifferentieerd aanbod dat aansluit bij de specifieke behoeften en wensen van verschillende groepen. Op

grond van het beleidsplan internationalisering zijn de scholen stap voor stap bezig om het onderwijs verder te internationaliseren. Dit is terug te vinden in de meerjarenplannen en de activiteitenplannen van de verschillende scholen. Het gaat hierbij o.a. over het aanbieden van meer talen ook op jonge leeftijd. Het aanbieden van meer internationaal georiënteerde curricula als TTO (tweetalig MAVO, HAVO, VWO), IMYC, IPC, MYP en DP.

Toekomstige ontwikkelingen

Vanuit ouders en leerlingen zien wij een toenemende belangstelling voor deelname aan internationaal georiënteerd onderwijs.

Een aantal vo-scholen is zich aan het oriënteren op het aanbieden van het Diploma Programme (DENISE, Cartesius 2) en het Careers-Related Programme (AICS, DENISE, Cartesius 2) van het International Baccalaureaat (IB).

Een aantal po-scholen oriënteert zich op het PYP programma (AICS, De Verwondering) van het IB. De toenemende interesse in internationaal onderwijs vertaalt zich ook in de nieuwbouw en de verbouw van onze schoolgebouwen:

- De Nieuwe Internationale School DENISE zal in het voorjaar van 2019 verhuizen naar een geheel verbouwde locatie in Amsterdam west.
- De AICS is inmiddels uitgebreid met een nieuwe locatie AICS South East welke gevestigd is op de Brandstraat. In de zomer van 2019 verhuist deze locatie naar de Darlingstraat in Amsterdam Zuid Oost. Dit is een semipermanente locatie voor de komende 4-5 jaar. Eindbestemming is het “Zandkasteel” aan het Bijlmerplein te betrekken in 2023.
- De AICS krijgt een nieuw gebouw aan de A.J.Ernststraat. De bouw start in het voorjaar van 2019 en de school zal in 2021 in gebruik worden genomen.

Werk in een internationale context

Esprit Scholen biedt scholing aan voor alle medewerkers om het werken in een internationale context te ondersteunen. Voorbeelden daarvan zijn de cursussen Engels en didactiek die worden aangeboden. Daarnaast worden er seminars en lezingen aangeboden die te maken hebben met internationalisering. Op de AICS worden IBO-clusterworkshops en seminars verzorgd voor alle internationale scholen in Nederland.

1.6.2 Samenwerkingsverbanden

Esprit Scholen had in het verslagjaar de volgende externe bestuurlijke samenwerkingsverbanden:

- De vereniging van scholen in het voortgezet onderwijs (VO-raad);
- De vereniging van scholen in het primair onderwijs (PO-raad);
- Vereniging OSVO: de vereniging OSVO is een vereniging van vertegenwoordigers van schoolbesturen in het Amsterdamse voortgezet onderwijs;
- Breed Bestuurlijk Overleg (BBO): dit is het bestuurlijk overleg van de Amsterdamse scholen voor het primair onderwijs;
- Samenwerkingsverband VO Amsterdam-Diemen: Esprit Scholen is lid van dit samenwerkingsverband;
- Samenwerkingsverband PO Zaanstreek en Waterland;
- Samenwerkingsverband PO Amsterdam-Diemen;
- Convenant met het ROC van Amsterdam: Esprit Scholen en het ROC van Amsterdam hebben een meerjarig convenant gesloten om de samenwerking en de doorlopende leerroutes in de praktijk te realiseren;

- Opleiden met Esprit is een door het Ministerie van Onderwijs erkende opleidingsschool. Dit is een samenwerkingsverband tussen Esprit Scholen, de Interfacultaire Lerarenopleiding van de Universiteit van Amsterdam en de Hogeschool van Amsterdam om studenten op te leiden;
- Academisch opleiden met Esprit: dit is een samenwerkingsverband tussen Esprit Scholen, de Universiteit van Amsterdam en de Hogeschool van Amsterdam om studenten op te leiden door praktijkonderzoek in te zetten voor onderwijsontwikkeling;
- Esprit Scholen is een samenwerking aangegaan met Stichting Openbaar Basisonderwijs Westelijke Tuinsteden om onderwijs te geven aan Leerlingen uit de bovenbouw van het PO en onderbouw VO (Spring High/Tiener College);

1.6.3 Klachten

In deze paragraaf volgt een overzicht van interne (klacht)zaken en externe (klacht)zaken en klachten ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC) 2018.

Jaartotaal 2018

In totaal is 50 keer gevraagd om een uitspraak bij een verschil van mening:

- 33x een interne zaak: 10x gegrond, 5x minnelijk geschikt, 13x ongegrond, 5x in behandeling;
- 17x een externe zaak: 2x gegrond, 3x ongegrond, 1x niet ontvankelijk, 11x overig (ingetrokken/nog in behandeling).

In vergelijking met het vorig jaar 2017 is het aantal klachten ongeveer gelijk gebleven: van 52 naar 50. Het aantal zaken intern ging van 21 naar 33. Het aantal zaken extern van 31 naar 17.

Uitgesplitst naar groep:

- 41x door ouders/leerlingen: 11x gegrond, 4x minnelijk geschikt, 15x ongegrond, 1x ingetrokken, 1x niet ontvankelijk, 9x in behandeling;
- 3x door medewerkers: 1x gegrond, 1x geschikt, 1x in behandeling;
- 6x door Esprit: 1x ongegrond, 5x overig (nog in behandeling).

Toelichting interne zaken

In een interne zaak neemt het bestuur na zorgvuldig onderzoek een beslissing in de aangedragen klacht.

Uitgesplitst naar soort:

Soort	Leerlingen/ouders/ derden	Personeel	Totaal
Administratie/Loting/Matching/Aanmelding/Toelating	9	0	9
Optreden school/docent CAO-zaken	5	3	8
Lessen/Cijfers/Communicatie/Bijdragen	13	0	13
Overplaatsing /Schorsing/verwijdering	3	0	3
Totaal	30	3	33

Toelichting externe zaken

In een externe zaak geven externe en onafhankelijke deskundigen een oordeel over een voorgelegde Espritzaak. De klachtenprocedure bij de Landelijke Klachtencommissie (LKC) en de Geschillencommissie Passend Onderwijs zijn vanwege het 'externe oordeel' ook extern geplaatst. Klachten worden door Esprit Scholen beschouwd als waardevolle signalen en als een waardevolle bijdrage aan het verbeteren van de algemene gang van zaken.

Uitgesplitst naar soort:

Soort	Leerlingen/ouders	Personeel	Esprit	Totaal
Klachten LKC	10	0	0	10
Geschillencommissie Passend Onderwijs	1	0	0	1
Overige Juridische procedures – onder de rechter	0	0	3	3
Ingediende klacht bij 3 ^e partij	0	0	1	1
Bezwaar bij minister	0	0	1	1
Totaal	11	0	6	17

Bij het aantal klachten ingediend door ouders en leerlingen bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs kan worden aangetekend dat in 2018 drie klagers zich hebben gewend tot de LKC. Deze klagers hebben meerdere klachten aan de commissie voorgelegd.

Ter vergelijking:

In 2017: 10 Espritklachten - 239 landelijk ingediende klachten bij het LKC*

In 2016: 1 Espritklacht - landelijk 230

In 2015: 7 Espritklachten - landelijk 227

In 2014: 18 Espritklachten - landelijk 212

In 2013: 4 Espritklachten - landelijk 194

In 2012: 11 Espritklachten - landelijk 173

In 2011: 7 Espritklachten - landelijk 153

*Bron: Jaarverslag 2017 LKC

1.6.4 Duurzaamheid

Voor Esprit is duurzaamheid steeds belangrijker geworden. In onze rol als onderwijsinstelling werken we aan duurzame bewustwording van onze leerlingen en in onze bedrijfsvoering maken we steeds duurzamer keuzes.

Esprit sluit zich aan bij de definitie van duurzaamheid zoals deze is opgesteld door de *World Commission on environment and Development* van de Verenigde Naties in het rapport "Our Common future":

"Duurzame ontwikkeling is de ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van de toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen."

Via de Sustainable Development Goals willen de Verenigde Naties tot en met het jaar 2030 in gezamenlijkheid met burgers, bedrijven en overheden werken aan duurzame ontwikkeling. De onderstaande 17 hoofddoelstellingen vormen samen met 169 subdoelstellingen het belangrijkste internationale duurzaamheidskader voor de komende 15 jaar. In deze doelen zitten veel aanknopingspunten voor de scholen.

Het onderwijsprogramma

Bewustmaking, leren doen en laten zien dat iedereen kan bijdragen. Veel scholen hebben hier al invulling aan gegeven. Dat gebeurt in verschillende vakgebieden en er is ruimte voor vrije invulling door de docent. Ook zijn er speciale projecten en programma's. Het programma Eco-scholen sluit hier goed bij aan en wordt gefaseerd ingevoerd op de scholen van Esprit Scholen.

De huisvesting

Bij de bouw en verbouw van onze scholen streven we naar een zo hoog mogelijk duurzaamheidsgehalte. De intentie is om onze gebouwen energiezuinig te maken (isolatie, verwarmingssystemen, Ledverlichting), aardgasvrij te maken, zelf energie te laten opwekken (zonnecollectoren, WKO), rainproof te maken (grijswater circuit, groene daken), en om te doen aan circulaire bouw. Ook natuur inclusief bouwen (vergroting van de biodiversiteit) en groene schoolpleinen vallen onder ons duurzaamheids-streven.

PV-panelen

In het kader van een gemeentelijk Project "Zon op Scholen" in Amsterdam is er SDE+ subsidie toegekend plus een gemeentelijke subsidie voor grote zonprojecten. Voor de volgende scholen heeft Esprit deze subsidies toegekend gekregen: Cartesius Lyceum, Marcanti College en Mundus College. Op het Cartesius Lyceum zijn de PV-panelen geplaatst en de andere twee scholen staan nog in de planning. Het Marcanti College heeft nog geen besluit genomen of de opdracht voor het plaatsen van de PV-panelen wel/niet gegeven kan worden.

Frisse Scholen Klasse B

De gemeente Amsterdam heeft een inventarisatie uitgevoerd naar het binnenklimaat van het primair onderwijs (PO) scholen. De ambitie is om op alle PO-scholen binnenklimaat Frisse Scholen Klasse B te realiseren. De gemeente Amsterdam heeft dit project bekostigd met een vastgestelde bijdrage van € 50.000,- per school. Door tevens energiebesparende maatregelen toe te passen zullen de exploitatiekosten niet stijgen ondanks de toevoeging van installaties. Montessorischool de Eilanden en de Europaschool hebben meegedaan aan dit project. Middels CO2 meters wordt het komende jaar het binnenklimaat gemonitord.

De bedrijfsvoering

Esprit Scholen maakt duurzame keuzes op het gebied van afvalstromen, recycling, circulaire inrichting en inkoop.

De gezonde schoolkantine

Een gezonde schoolkantine is in onze ogen een plek waar jongeren makkelijk gezondere keuzes maken. Wat je aanbiedt en de manier waarop je eten aanbiedt heeft namelijk altijd effect op de keuzes van de leerlingen. En dat kan richting gezond en richting ongezond. Verschillende Esprit Scholen doen hieraan mee.

Personeel en organisatie

Esprit Scholen stimuleert het fietsgebruik en gezonde voeding. Sport en beweging passen in het vitaliteitsbeleid. Aan werkdruk en de balans werk-privé wordt aandacht besteed in de gesprekken tussen medewerker en leidinggevende. Waar gewenst wordt ondersteund met specifieke interventies, zowel teambreed als op individueel niveau. Het budget voor het belastingvrije aanbod van 'vitaliteitsproducten en diensten' voor Esprit medewerkers is in 2018 verhoogd. Medewerkers maken vooral gebruik van de vergoeding voor diverse sportabonnementen en ook de e-bikes zijn populair.

1.7 Verslag regeling kwaliteit voortgezet onderwijs en regeling prestatiebox

1.7.1 Kwaliteit

Esprit Scholen heeft in 2017 een aantal indicatoren vastgesteld voor het borgen van de kwaliteit van de PO en VO-scholen. De volgende indicatoren-set is toen gekozen en vastgesteld voor VO en PO en deze geldt ook in 2018.

De indicatoren worden in het voorjaar van 2019 geëvalueerd en er zal een koppeling tot stand worden gebracht met de zeven ambities van Esprit Scholen zoals deze geformuleerd zijn in het Onderwijsmanifest 2018 – 2022.

Voor de PO-scholen:

- Oordeel inspectie;
- Score eindtoets (Cito-toets of andere toets);
- Scores Sociaal Emotionele Ontwikkeling;
- Percentage schooladviezen VWO, Havo en VMBO;
- Rendement groepen 4 en 6 per leergebied (rekenen, begrijpend lezen en technisch lezen);
- Tevredenheid medewerkers;
- Tevredenheid ouders en leerlingen;
- Opleidingsbudget versus realisatie;
- Schoolplan (mate van de realisatie voorgenomen doelstellingen in het activiteitenplan);
- School ondersteuningsprofiel (mate van de realisatie voorgenomen doelstellingen).

Voor de VO-scholen:

- Oordeel inspectie;
- Slagingspercentages;
- Tussentijdse uitstroom;
- Percentage docenten met bevoegdheid;
- Opleidingsbudget versus realisatie;
- Tevredenheid medewerkers;
- Tevredenheid ouders en leerlingen;
- Schoolplan (mate van de realisatie voorgenomen doelstellingen in het activiteitenplan);
- School ondersteuningsprofiel (mate van de realisatie voorgenomen doelstellingen).

Met voor de AICS (internationale school) de volgende aanvullende indicatoren:

- CIS-accreditatie PO en VO (vindt elke 5 jaar plaats);
- International Baccalaureaat (IB) Evaluation (vindt elke 5 jaar plaats);
- Score eindtoets (CAT) PO.

Criteria bij de indicatoren en algemene conclusies PO

1. Oordeel Inspectie: basistoezicht;
2. Score eindtoets: benchmark Vensters PO;
3. Score sociaal-emotionele ontwikkeling: test moet afgenomen zijn;
4. Percentage schooladviezen vmbo/havo/vwo: mag niet meer dan 5% afwijken van de streefgetallen;
5. Rendement groepen 4 en 6: moeten volgens volgsysteem groen kleuren bij alle groepen en bij de onderdelen technisch lezen, begrijpend lezen en rekenen;

6. Tevredenheid medewerkers (respons moet minimaal 70% zijn) gemeten in onderzoek van Effectory;
7. Schoolplan: mate van de realisatie voorgenomen doelstellingen in het activiteitenplan;
8. Schoolondersteuningsprofiel: mate van realisatie voorgenomen doelstellingen.

Hieronder de scores van de PO-scholen op de vastgestelde indicatoren. Voor de toelichting zie bijlage kwaliteitsindicatoren.

PO scholen – algemene conclusies

Ieder jaar publiceert de Inspectie van Onderwijs haar oordeel over de opbrengsten van de scholen. Aan alle PO-scholen van Esprit Scholen is het basisarrangement toegekend.

Algemene opmerkingen

- Op alle PO-scholen wordt er gewerkt volgens de principes van het Handelings Gericht Werken (HGW). Hierbij wordt uitgegaan van de onderwijsbehoeften van de leerlingen.
- Groepsplannen worden opgesteld in 3 niveaus. Twee keer per jaar worden deze plannen geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.
- Bij het opstellen van deze plannen worden de leerlingen ook betrokken. Op deze manier worden de leerlingen eigenaar van hun eigen ontwikkeling.
- Het voeren van kind gesprekken en de aanwezigheid van leerlingen bij de rapportgesprekken is hier ook een onderdeel van.
- De opbrengsten van het onderwijs worden met behulp van het leerlingvolgsysteem ParnasSys geanalyseerd.
- Trendanalyses worden gemaakt en indien nodig worden er interventies gepleegd om de kwaliteit te behouden.
- In het kader van passend onderwijs hebben teamleden van diverse PO-scholen een rekenopleiding gevolgd en is er een concept-dyscalculie protocol opgesteld.

Criteria bij de indicatoren en algemene conclusies VO

Criteria bij de indicatoren VO

1. Oordeel Inspectie: Basistoezicht.
2. Slagingspercentages streefgetallen: vwo 90%, havo 85%, vmbo 95%.
3. Bevoegdheid docenten:
Interne norm 98% (inclusief benoembare docenten);
Na 2 jaar willen we de norm naar 100% brengen (schooljaar 19/20).
4. Opleidingsbudget versus realisatie: 95%.
5. Tevredenheid medewerkers gemeten in Effectory onderzoek: respons moet minimaal 70% zijn.
6. Tevredenheid ouders en leerlingen: respons moet minimaal 70% zijn, meest recente benchmark schooljaar 2016-2017 Leerlingen 6.6 en ouders 8.0 gemiddeld.
7. Schoolplan en activiteitenplan: mate van realisatie t.o.v. de doelstellingen.

VO scholen – algemene conclusies

Ieder jaar publiceert de Inspectie van Onderwijs haar oordeel over de opbrengsten van de scholen. In 2018 hadden alle Esprit VO-scholen het predicaat Basistoezicht van de Inspectie van het Onderwijs, op één afdeling van één VO-school na.

- Het percentage docenten met bevoegdheid over alle VO-scholen bezien, is goed te noemen.

De realisatie van de professionaliseringsmiddelen laat een overwegend positief beeld zien en de omvang van de middelen die aan professionalisering worden besteed, wordt ook steeds groter. De realisatie van die middelen wordt ook in toenemende mate op de juiste kostenplaats geboekt, iets wat nog niet in alle gevallen vanzelfsprekend was in verband met bijvoorbeeld het registreren van de bestede middelen voor de specifiek Amsterdamse lerarenbeurzen en scholenbeurzen.

- De realisatie van de doelen uit de schoolplannen en de jaar-activiteitenplannen is door het bestuur in de managementgesprekken beoordeeld. Het beeld is overwegend positief.
- De School Ondersteuningsplannen (SOP) laten een positief beeld zien in de realisatie. De middelen die vanuit het Samenwerkingsverband worden toegekend worden over het algemeen helemaal besteed conform begroting en verantwoording.
- De slagingspercentages laten een gevarieerd beeld zien. Op een aantal scholen vragen de slagingspercentages nog meer dan vorig jaar om expliciete aandacht. Daar zijn op de betreffende scholen ook actieplannen voor opgesteld. In de toelichtingen per school lezen we dat in enkele gevallen de resultaten onverwacht tegen vielen, maar op een aantal scholen worden al expliciete verbeterplannen uitgevoerd. Een enkele school geeft aan dat er nog nader onderzoek naar de oorzaken gedaan wordt.
- Wat betreft de scores over de tevredenheid van ouders en leerlingen kunnen we opmerken dat de oorzaak voor het niet geheel aan de eisen van de indicator voldoen in de meeste gevallen gelegen is in het niet halen van de gestelde representatieve aantallen om significante conclusies te kunnen trekken. Het kost vaak heel veel moeite en diverse herinneringen om ouders en leerlingen te stimuleren de vragenlijsten in te vullen. Op scholen waar de representatieve aantallen wel gehaald worden zijn de scores meestal ruim in orde tot zeer goed. We beraden ons op andere manieren om ouders meer en beter bij deze indicator te betrekken.

1.7.2. Zorg

Sociale veiligheid

Esprit Scholen heeft in 2018 de drie verplichtingen die voortvloeien uit de nieuwe wet "Zorgplicht veiligheid op school" op de scholen laten verankeren. De scholen hebben middels een pestprotocol mensen benoemd die aanspreekpunt zijn in verband met pesten. Bovendien is in het veiligheidsbeleid beschreven wat het beleid is op sociale, psychische en fysieke veiligheid van de leerlingen.

De veiligheidsbeleving onder leerlingen wordt jaarlijks gemeten. Deze meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen is uitgevoerd in 2018. De resultaten van deze meting waren positief.

Passend onderwijs Esprit scholen PO

Organisatie

Esprit is lid van het samenwerkingsverband PO Amsterdam-Diemen en het samenwerkingsverband Zaanstreek en Waterland. De ervaringen met de samenwerkingsverbanden zijn positief. Binnen de PO-scholen van Esprit Scholen is er een structureel overleg tussen de directie en intern begeleiders van de scholen om uitvoering van de wet op het passend onderwijsvorm te geven.

Het IB/directie overleg vindt 8 keer per jaar plaats. Tijdens dit overleg worden de aangevraagde arrangementen besproken, geëvalueerd en expertise wordt uitgewisseld. De afdeling control zorgt voor het overzicht van de ingezette middelen, dit wordt besproken tijdens het overleg.

Op directieniveau is samenwerking in het managementteam al georganiseerd en gefaciliteerd vanuit bestuur van de stichting. De schoolleider van montessorischool "De Eilanden" is portefeuillehouder vanuit het managementteam en is aanspreekpunt van de PO-scholen.

Allocatie

De middelen voor de basisondersteuning gaan naar de scholen. Ook voor het schooljaar 2018-2019 is de werkwijze voor de besteding van het extra budget op verzoek van de scholen aangepast: het extra budget gaat nu voor een gedeelte rechtstreeks naar de scholen en het resterende bedrag wordt bovenschools gehouden. Iedere school kan hier zo nodig een beroep op doen, mocht het budget dat iedere school krijgt niet toereikend zijn. Tijdens het IB/directie overleg leggen de scholen steeds verantwoording af over de besteding en de voortgang van de aanwezige arrangementen. Voor de inzet van het bovenschoolse gedeelte wordt vooraf een aanvraag ingediend.

Arrangementen Esprit Scholen

Voor het aanvragen van extra middelen voor een leerling of groep leerlingen uit het bovenschoolse budget wordt de onderstaande procedure gehanteerd:

- Het groeidocument voor de aanvraag wordt ingevuld en verspreid onder de leden van het IB/directieoverleg;
- Ouders hebben schriftelijk toestemming gegeven voor de aanvraag;
- De aanvraag wordt besproken in het IB/Directie overleg;
- Na akkoord wordt het gevraagde budget toegekend aan de school. Dit akkoord wordt binnen twee weken gegeven;
- De school verantwoordt aan het IB/directieoverleg over de interventie en de inzet van de middelen d.m.v. een kort verslag;
- Eventuele vervolgaanvraag.

School ondersteuningsprofiel (SOP)

Alle scholen hebben een SOP opgesteld en vanaf 2017 volgens het format van het Samenwerkingsverband. Deze staan op de website van de scholen.

Extra ondersteuning

Voor de uitvoering van de ondersteuning wordt gebruik gemaakt van zowel personeel van binnen als van buiten de school.

Formele geschillen

Er waren geen formele geschillen betreffende passend onderwijs op de PO scholen.

Passend onderwijs Esprit Scholen VO

Esprit Scholen is aangesloten bij het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Amsterdam-Diemen. Dit is een vereniging waarin de 26 schoolbesturen met ruim 80 scholen voor voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs in Amsterdam en Diemen samenwerken aan de uitvoering van de Wet passend onderwijs. De ervaringen met het Samenwerkingsverband zijn positief. Het bestuur van het Samenwerkingsverband bestaat uit zes leden. Deze leden zijn afkomstig uit de deelnemende besturen van de samenwerkende scholen. De VO- scholen van Esprit Scholen hebben in 2018 ondersteuningsmiddelen van het samenwerkingsverband Amsterdam Diemen-VO ontvangen om te investeren in de interne zorgstructuur ter versterking van de kwaliteit van de basis- en extra ondersteuning. Met deze middelen moeten de scholen ook extra ondersteuning aan individuele leerlingen bieden. Deze Middelen zijn verantwoord in 2018. Uit de verantwoording blijkt dat de scholen de toegekende middelen hebben uitgegeven aan:

- Ondersteuning voor (individuele) leerlingen;
- Investerings in de interne zorgstructuur en scholing;
- Interne en externe kwaliteitsverbetering
- Inzet trajectklassen

- Extra inkoop (S)TOP-plaatsen, School2Care, tussentijdse plaatsing, Transferium;
- Trainingen, bijv. faalangsttraining;
- Versterking mentoraat en kernteamvoorzitters;
- E-learning roken en alcohol;
- Ondersteuning in de samenvoeging van de onderbouw pro en vmbo.

Resultaten en reflecties per school

Hieronder volgt een korte analyse van de meest opmerkelijke resultaten per school op het gebied van bovenschoolse voorzieningen, thuisblijvers, op- en afstroom en wat er is geboden aan extra ondersteuning bovenop de basisvoorziening. Esprit Scholen doet haar best om uitstroom zoveel mogelijk te voorkomen en wanneer het voorkomt, dit goed te begeleiden. Alle scholen hebben een SOP opgesteld en vanaf 2017 volgen zij het format van het Samenwerkingsverband. De SOP's staan op de websites van de scholen. Ouders en leerlingen kunnen via de website precies lezen welke ondersteuning de school hen kan bieden. Voor de uitvoering van de ondersteuning wordt gebruik gemaakt van zowel personeel van binnen als van buiten de school. De komst van de AVG heeft ervoor gezorgd dat gegevensuitwisseling met de zorgpartners versleuteld of beveiligd plaatsvindt.

AICS

De AICS is een Engelstalige school en de ketenpartners zoals de jeugdarts, leerplichtambtenaar en de ouder-kind adviseur spreken goed Engels. De meeste ouders en leerlingen spreken niet genoeg Nederlands om gebruik te maken van faciliteiten van het samenwerkingsverband zoals het transferium of STOP. De AICS heeft een zorgteam dat de leerlingen ondersteunt. In 2018 hebben ruim 30 leerlingen ondersteuning gehad in studievvaardigheden. Bijna 20 leerlingen hebben sociale emotionele steun gehad op school. De leerlingen van het examenjaar konden zich inschrijven voor workshops faalangst. Verder hebben de leerlingen workshops gehad van externe instanties zoals Cupido en de GGD over social media, sexting en seksuele voorlichting. De mentoren hebben ook trainingen gevolgd over dezelfde onderwerpen. De focus komende jaren zal ook meer liggen op het trainen van de mentoren.

De AICS had in 2018 1 thuiszitter en daar is een toelaatbaarheidsverklaring voor aangevraagd en toegekend. De leerling is uiteindelijk niet naar het speciaal onderwijs gegaan omdat ze naar een instelling voor hoogbegaafde leerlingen wilde. Zo'n 40 leerlingen hebben ondersteuning gehad van de ouder-kind adviseur. De OKA heeft ongeveer 5 leerlingen verwezen naar de psycholoog van zijn team.

Berlage

Op het Berlage Lyceum is aandacht voor het door leerlingen zelf goed kunnen plannen en organiseren van hun schoolwerk. Voor individuele leerlingen is hiervoor extra begeleiding ingezet. Voor deze leerlingen wordt in een vroeg stadium een ontwikkelperspectiefplan (OPP) opgesteld om de voortgang goed te kunnen monitoren. Op deze manier wordt mogelijk afstroom of uitstroom voorkomen.

Een langdurig zieke leerling heeft met inzet van APOZ (Advies Passend Onderwijs aan Zieke leerlingen) en met medewerking van het docententeam gedurende het hele schooljaar 2017-2018 thuis kunnen werken aan de voorbereiding voor het eindexamen VWO. De leerling heeft met een diploma de school verlaten. Dit schooljaar maakt een zieke leerling uit 6VWO gebruik van *Huisonderwijs aan zieke leerlingen*. Indien wenselijk en noodzakelijk wordt later de begeleiding voortgezet vanuit aanvraag APOZ. Een leerling die een hersenoperatie heeft gehad, wordt op dit moment ondersteund door *Huisonderwijs aan zieke leerlingen*. Leerling en ouders voelen zich met de inzet van deze voorziening erg gesteund.

Twee thuiszitters hebben in afwachting van de toekenning van een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) en plaatsing op het VSO met inzet van school thuis kunnen werken voor school. Doel: dagritme herstellen, binding met school en schoolwerk behouden.

Dit schooljaar werkt een leerling met een angst-gerelateerde stoornis thuis, in afwachting van toekenning van een toelaatbaarheidsverklaring. Voortgang is op school op afstand te volgen.

Cartesius

Op het Cartesius Lyceum heeft een leerling die ernstig slechtziend is apparatuur gekregen waardoor zij haar lessen beter kan volgen. Ook worden op de school leerlingen ondersteund die moeilijk kunnen plannen, structureren en zich moeilijk kunnen concentreren. Zij kunnen begeleiding via de trajectklas van Lyceo krijgen en Begeleiding Passend Onderwijs (BPO) volgen. Zonder deze steun dreigden deze leerlingen af te stromen of uit te stromen maar op deze manier lukt het om ze binnenboord te houden.

Met hulp van het APOZ is een leerling met een ernstige vorm van anorexia begeleid en dit is een succesvol traject geweest. De leerling functioneert nu goed in havo 4, nagenoeg zonder begeleiding. Het Cartesius heeft te maken gehad met een thuiszitter die ondanks ondersteuning van de trajectklas alsnog naar het speciaal onderwijs is doorverwezen, maar de andere gevallen is het gelukt om de leerlingen binnen het Cartesius de eindstreep te laten halen.

Cartesius 2

C2 is een school in opbouw, met een innovatief onderwijsconcept, dat ook een bijzonder beroep doet op de studievoordigheden en zelfstandigheid van de leerlingen. De zorgstructuur (in opbouw) is erop gericht leerlingen daar optimaal in te ondersteunen. Daarom is er in 2018 geïnvesteerd in een voorziening om aan die behoefte te voldoen: het zgn. studielokaal. Daarnaast hebben BPO'ers en zorgcoördinator een remediërende begeleidingsgroep opgezet voor leerlingen die bijzondere moeite hadden met deze vaardigheden.

Een thuiszitter is dit jaar, met behulp van een maatwerk-programma en extra ondersteuning vanuit mentor, zorgcoördinator en BPO'er, weer volledig gereïntegreerd op de school en in het schoolritme. Een tweetal leerlingen is via een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) geplaatst op scholen voor speciaal onderwijs.

DENISE

Op DENISE is veel geïnvesteerd in het taalonderwijs en het handelen van docenten rondom taalproblemen. Er is een logopedist beschikbaar die met leerlingen individueel werkt aan het verbeteren van de uitspraak. Daarnaast nemen zij en de taalcoördinator ook het voortouw in het ondersteunen en voorlichten van docenten rondom taalproblemen. Bovendien is in de tweede helft van 2018 begonnen met werken aan een doorlopende lijn in de ondersteuning aan leerlingen in samenwerking met het PO. De nadruk ligt op het handelen van docenten in de klas, zodat zij meer toegerust zijn om tegemoet te komen aan de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Vanuit Denise zijn twee leerlingen uitgestroomd naar VSO.

Het Vierde Gymnasium

Op het 4e Gymnasium is eveneens veel geïnvesteerd in de zorgcultuur. De zorgcoördinator heeft meer uren gekregen en er is een docentenbegeleider Passend Onderwijs aangesteld en een intern begeleider die faalangst en sociale vaardigheden als speerpunt heeft. Samen met een BPO'er en een OKA vormen zij nu het zorgteam. Gymnasiaal onderwijs vraagt veel van leerlingen en extra ondersteuning in stressreductie en faalangst belangrijk is. De docentbegeleider helpt docenten in klassensituaties goed om te gaan met leerlingen die ondersteuning krijgen of nodig hebben.

Marcanti

Het Marcanti College heeft een nieuwe zorgstructuur ingericht om in te kunnen spelen op het meer innovatieve en klasdoorbrekende onderwijs in de eerste drie leerjaren. Dit is de PM-structuur in de school, het begrip Professioneel Moment (PM) markeert een “gebied /moment van begeleiding “ binnen de route. Het zijn de vaak in school reeds bestaande en vastgelegde overlegmomenten, zoals intake-overleg nieuwe aanmeldingen, bespreking docent-mentor, etc. Een leerling met een ondersteuningsvraag kan een ondersteunings-/begeleidingstraject doorlopen over alle Professionele Momenten.

Professionele Momenten zijn ook momenten van Professionele Reflectie van degene, die op dat moment de ondersteuning verleent/verlenen.

Door veel te investeren op de toeleiding en het specificeren van de hulpvraag van de leerlingen door het docententeam met ondersteuning van de zorgcoördinatie komt de ook de hulpvraag van de lesgevende docenten concreet in beeld en neemt de capaciteit om in de klas te kunnen inspelen op de specifieke leerbehoeftes van leerlingen impliciet toe.

Mundus

Op het Mundus is het Eerste Opvang Anderstaligen-team (EOA-team) verder geschoold op taalgebied en traumasensitief lesgeven. De teams van de onderbouw van het Praktijk Onderwijs en de VMBO zijn samengevoegd wat o.a. resulteert in een kansklas VMBO waar leerlingen uit het praktijkonderwijs de kans krijgen om in 3 jaar de lesstof van VMBO basis onderbouw te doen. Vanuit het schooljaar 2017-2018 zijn er ook nog vijf leerlingen vanuit het PRO op gestroomd naar het VMBO. Twee leerlingen vanuit het VMBO zijn afgestroomd naar het PRO.

Voor leerlingen met een specifieke zorgvraag (o.a. plannen en organiseren, omgaan met boosheid, sociale vaardigheden, verzuim, faalangst, autistische leerlingen, een slechtziende leerling, langdurig zieke leerlingen, (gedeeltelijke) thuiszitters en gedragsmoeilijke leerlingen zijn leerlingbegeleiders(50x), begeleider passend onderwijs, zorgcoördinatoren, Thuisonderwijs(3x), Qpido (3), Atos (3x), Jellinek(1x), Externe training sociale vaardigheden/omgaan boosheid (6x) en de TOPklas (7x) ingezet. Er zijn 6 aanvragen voor TLV VSO gedaan waarvan er 3 zijn afgegeven. OPP's worden opgesteld als de basisondersteuning onvoldoende is.

Schoolbreed volgen de klassen jaarlijks workshops van Qpido. Qpido houdt sinds 2018-2019 spreekuur op school.

Van Streetpro en de Urban Voetbalschool heeft het Mundus gebruik gemaakt voor leerlingen die al eerder wilden overstappen naar het ROC maar die nog niet wisten welke richting zij op wilden en/of nog verdere begeleiding nodig hebben om succesvol te worden op het ROC.

Het Mundus heeft twee thuiszitters van andere scholen hebben opgenomen. Een gaat goed, de andere steeds beter.

Formele geschillen

In het derde kwartaal van 2018 is één keer een zaak aangespannen door een ouder bij de Geschillencommissie Passend onderwijs. Deze klacht is niet ontvankelijk verklaard, omdat de betreffende school een zorgplicht had voor het kind, en deze plicht ook heeft aanvaard.

1.7.3 Prestatieboxgelden

In de Sectorakkoorden zijn afspraken gemaakt tussen de minister en de PO-raad/VO-raad over kwaliteitsverbetering in het primair en middelbaar onderwijs in de komende jaren (tot en met 2020). Het PO-akkoord is gebaseerd op vier actielijnen, het VO-akkoord is gebaseerd op zeven ambities.

PO

Om deze doelstellingen te verwezenlijken zijn middelen vrijgemaakt: de *prestatiebox*. In het akkoord zijn vier actielijnen geformuleerd:

1. Talentontwikkeling door uitdagend onderwijs
2. Een brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering
3. Professionele scholen
4. Doorgaande ontwikkelijnen

Bij de PO-scholen van Esprit Scholen wordt op verschillende manieren invulling gegeven aan de actielijnen uit het sectorakkoord. Er wordt onder andere geïnvesteerd in de volgende punten:

- Het verbeteren van de scores van zwakkere leerlingen middels extra aandacht voor taal, studievastigheden, rekenonderwijs, et cetera;
- Door meer aandacht te hebben voor de getalenteerde leerlingen middels plusklassen, verrijkingsmodules, aanpassingen van didactische werkvormen/methodieken;
- Het versterken van de sociale veiligheid en het tegengaan van pesten;
- Er is continue aandacht voor de begeleiding van nieuwe docenten, de interne begeleiding van medewerkers, de ontwikkeling van alle docenten en professionaliseringsactiviteiten voor docenten en ondersteunende medewerkers.
- Er is continue aandacht voor de verbinding tussen onder- en bovenbouw waarmee de doorgaande ontwikkelijnen gewaarborgd kunnen worden.

VO

Om deze doelstellingen te verwezenlijken zijn middelen vrijgemaakt: de *prestatiebox*. In het akkoord zijn zeven ambities geformuleerd:

1. Uitdagend onderwijs voor elke leerling
2. Eigentijdse voorzieningen
3. Brede vorming voor alle leerlingen
4. Partnerschap in de regio
5. Scholen als lerende organisaties
6. Toekomstbestendigheid organiseren: koppeling van onderwijs- en personeelsontwikkeling
7. Nieuwe verhoudingen in verantwoording en toezicht

Bij de VO-scholen van Esprit Scholen wordt op verschillende manieren invulling gegeven aan de ambities uit het sectorakkoord. Er wordt onder andere geïnvesteerd in de volgende punten:

- Het verbeteren van de scores van zwakkere leerlingen middels extra aandacht voor taal, studievastigheden, rekenonderwijs, et cetera;
- Door meer aandacht te hebben voor de getalenteerde leerlingen middels plusklassen, verrijkingsmodules, het volgen van cursussen op het hoger onderwijs, bèta-plus activiteiten, et cetera;
- Door invoering van Bring Your Own Device (BYOD) en Chromebooks is het mogelijk tegemoet te komen aan de eigentijdse voorzieningen, de digitalisering van het onderwijs, de lesmethode onafhankelijkheid en de individuele leerbehoeften van de leerlingen;
- Partnerschap wordt gezocht en gevonden in de samenwerking met andere onderwijsstichtingen op het gebied van 10-14 onderwijs, samenwerking met ROC van Amsterdam, Universiteit van Amsterdam, Hogeschool van Amsterdam, en anderen;
- Er is continue aandacht voor de begeleiding van nieuwe docenten, de ontwikkeling van alle docenten en professionaliseringsactiviteiten voor docenten en ondersteunende medewerkers.

1.7.4 Overige

Werkdrukverlaging sector PO

Voor het PO is vanuit het ministerie van OCW extra geld beschikbaar gesteld aan de scholen om tot een effectieve aanpak van de werkdruk op schoolniveau te komen.

Het MT van Esprit Scholen heeft het onderwerp gezamenlijk besproken. Op schoolniveau zijn de leidinggevenden samen met de lerarenteams tot een aanpak en afstemming van de besteding van de gelden gekomen. Leidinggevenden geven aan dat het belangrijk is om goed naar leerkrachten te luisteren. Waar wringt de schoen nou echt? Tijdens studiedagen is aandacht aan het onderwerp besteed. De uitkomsten en plannen zijn voorgelegd aan de Medezeggenschapsraden van de scholen.

De belangrijkste manieren waarop de extra werkdrukmiddelen zijn ingezet zijn de volgende: Op verschillende scholen zijn klassenassistenten, pleinwachten en stagiairs ingezet. Verder is op verschillende scholen nagedacht over aanpassingen in de overlegstructuur en de professionele ontwikkeling van het team, bijvoorbeeld door verbreding en verdieping van kennis te realiseren. Hiermee hebben wij zowel financiële als niet-financiële middelen ingezet rondom het thema werkdruk verlaging. Een school noemt ook de betere verdeling van de inzet van vakdocenten en op een andere school zijn leraren in duo's gaan werken om de werkdruk gezamenlijk op te kunnen pakken. Deze extra dagen zijn uitbetaald. Een school geeft aan volgend schooljaar te gaan werken met aangepaste lestijden. Op onze Internationale School heeft men als team het beeld kracht bijgezet dat het internationale curriculum een framework moet blijven en geen keurslijf. Ook dit is een niet-financiële maatregel.

De teams van Esprit ervaren met de ingezette middelen dat de werkdruk daadwerkelijk is verlaagd, echter voortschrijdend inzicht geeft aan dat er nog ruimte voor verbetering is. Esprit streeft ernaar dit onderwerp "Werkdruk" structureel te implementeren in de bedrijfsvoering om zodoende hier aandacht voor te blijven houden en dit als een continu proces te blijven monitoren.

Techniekonderwijs

De techniekafdeling van het Mundus wordt helemaal vernieuwd. In het eerste en tweede leerjaar wordt het vak ToVo (technische vormgeving), een samenspel en werking tussen techniek en beeldende vakken, opgezet. De lessen vinden in het speciaal hiervoor ontworpen techlab.

Het ontwikkelen en ontwerpen vereist veel sturing, hiervoor is er een teamleider innovatie voor 0,6 fte aangesteld. Om de leerlingen in de techniek afdeling beter te begeleiden hebben we voor de hele techniek afdeling een extra onderwijsassistent aangetrokken.

Overig

De volgende zaken zijn goed om nogmaals expliciet te benoemen:

- In het VO worden op verschillende van de Esprit Scholen maatschappelijke stages vervuld;
- De vmbo-scholen organiseren extra activiteiten met de omgeving en het bedrijfsleven;
- De Opleidingsschool geeft een extra impuls aan de deskundigheidsbevordering van de docenten;

Esprit Scholen heeft geen activiteiten omtrent de werkzaamheden op het gebied van onderzoek en ontwikkeling in het licht van artikel 2:391 lid 2 BW. *Esprit Scholen heeft geen activiteiten omtrent de werkzaamheden op het gebied van onderzoek en ontwikkeling in het licht van artikel 2:391 lid 2 BW. Onderzoek en ontwikkeling in het licht van artikel 2:391 lid 2 BW heeft betrekking op ontwikkelings- en onderzoekskosten van nieuwe producten, concepten et cetera met het doel om deze in de markt te zetten en hier winst mee te genereren.*

1.8 Financiële positie en resultaten in 2018

1.8.1 Kengetallen

De financiële prestaties van Esprit Scholen laten zich goed typeren door een aantal kengetallen. Deze getallen sluiten aan op de gehanteerde kengetallen van de Onderwijsinspectie.

Financiële kengetallen		Toelichting	Berekening	2018	2017	2016	2015	2014
Budgetbeheer	Rentabiliteit	Resultaat tov de baten	Resultaat delen door de totale baten	-1,85%	1,12%	1,21%	0,18%	1,22%
	Liquiditeit	Geeft aan of de organisatie aan haar korte termijn betalingsverplichtingen kan voldoen	Vlottende activa delen door kortlopende schulden	1,6	2,0	1,8	1,9	1,9
	Investeringsratio	Geeft aan in hoeverre er geïnvesteerd wordt	Investeringsversus afschrijvingen	1,1	1,2	1,5	0,7	0,8
Vermogensbeheer	Solvabiliteit	Mate waarin de organisatie in staat is financiële tekorten op te vangen	Eigenvermogen delen door totale vermogen	29,1%	38,9%	38,3%	42,0%	41,8%
	Weerstandvermogen	De mate waarin de risico's opgevangen kunnen worden met het eigen vermogen	Totaal eigenvermogen delen door de totale baten	17,3%	20,3%	20,5%	19,9%	20,0%
	Weerstandvermogen Exclusief bestemmingsfond en bestemmingsreserve	De mate waarin de risico's opgevangen kunnen worden met het eigen vermogen	Eigen vermogen exclusief bestemmingsreserves en bestemmingsfonds delen door de totale baten	13,3%	13,0%	13,0%	13,0%	16,4%

Conform RJ 216 is de fusie tussen Esprit en de Verwondering als samensmelting van belangen verantwoord. Derhalve zijn de vergelijkende cijfers 2017 aangepast, verdere toelichting hieromtrent is opgenomen in de grondslagen van de Jaarrekening.

Budgetbeheer: Rentabiliteit, liquiditeit en investeringsratio

De rentabiliteit is negatief en komt uit op -1,85 %. Dit kengetal valt binnen de signaleringsgrens, De negatieve rentabiliteit wordt veroorzaakt door het feit dat Esprit Scholen in 2018 geïnvesteerd heeft in nieuwe onderwijsinitiatieven en nieuwe onderwijsconcepten. Dit zijn geplande investeringen waarvoor bestemmingsreserves zijn gevormd in de voorgaande jaren.

De liquiditeit (1,6) is ten opzichte van vorig jaar gedaald en is boven de signaleringsgrens (0,5 - 1,5). Er is voldoende liquiditeit om op de korte termijn aan kortlopende schulden te kunnen voldoen.

De investeringsratio (1,1) is nagenoeg gelijk aan vorig jaar. Esprit Scholen is weer in staat geweest vervangings- en uitbreidingsinvesteringen te doen in 2018.

Vermogensbeheer: solvabiliteit en weerstandvermogen

Het weerstandvermogen is gedaald ten opzichte van 2017 (van 20,3% naar 17,3%). De daling wordt veroorzaakt door het feit dat Esprit Scholen in 2018 geïnvesteerd heeft in de nieuwe onderwijsinitiatieven en onderwijsconcepten. Dit zijn geplande investeringen waarvoor bestemmingsreserves zijn opgebouwd in de voorgaande jaren. De solvabiliteit is uitgekomen op

29,1%. De solvabiliteit is onder de signaleringsgrens (30%). De redenen hiervoor zijn: Esprit verwerkt de investeringssubsidies als langlopende schulden op de balans. Tevens zijn de balanstotalen verhoogd omdat de kortlopende schulden in vergelijking met voorgaand verslagjaar substantieel groter zijn door incidentele posten. Indien deze omstandigheden er niet zouden zijn, dan was de solvabiliteit boven de signaleringsgrens uitgekomen. In het geheel concluderen wij derhalve dat Esprit Scholen een gezonde financiële positie heeft.

1.8.2 Weerstandsvermogen en risicomanagement

Om het benodigde weerstandsvermogen te bepalen, wordt een risicoanalyse opgesteld van concrete risico's die niet afgedekt worden door voorzieningen. Het betreft risico's op het gebied van leerlingen, personeel en organisatie, huisvesting, bekostiging en kwaliteit van het onderwijs.

Met de risicoanalyse wordt bepaald welk vermogensniveau nodig is om de risico's van de komende drie jaar af te dekken. In de berekening wordt niet alleen de financiële impact bepaald, maar ook de kans wanneer het risico zich voordoet.

Het benodigde weerstandsvermogen op basis van de risicoanalyse is vastgesteld op € 9.376.959 en de conclusie is dat het vermogen per 31 december 2018 voldoende is om toekomstige risico's af te dekken.

Voor Esprit Scholen zijn de volgende risico's kritisch:

Wat betreft de baten:

- Daling van het leerlingenaantal in het voortgezet onderwijs
- Aanpassingen in de bekostiging LWOO. Het gaat om de verdelingssystematiek
- Bezuinigingen Rijk
- Fluctuaties in het aantal nieuwkomers

Wat betreft de lasten:

- Ziekteverzuim
- Dreigend lerarentekort

In 2018 zijn de maatregelen om risico's te beheersen nog verder verscherpt, onder andere door:

- Het uitvoeren van het plan met betrekking tot de reductie van het aantal medewerkers bij het Marcanti college;
- Het blijven uitvoeren van maatregelen om het ziekteverzuim te verlagen. Het gaat onder andere om trainingen voor leidinggevenden en er is een vitaliteitsprogramma ontwikkeld waarvoor medewerkers zich kunnen inschrijven. Ten behoeve van de medicalisering en preventie van verzuim biedt Esprit Scholen bedrijfsmaatschappelijk werk aan. Naast deze maatregelen schakelt Esprit Scholen in sommige gevallen een coaching en re-integratie bureau in om zieke medewerkers nog beter te laten re-integreren;
- Een Crash Course PO te organiseren. Deelnemers aan deze cursus zijn mensen die een carrière switch willen maken naar het onderwijs (met name PO) en op deze manier kunnen de cursisten ervaren wat lesgeven inhoudt. Dit is een maatregel om het lerarentekort op te vangen;
- In overleg met andere schoolbesturen in Amsterdam, de gemeente en de lerarenopleiding te werken aan maatregelen om het tekort aan leraren in Amsterdam op te vangen door middel van een lerarenagenda met vijf ontwikkellijnen;

- “Samen te werken” met andere Besturen om o.a. het verwachte tekort aan docenten op te vangen en bij boventalligheid medewerkers bij elkaar te detacheren;
- Inductiebeleid (begeleiden van startende docenten) verder uit te rollen en in praktijk te brengen om uitstroom te voorkomen. Met als doel het verwachte tekort aan docenten mede op te vangen;
- Het ondersteunen van de budgethouders door middel van het aanleveren van maandelijkse financiële rapportages ter verdere versterking van de budgetcontrole;
- Het jaarlijks opstellen van de meerjarenbegroting;
- Op kwartaalbasis financiële prognoses op te stellen met betrekking tot de exploitatie. De prognoses worden besproken in het MT en in de auditcommissie;
- Op kwartaalbasis te rapporteren over de risico's en daarmee samenhangende maatregelen;
- Jaarlijks per school een formatieplan op te stellen en af te zetten tegen de cijfers in de meerjarenbegroting en de prognose van het aantal leerlingen;
- Inhuur van expertise op het gebied van financiën, facilitaire zaken, juridische zaken en fiscale zaken;
- Het creëren van de flexibele schil om de daling en fluctuatie van het aantal leerlingen op te vangen. Dit wordt in praktijk gebracht door inzet van met name uitzendkrachten en tijdelijke contracten.

Naast het verscherpen van maatregelen is het beleid vastgelegd in besluiten van het College van Bestuur, in managementovereenkomsten met de eindverantwoordelijke schoolleiders en in de begroting.

Jaarlijks wordt bij het opstellen van de begroting een risicoanalyse opgesteld waarbij risico's worden geïdentificeerd, de kans dat het risico zich voordoet wordt geschat en de impact van de risico's wordt bepaald. Tevens worden er beheersmaatregelen benoemd en voor zover mogelijk gekwantificeerd. De risicoanalyse wordt opgenomen in de begroting en de meerjarenbegroting. De risicoanalyse wordt als onderdeel van de begroting vastgesteld door het College van Bestuur en goedgekeurd door de Raad van Toezicht. Op kwartaalbasis wordt gerapporteerd over de risico's en de beheersmaatregelen in de risicomangement-rapportage. Zodoende vindt op kwartaalbasis een actualisatie plaats van de risico's.

Uit de risico-inventarisatie en opvolging, die per kwartaal plaatsvindt, blijken geen belangrijke afwijkingen ten opzichte van de verwachting per balansdatum 2017.

Deze beheersmaatregelen zijn passend gebleken en worden derhalve de komende jaren gecontinueerd. Wij verwachten geen belangrijke verbeteringen door te voeren in dit systeem.

De financiële risicobereidheid van Esprit Scholen is laag. Voor zover risico's te verzekeren zijn, wordt dit gedaan (ERD). Gezien onze bekostigingssystematiek loopt Esprit Scholen bepaalde risico's die de organisatie niet kan mitigeren, denk bijvoorbeeld aan wijzigingen in de bekostigingssystematiek.

1.8.3 Publiek/Privaat vermogen

Het eigen vermogen van Esprit Scholen is volledig publiek vermogen, zowel vanuit het primair onderwijs als vanuit het voortgezet onderwijs.

1.8.4 Analyse van het resultaat 2018

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017	Verschil realisatie 2018<>2017	Verschil realisatie <> begroting
3. BATEN					
3.1 Rijksbijdragen	62.163.868	59.223.151	58.335.398	3.828.470	2.940.717
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	4.326.297	4.246.593	4.219.706	106.592	79.704
3.3 College- Cursus, les- en examengelden	6.327.947	6.618.314	6.078.173	249.774	-290.367
3.5 Overige baten	4.482.694	3.516.001	4.381.817	100.877	966.693
TOTAAL BATEN	77.300.806	73.604.059	73.015.094	4.285.713	3.696.747
4. LASTEN					
4.1 Personeelslasten	57.973.624	55.619.111	54.218.254	3.755.370	2.354.513
4.2 Afschrijvingen	1.597.951	1.708.077	1.605.387	-7.436	-110.126
4.3 Huisvestingslasten	8.787.806	8.369.599	7.504.617	1.283.189	418.207
4.4 Overige lasten	10.264.651	8.819.807	8.794.890	1.469.761	1.444.844
TOTAAL LASTEN	78.624.032	74.516.594	72.123.147	6.500.884	4.107.438
SALDO BATEN EN LASTEN	-1.323.225	-912.535	891.946	-2.215.172	-410.690
5. Financiële baten en lasten	-106.342	-10.492	-75.500	-30.842	-95.850
TOTAAL RESULTAAT	-1.429.568	-923.027	816.446	-2.246.014	-506.541
Mutaties bestemmingsreserves en fonds	1.581.438	951.079	802.543	778.895	630.359
Bestemmingsreserve Publiek	291.850	35.101	396.300	-104.450	256.749
Bestemmingsreserve Innovatie	1.243.168	915.978	-686.900	1.930.068	327.190
Bestemmingsfonds Mundus	46.420	0	90.391	-43.971	46.420
Resultaat na mutaties bestemmingsreserve	151.870	28.052	1.618.989	-1.467.119	123.818

Resultaat

Het resultaat is €-1.429.568, dat is €506.541 negatiever dan begroot. Voor 2018 was een negatief resultaat begroot van €-923.027. Het effect van de Verwondering over het eerste halfjaar 2018 is € 29.794 positief.

In het resultaat is een bedrag ad €1.581.438 verwerkt aan kosten die ten laste worden gebracht van de gevormde bestemmingsreserves en het bestemmingsfonds Mundus. Dit bedrag heeft met name betrekking op de kosten van het project Taal naar keuze en de kosten van de onderwijskundige initiatieven Spring High, AICS South East, Havo Marcanti/DENISE, het Diploma programma DENISE/AICS en het nieuwe onderwijsconcept Marcanti. Hiermee komt het resultaat na mutaties bestemmingsreserves en bestemmingsfonds Mundus College uit op € 151.870 (vergelijk 2017: € 1.619.959).

Baten

De baten zijn €3.696.747 hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere Rijksbijdragen en hogere overige baten. Hieronder de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting:

- De lumpsum bekostiging PO en VO is € 2.221.023 hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door de compensatie van de gestegen werkgeverslasten en gestegen lonen (hiertegenover staan hogere loonkosten). Tevens is er een prijscompensatie toegekend in november voor de gestegen prijzen. In de begroting hebben we geen rekening gehouden met de bovengenoemde compensaties omdat toen nog niet bekend was wat de Cao-afspraken (VO en PO) zouden worden. Dus aan zowel de loonkostenkant als aan de batenkant is geen rekening gehouden met compensatie en de stijging van de loonkosten.

- Hogere VO en PO baten eerste opvang vreemdelingen ad €314.224 dan begroot als gevolg van meer nieuwkomers dan aangenomen in de begroting.
- De baten met betrekking tot VO Zomerschool, Technisch vmbo en curriculumontwikkeling zijn hoger dan begroot ad €261.111. Deze posten zijn niet meegenomen in de begroting omdat deze tijdens de begroting nog niet bekend waren (aangevraagd in 2018 of toegekend in 2018 zonder dat de regeling al bekend was tijdens de begroting). Hiertegenover staan kosten.

2018 vs. 2017

De totale baten zijn in 2018 gestegen ten opzichte van 2017. Dit wordt met name veroorzaakt door meer leerlingen in 2018 dan in 2017 en de compensatie van de gestegen werkgeverslasten in de GPL (gemiddelde personeelslast) van de bekostiging.

Lasten

De totale lasten zijn €4.107.438 hoger dan begroot. Dit wordt vooral veroorzaakt door hogere personele lasten en hogere instellingslasten dan begroot. Hieronder de belangrijke afwijkingen ten opzichte van de begroting:

- Hogere loonkosten vanwege loonsverhoging VO en PO en meer fte dan begroot ad € 2.384.111. Het gemiddeld aantal fte over 2018 is 22 hoger dan begroot (begroot 744 VS werkelijk 766). De overschrijding wordt met name veroorzaakt door vervanging van zwangere en zieke medewerkers en door de groei van het aantal leerlingen (met name bij de AICS, DENISE en Spring High).
- Hogere kosten uitzendkrachten dan begroot ad € 1.039.219. Er werden meer uitzendkrachten ingezet dan aangenomen in de begroting voor onder andere vervanging van zieke medewerkers, invulling van vacatures met betrekking tot schaarstevakken, inzet uitzendkrachten voor onderwijs aan nieuwkomers en inzet op een aantal projecten. Hiertegenover zijn de vergoedingen met betrekking tot de vervanging van zwangere medewerkers ad € 496.007 hoger dan begroot.
- Hogere huisvestingslasten als gevolg van met name hogere onderhoudskosten bij Mundus en Cartesius ad €831.000. Dit wordt met name veroorzaakt door interne verbouwingen als gevolg van o.a. onderwijskundige keuzes. Een deel van deze kosten was begroot en een deel wordt gefinancierd uit de daarvoor gevormde bestemmingsreserves.
- Advieskosten zijn hoger zijn dan begroot ad € 394.022. Dit wordt onder andere veroorzaakt door advocaatkosten, kosten met betrekking tot projecten en advieskosten met betrekking ICT.

2018 vs. 2017

De totale lasten zijn in 2018 hoger dan 2017. Dit wordt met name veroorzaakt door:

- Het aantal fte in 2018 (766) was hoger dan in 2017 (725) als gevolg van onder andere de groei van het aantal leerlingen. Tevens zijn de loonkosten in 2018 gestegen als gevolg van de nieuwe afgesloten cao's PO en VO.
- Hogere huisvestingskosten in 2018 ten opzichte van 2017 met name door interne verbouwingen als gevolg van o.a. onderwijskundige keuzes.
- Hogere kosten met betrekking tot leerling-activiteiten en leermiddelen als gevolg van de groei van het aantal leerlingen

De financiële baten en lasten

De financiële lasten zijn €95.850 negatiever dan begroot. Het uitgangspunt van de begroting was dat Esprit Scholen in het eerste kwartaal van 2018 zou overstappen op schatkistbankieren. Dit is pas in

juli gerealiseerd voor de hoofdbankrekening. Voor de andere rekeningen is de overstap nog niet gerealiseerd. Hierdoor zijn de rentelasten als gevolg van de negatieve rente hoger dan aangenomen in de begroting.

1.8.5 Analyse van de balans per 31-12-2018

(Na voorgestelde resultaat bestemming met aangepaste vergelijkende cijfers voorgaand verslagjaar)

	31-12-2018	31-12-2017	mutatie 2018<>2017
1.ACTIVA			
Vaste activa			
1.2 Materiele vaste activa	5.552.471	5.450.097	102.374
Totaal vaste activa	5.552.471	5.450.097	102.374
Vlottende activa			
1.5 Vorderingen	4.525.123	3.143.565	1.381.557
1.7 Liquide middelen	35.809.005	29.417.903	6.391.103
Totaal vlottende activa	40.334.128	32.561.468	7.772.660
TOTAAL ACTIVA	45.886.599	38.011.566	7.875.034
2.PASSIVA			
2.1 Eigen vermogen			
Algemene reserve (<i>incl resultaat</i>)	10.314.655	9.522.078	792.577
Bestemmingsreserve Publiek	139.746	1.279.110	-1.139.364
Bestemmingsreserve Innovatie	2.730.742	3.767.104	-1.036.362
Bestemmingsfonds Mundus	179.813	226.232	-46.419
Totaal eigen vermogen	13.364.956	14.794.524	-1.429.568
Vreemd vermogen			
2.2 Voorzieningen	6.219.209	5.602.374	616.835
2.3 Langlopende schulden	1.454.792	1.727.314	-272.523
2.4 Kortlopende schulden	24.847.642	15.887.353	8.960.289
Totaal vreemd vermogen	32.521.642	23.217.041	9.304.602
TOTAAL PASSIVA	45.886.599	38.011.566	7.875.034

Toelichting:

- **1.2 Materiële vaste activa**

In 2018 is voor € 1.700.324 geactiveerd. De investeringen in 2018 bestaan met name uit: ICT € 872.000, inventaris € 391.000 en eerste inrichting € 484.000. De afschrijvingen bedroegen in 2018 € 1.597.951 en zijn in lijn met 2017.

- **1.5 Vorderingen**

De positie op Gemeente Amsterdam is ultimo 2018 afgenomen met € 1.000.000 t.o.v. vorig jaar.

- **1.7 Liquide middelen**

De liquide middelen zijn per saldo ultimo 2018 enerzijds gestegen vanwege de vooruitontvangen DMO subsidie bedragen, anderzijds de mutatie bij de kortlopende schulden.

Met uitzondering van de Triodos bank waar de geïntegreerde basisschool De Verwondering bankiert, zijn de liquide middelen ondergebracht bij Nederlandse banken met een AA/AAA-rating.

- **2.1 Eigen Vermogen**

De afname van het Eigen Vermogen betreft het negatieve jaarresultaat. Specificatie daarvan wordt verderop in de jaarrekening aangegeven.

- **2.2 Voorzieningen**

De voorzieningen zijn toegenomen door dotatie onderhoudsvoorzieningen ad. € 630.946 en dotaties aan personeelsvoorzieningen voor totaal € 1.124.948 -/- de gerealiseerde onttrekkingen en de vrijval.

- **2.3 Langlopende schulden**

Onder de langlopende schulden zijn de investeringssubsidies verantwoord.

- **2.4 Kortlopende schulden**

De kortlopende schulden zijn met name gestegen door de vooruitontvangen DMO subsidiebedragen van € 3.577.000.

1.8.6 Treasury en liquiditeitspositie

Esprit Scholen heeft in 2016 haar treasurystatuut aangepast aan de regeling 'beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'. Het treasurystatuut sluit aan op deze regeling. Esprit Scholen heeft geen leningen.

Conform het treasurystatuut zijn deze overtollige middelen (spaarrekeningen zijnde onze beleggingen) bij meerdere banken ondergebracht. De spaargelden zijn direct opeisbaar. Het geheel aan activiteiten op dit gebied is in lijn met vorig jaar.

Het treasurystatuut stelt dat de liquide middelen zijn ondergebracht bij Nederlandse banken die tenminste een A rating hebben - afgegeven door tenminste twee van de drie ratingbureaus Moody's, Standard & Poor's en Fitch - en enkel aangetrokken worden in euro's en verspreid worden over meerdere financiële instellingen. Vreemd vermogen wordt slechts aangetrokken indien er sprake is van o.a. structurele financieringstekorten.

In 2018 zijn geen nieuwe spaarrekeningen/beleggingen toegevoegd met uitzondering van de vanuit De Verwondering overgenomen activiteiten (waarvan hiervoor reeds een toelichting is opgenomen). Esprit Scholen is in 2018 deels overgestapt op schatkistbankieren. In 2019 wordt de overstap naar

schatkistbankieren afgerond. De liquide middelen zijn per balansdatum met € 6.391.103 toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar.

1.8.7 Financiële instrumenten

Esprit Scholen maakt in haar normale bedrijfsvoering gebruik van een beperkt aantal financiële instrumenten die Esprit Scholen blootstellen aan markt-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft Esprit Scholen een beleid opgesteld om de risico's van onvoorspelbare, ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee op de financiële prestaties van Esprit Scholen, te beperken. Esprit Scholen maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten, overeenkomstig ons beleid. Voor een verdere toelichting verwijzen we naar de toelichting in de jaarrekening financiële instrumenten.

1.9 Begroting 2019

De begroting 2019 omvat de financiële vertaling van de ambities, speerpunten, doelstellingen en voorgenomen activiteiten voor 2019. Het begrotingsoverzicht is opgenomen onder de continuïteitsparagraaf (1.10). De begroting voor 2019 kan als volgt worden samengevat:

Het exploitatieresultaat

Het exploitatieresultaat inclusief bestemmingsreserves is in evenwicht in 2019. Dit betekent dat de kosten en de baten gelijk zijn. Het resultaat wordt met name bepaald door de geplande investeringen in onder andere de gestarte initiatieven Cartesius 2, DENISE, Spring High en de projecten *Taal naar keuze* en de ontwikkelkosten van het *Diploma program*. Deze investeringen passen in de langetermijnvisie van Esprit Scholen.

Bestemmingsreserves

In de begroting 2019 is een bedrag ad € 1.751.128 opgenomen dat gefinancierd wordt via de bestemmingsreserves. De bestemmingsreserve *publiek* wordt ingezet voor de ontwikkelkosten van de Academische werkplaatsen. De bestemmingsreserve *Innovatie* wordt ingezet voor o.a. de financiering van AICS South East, Cartesius 2, ontwikkelkosten Spring High, het project *Taal naar keuze*, ontwikkelkosten Diploma Program bij Cartesius 2 en het inductie programma bij de PO-scholen.

Leerlingen

Het aantal leerlingen op Esprit-niveau is met 358 leerlingen gegroeid in 2019 ten opzichte van de begroting van 2018. Dit is inclusief 110 leerlingen van de Verwondering. Er is zowel sprake van groei bij de PO-scholen als bij de VO-scholen.

De baten per leerling gaan naar verwachting stijgen van € 10.040 in 2018 (exclusief verwondering) naar € 10.550 in 2019 (inclusief verwondering). De lasten per leerling stijgen van € 10.170 in 2018 (exclusief verwondering) naar € 10.780 in 2019 (inclusief verwondering). De stijging van de lasten is hoger dan de baten per leerling. Dit wordt met name veroorzaakt door de investeringen in Cartesius2, onderwijskundige projecten en Spring High.

Investeringen

De investeringen bedragen gemiddeld 2% van de baten. De investeringen zijn met name ten behoeve van de vervanging en versterking van ICT-middelen en zonnepanelen. De overschrijding van de 1% norm wordt met name veroorzaakt door extra investeringen in ICT en Zonnepanelen.

Formatie

Het aantal fte stijgt in 2019 naar verwachting met 41 fte ten opzichte van de begroting 2018. Dit wordt met name veroorzaakt door de stijging bij de AICS, Mundus, DENISE en Cartesius 2. De stijging bij de AICS wordt met name veroorzaakt door de start van AICS South East. De stijging bij Cartesius 2 en DENISE wordt veroorzaakt door de groei van het aantal leerlingen (groeischolen). De groei van het aantal fte bij Mundus wordt veroorzaakt door de groei van het aantal leerlingen bij Spring High en de gerealiseerde en verwachte groei van het aantal nieuwkomers.

1.10 Continuïteitsparagraaf

In de meerjarenbegroting 2019-2021 zijn de resultaten, inclusief de inzet van bestemmingsreserves, in evenwicht. De bestemmingsreserves zullen worden ingezet voor de financiering van de strategische koers van Esprit Scholen met onder andere AICS South East, Cartesius 2, Spring High, ontwikkelkosten Diploma Program en inductie programma bij de PO-scholen.

Esprit Scholen hecht veel waarde aan goede financiële prestaties. Voor de komende jaren is het scherp sturen op de begroting en meerjarenbegroting, gelet op de externe en interne ontwikkelingen, net als in andere jaren, van groot belang.

In 2018 zijn de belangrijke risico's in kaart gebracht en zijn er beheersmaatregelen benoemd en voor zover mogelijk gekwantificeerd (zie paragraaf 1.8.2). Naar aanleiding hiervan zijn noodzakelijke maatregelen getroffen en acties ondernomen. Op basis van de gemaakte inschattingen en de gehanteerde uitgangspunten zijn de getroffen maatregelen voldoende om de risico's op te vangen.

1.10.1 Personeelsbezetting en aantal leerlingen

Personeel bezetting in fte's	2018	2019	2020	2021
Management/Directie	31	37	38	38
Onderwijzend Personeel	558	588	626	642
Overige medewerkers	177	182	192	193
Totaal	766	807	856	874
Aantallen leerlingen (teldatum 1-10 t-1)	7374	7630	8423	8806

Toelichting

- De stijging van de formatie vanaf 2019 wordt met name veroorzaakt door de verwachte groei van het aantal leerlingen bij met name Cartesius 2, DENISE en AICS (South East).
- Het verwachte aantal leerlingen stijgt in de komende jaren door de groei van het aantal leerlingen bij met name de AICS (South East), Cartesius 2 en DENISE.
De AICS zal de komende jaren relatief meer groeien, gelet op de wachtlijsten, de start van een AICS South East en de toenemende druk op internationaal onderwijs in de stad. Dit geldt ook voor DENISE. De te verwachten groei bij Cartesius 2 zal met name het gevolg zijn van het nieuwe onderwijsconcept dat gehanteerd wordt voor de VWO- en HAVO leerlingen.

1.10.2 Staat van baten en lasten

Baten en lasten	2018	2019	2020	2021
Baten				
Rijksbijdragen	62.163.868	65.059.898	69.370.753	72.460.244
Overige overheidsbijdragen en - subsidies	4.326.297	4.147.446	3.995.865	2.057.615
College-, cursus-, les- en examengelden	6.327.947	7.537.629	9.911.493	10.278.585
Overige baten	4.482.694	3.768.333	3.330.149	3.440.381
Totaal baten	77.300.806	80.513.306	86.608.260	88.236.825
Lasten				
Personele lasten	57.973.624	61.743.202	65.684.467	67.649.111
Afschrijvingen	1.597.951	1.766.138	1.788.658	1.750.731
Huisvestingslasten	8.787.806	8.759.876	9.217.682	7.762.335
Overige lasten	10.264.651	9.990.218	10.546.496	10.839.008
Totaal Lasten	78.624.032	82.259.434	87.237.303	88.001.185
Saldo baten en lasten	-1.323.226	-1.746.128	-629.043	235.641
Saldo Financiële bedrijfsvoering	-106.342	-5.000	-5.000	-5.000
Totaal resultaat	-1.429.568	-1.751.128	-634.043	230.641

Toelichting

- De inzet bestemmingsreserve in 2018 heeft betrekking op inzet van bestemmingsreserves en bestemmingsfonds Mundus met betrekking tot o.a. Investerings in onderwijskundige initiatieven en nieuwe onderwijskundige concepten. Het gaat onder andere om Spring High, AICS South East, uitrol IB-programma voor Nederlandse leerlingen en het nieuwe onderwijsconcept bij het Marcanti College.
- In de meerjarenbegroting 2019-2021 zijn de resultaten exclusief de inzet van bestemmingsreserves nagenoeg in evenwicht.
- In het jaar 2019-2021 is een bedrag ad € 2.436.934 opgenomen aan investeringen in de nieuwe onderwijskundige initiatieven (o.a. Cartesius 2, Spring High, AISC (South East), Project Taal naar Keuze, ontwikkelkosten Diploma program). Dit bedrag wordt gefinancierd via de bestemmingsreserves Publiek en Innovatie.

Baten

- De rijksbijdragen zullen in de komende jaren naar verwachting stijgen van € 62.163.868 in 2018 naar € 72.460.244 in 2021. Dit wordt met name veroorzaakt door de stijging van het aantal leerlingen als gevolg van de groeischolen (AICS, DENISE en Cartesius 2).
- De overheidsbijdragen zijn 2020 ten opzichte van 2019 nagenoeg gelijk. In 2021 dalen deze ten opzichte van 2020 met €1.938.250 als gevolg van o.a. de verwachte verhuizing van de AICS naar de nieuwe locatie, waardoor de huurvergoeding die Esprit Scholen ontvangt van de gemeente zal dalen.

- De stijging van de college-, cursus-, les- en examengelden wordt veroorzaakt door hogere baten met betrekking tot de specifieke ouderbijdrage (fees) bij de AICS als gevolg van de groei van het aantal leerlingen.

Lasten

- De personeelskosten stijgen in 2020 en 2021 t.o.v. 2018 o.a. door:
 - Verwachte stijging van het aantal fte's door met name de groei van het aantal leerlingen;
 - De ingecalculerde verhoging van de loonkosten met 1%.
- De afschrijvingslasten blijven nagenoeg gelijk.
- De huisvestingslasten zijn in 2020 hoger dan in 2019 doordat de dotatie aan groot onderhoud hoger is dan in 2019 omdat DENISE en de Verwondering vanaf 2020 voor het gehele jaar een bedrag gaan doteren aan groot onderhoud. Tevens zijn de kosten voor AICS South East hoger dan in 2019 door de verhuizing naar de nieuwe tijdelijke locatie. Deze is groter dan de huidige tijdelijke locatie. In 2021 zijn de huisvestingskosten lager dan in 2020 als gevolg van o.a. de verwachte verhuizing van de AICS naar de nieuwe locatie waardoor de huurkosten zullen dalen.
- De overige lasten blijven nagenoeg gelijk.

Overige

In de komende jaren zijn er een aantal ontwikkelingen die van grote invloed zijn op Esprit Scholen. Het gaat om:

- De verdere uitrol van DENISE, verdere uitrol van Cartesius 2, de verdere groei van AICS Satellietschool en AICS South East en de verdere uitrol van Spring High bij het Mundus College;
- De volgende onderwijsinhoudelijke initiatieven: Uitrol van IB Diploma program bij een aantal Esprit scholen, inductieprogramma PO-scholen en verankeren van project taal naar keuze bij de scholen en Techniek onderwijs.
- Onderwijshuisvesting in Amsterdam staat onder druk door de verwachte groei van het aantal leerlingen in de komende jaren en de groei van de vraag naar internationaal onderwijs. Dit zal ook impact hebben op de scholen van Esprit Scholen.
- Esprit Scholen onderschrijft het belang van duurzaamheid en vertaalt dit naar het onderwijs, de organisatie en de schoolgebouwen. We geven het goede voorbeeld door in onze organisatie en gebouwen zorgvuldig met (energie)bronnen om te gaan en verspilling doelgericht tegen te gaan. Voorbeelden hiervan zijn de aansluiting van het Mundus College en DENISE op stadswarmte, de vervangingen van de lampen door ledlampen en waar mogelijk worden zonnepanelen geplaatst. In 2019 wordt een bedrag ad €377k in zonnepanelen geïnvesteerd door de volgende Esprit Scholen: Cartesius, Marcanti en Mundus.

1.10.3 Balans

Balans	2018	2019	2020	2021
Vaste Activa				
Materiële vaste activa	5.552.471	5.323.403	4.445.562	3.671.984
Totaal vaste activa	5.552.471	5.323.403	4.445.562	3.671.984
Vlottende activa				
Vorderingen	4.525.123	4.525.123	4.525.123	4.525.123
Liquide middelen	35.809.005	34.862.637	36.409.569	38.956.107
Totaal vlottende activa	40.334.128	39.387.760	40.934.692	43.481.230
Totaal activa	45.886.599	44.711.163	45.380.254	47.153.215
Passiva				
Eigen vermogen	13.364.956	11.613.687	10.979.547	11.209.547
Algemeen reserve	10.314.655	10.314.386	10.314.386	10.606.386
Bestemmingsreserve innovatie	2.730.741	1.020.741	386.601	324.601
Bestemmingsreserve publiek	139.746	98.746	98.746	98.746
Bestemmingsfonds Mundus	179.813	179.813	179.813	179.813
Voorzieningen	6.219.209	6.795.042	8.098.273	9.641.234
Langlopende schulden	1.454.792	1.454.792	1.454.792	1.454.792
Kortlopende schulden	24.847.642	24.847.642	24.847.642	24.847.642
Totaal passiva	45.886.599	44.711.163	45.380.254	47.153.215

Toelichting

1. De meerjarenbalans is geactualiseerd met de realisatiecijfers van 2018. Deze zijn gewijzigd ten opzichte van de opgenomen balans in de meerjarenbegroting. Deze was gebaseerd op de prognose 2018.
2. De daling van de materiële vaste activa in de jaren 2019 tot en met 2020 heeft te maken met de desinvestering van afgeschreven meubilair en inventaris die zijn aangeschaft in de jaren 2009, 2010 en 2011. In 2019 zal er 2% van de baten geïnvesteerd worden in Hardware, inventaris en zonnepanelen. In de jaren 2020 en 2021 tot en met 2020 zal er 1% van de baten geïnvesteerd worden conform de geldende interne norm voor investeringen. Tevens zullen er bij een aantal scholen eerste inrichting investeringen gedaan worden die gefinancierd worden vanuit de gemeente.
3. Het eigen vermogen zal conform de geprognosticeerde resultaten en de besteding van de bestemmingsreserves en het bestemmingsfonds dalen in de komende jaren. Dit is conform planning.

4. De voorzieningen zullen in de komende jaren stijgen. Dit wordt met name veroorzaakt door de verwachte verhuizing van een aantal scholen van Esprit naar een definitieve locatie. Daardoor zal de dotatie aan grootonderhoud voorziening in de komende jaren stijgen.
5. Bij het prognosticeren van de kortlopende schulden en vorderingen zijn we ervan uitgegaan dat deze gelijk blijven aan het saldo van 2018.

1.10.4 Overige rapportages

Rapportage over de aanwezigheid en de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen

Het interne risicobeheersingssysteem bestaat uit:

- De planning- en control cyclus;
- Administratieve organisatie;
- Risicomanagement.

Rapportagecyclus binnen Esprit Scholen

De P&C-cyclus is een instrumentarium dat bestaat uit processen en producten, bestuurlijke dialoog en managementafspraken die het College van Bestuur, de Raad van Toezicht en de schooldirecteuren van Esprit Scholen in staat stelt om antwoorden te krijgen op de kernvragen: 'Doen we de goede dingen?' en 'Doen we die dingen goed?' (Monitoring & evaluatie). De P&C-cyclus vormt hiermee het raamwerk dat het bestuur van Esprit Scholen in staat stelt doelen te formuleren, risico's te identificeren, processen te monitoren en tijdig bij te sturen.

Administratieve organisatie

Er is een duidelijke scheiding tussen Bestuur en Toezicht. Het kader voor de invulling van het toezicht zijn: de statuten, het reglement van de Raad van Toezicht, het reglement van het College van Bestuur en het managementstatuut dat de bevoegdheden regelt van de schoolleiders.

De verantwoordelijkheden, bevoegdheden, functiescheidingen, richtlijnen en procedures zijn vertaald in processen en zijn vastgelegd in de AO-procedures.

Risicomanagement

Jaarlijks wordt bij het opstellen van de begroting een risicoanalyse opgesteld waarbij risico's worden geïdentificeerd, de kans dat het risico zich voordoet wordt geschat en de impact van de risico's wordt bepaald. Tevens worden er beheersmaatregelen benoemd en voor zover mogelijk gekwantificeerd. De risicoanalyse wordt opgenomen in de begroting en de meerjarenbegroting. De risicoanalyse wordt als onderdeel van de begroting vastgesteld door het College van Bestuur en goedgekeurd door de Raad van Toezicht. Op kwartaalbasis wordt gerapporteerd over de risico's en de beheersmaatregelen in de risicomanagement-rapportage.

Beschrijving van de belangrijke risico's en onzekerheden

Zie paragraaf 1.8.

Rapportage Toezichthoudend Orgaan

Zie paragraaf 1.4.

1.11 Toekomstige ontwikkelingen

1.11.1 Ontwikkeling leerlingaantallen: groei en krimp

De afgelopen jaren is het leerlingaantal gegroeid. In 2018 bedroeg de groei 3% ten opzichte van 2017. De komende jaren verwachten we een groei van het aantal leerlingen, met name als gevolg van de verwachte groei van het aantal leerlingen in Amsterdam als geheel en de vraag naar

internationaal onderwijs. De groei zal naar verwachting met name plaatsvinden bij de AICS, Cartesius 2 en DENISE.

Op basis van de prognoses van de gemeente Amsterdam wordt een groei verwacht van het aantal VO-leerlingen, met uitzondering van de leerlingen in het vmbo. In deze aantallen wordt juist een krimp verwacht. Om hierop te kunnen anticiperen wil Esprit Scholen extra investeren in techniek en zal het de komende jaren een aantal initiatieven starten. Daarbij gaat het o.a. om het aanbieden van innovatief onderwijs aan vmbo-leerlingen en andere leerlingen. Het aantal leerlingen in Amsterdam laat zich moeilijk prognosticeren in de komende jaren, mede door krimp in het VMBO-KB.

De AICS zal de komende jaren relatief meer groeien, gelet op de wachtlijsten, de start van een AICS South East en de toenemende druk op internationaal onderwijs in de stad. Dit geldt ook voor DENISE. De te verwachten groei bij Cartesius 2 zal met name het gevolg zijn van het nieuwe onderwijsconcept dat gehanteerd wordt voor de VWO- en HAVO- leerlingen.

1.11.2 Externe en interne ontwikkelingen

In het nationaal onderwijsakkoord zijn afspraken gemaakt over structurele investeringen in het onderwijs. Het gaat onder meer om investeringen in de professionalisering van onder andere docenten, schoolleiders en extra middelen voor techniekonderwijs. Aan de andere kant zal het kabinet in de komende jaren een efficiencykorting toepassen op de bekostiging.

Een ontwikkeling met betrekking tot de bekostiging is het onderzoek dat wordt uitgevoerd naar het achterstandenbeleid en de verdeling van de middelen die hiermee samenhangen. Dit kan voor Esprit Scholen nadelige effecten hebben. Tevens is het samenwerkingsverband VO Amsterdam- Diemen in overleg met de besturen over een nieuwe verdelingssystematiek van de Lwoo gelden. Dit zal effect hebben op de baten m.b.t. Lwoo voor Esprit Scholen. Tot slot zal de geplande vereenvoudiging van de bekostiging in het VO in de komende jaren ook effect hebben op Esprit Scholen.

Naast de genoemde externe ontwikkelingen hebben ook enkele ontwikkelingen binnen Esprit Scholen impact op de financiën van Esprit Scholen. Het gaat onder andere om de volgende ontwikkelingen: samenwerking met het VOvA, het verder uitrollen van Cartesius 2, AICS South East, techniekonderwijs en Spring High.

Samenwerking Esprit en VOvA

De stichtingen VOvA en Esprit Scholen beschouwen elkaar als natuurlijke partners die elkaar kunnen versterken. Beide stichtingen zijn in het verleden samenwerkingen aangegaan en sloten overeenkomsten met elkaar af op het gebied van verbetering van onderwijskwaliteit, afstemming van leerprogramma's en de doorstroom van leerlingen naar het mbo. VOvA en Esprit Scholen staan voor onderwijs met een openbaar karakter en een open toelating. Zij verzorgen een onderwijsaanbod voor alle bevolkingsgroepen, ongeacht sociale afkomst, etniciteit en/of levensovertuiging. Doel is het bevorderen van kansengelijkheid.

Op basis van het bovenstaande onderzoeken VOvA en Esprit Scholen momenteel hoe zij een aantal deelterreinen samen wensen te ontwikkelen, te weten:

- Afstemming van aanbod binnen het voortgezet onderwijs, enerzijds in aansluiting op het primair onderwijs en anderzijds naar het vervolgonderwijs (mbo, hbo, wo) en de daarbij behorende loopbaanoriëntatie;
- Samenwerking en uitwisseling in het kader van het lerarentekort in Amsterdam;
- Ontwikkeling en scholing van medewerkers (vergroting van mobiliteit van medewerkers, professionalisering, profilering als opleidingsschool);
- Eigentijds vmbo- en pro-onderwijs, met focus op techniekonderwijs;
- Innovatie, vooral op thema's als internationalisering, meertaligheid en eigentijds onderwijs;
- Onderdelen van bedrijfsvoering en ondersteunende diensten (zoals ICT).

Beide stichtingen willen daarnaast onderzoeken hoe bestuurlijke afstemming in bredere zin vorm en inhoud zou kunnen krijgen.

AICS South East

Om aan het verzoek van vele ouders en van de gemeente Amsterdam te voldoen met betrekking tot het verkleinen van de wachtlijsten voor internationaal Onderwijs is Esprit in 2018 gestart met AICS South East. Er is huisvesting op de lange termijn beschikbaar gekomen. Op dit moment is AICS South East gehuisvest op een tijdelijke locatie.

Cartesius 2

In augustus 2016 is Cartesius 2 gestart. Dit is een nevenvestiging van het Cartesius Lyceum. Cartesius 2 werkt met een innovatief onderwijsconcept, waarin maatwerk in leren voorop staat en wordt gecombineerd met hoge verwachtingen van leerlingen. Het onderwijs is daartoe volledig opgebouwd uit modules en projecten: naast een kerncurriculum worden thematische modules en –projecten aangeboden. Leerlingen maken vanaf de brugklas al keuzes voor een deel van het onderwijs dat zij gaan volgen en zij worden zo aangespoord zelf na te denken over wat zij leren en wanneer. Ze krijgen tevens de kans om te versnellen en te verdiepen. Dit concept zullen we in de komende jaren verder ontwikkelen en perfectioneren. Tevens wordt de komende jaren op het Cartesius 2 het IB (Internationaal Baccalaureaat) Diploma program uitgerold.

Spring High

In Nieuw-West is Spring High op 1 augustus 2016 gelanceerd. Leerlingen uit de bovenbouw van het PO en onderbouw VO volgen samen les in een groep, waarbij nog niet wordt gedetermineerd naar niveau. Zo wordt meer ruimte gecreëerd voor talentontwikkeling. Spring High is een bijzonder initiatief, voortkomend uit een samenwerkingsverband tussen de Stichting Openbaar Basisonderwijs Westelijke Tuinsteden en Esprit scholen. Beide besturen leveren expertise en middelen aan om zo jongeren in Nieuw-West meer kansen te bieden. Dit concept zullen we in de komende jaren verder ontwikkelen en perfectioneren. In 2018 is de samenwerking tussen beide besturen voor twee schooljaren verlengd.

De Verwondering

In 2018 heeft Esprit de nieuwste telg “de Verwondering” verwelkomd. De Verwondering maakt sinds augustus 2018 deel uit van Esprit Scholen. De Verwondering is een basisschool in de gemeente Monnickendam. Met betrekking tot de definitieve locatie van deze school zijn gesprekken opgestart met de gemeente Monnickendam, om de beoogde locatie te renoveren alvorens de school zich hier definitief vestigt.

1.11.3 Personeel

In 2018 bedroeg de gemiddelde personele formatie 766 fte. Dit is een stijging ten opzichte van 2017 (725 fte). Op peildatum 31/12/2018 waren er 1018 medewerkers, dit is een stijgende lijn ten opzichte van 2017 (933 medewerkers). Deze stijging wordt vooral veroorzaakt door de groei van DENISE, Cartesius 2 en AICS (South East) en het aansluiten van de Verwondering. Ondanks de landelijke daling van instroom op het VMBO, verwacht Esprit Scholen een groei van de personele formatie in 2019, vanwege de eerder genoemde nieuwe initiatieven en de uitbreiding van het internationale onderwijs.

Strategisch HRM

In 2015 is een notitie Strategisch HR-beleid vastgesteld waarin is opgenomen welke planning we hanteren voor uitwerking en implementatie van beleid en instrumenten voor de periode tot 2019. Het afgelopen jaar (2018) was het laatste jaar van dit meerjarenplan. Volgend jaar wordt het meerjarenbeleid 'herijkt', analoog aan het nieuwe Onderwijsmanifest.

In 2018 is opnieuw veel aandacht uitgegaan naar het lerarentekort. Esprit Scholen is actief betrokken bij de Amsterdamse Lerarenagenda en de daarvan afgeleide Taskforce Lerarentekort. We acteren hierin zowel op bestuursniveau als vanuit HR. Met gemeente Amsterdam, schoolbesturen en lerarenopleidingen worden diverse oplossingen gezocht voor de tekorten. Enkele van de interventies zijn: voorrangsregelingen voor woningen, cofinanciering van extra reiskosten, extra parkeervergunningen, vergoeding van collegegeld wanneer afgestudeerden aan de lerarenopleiding in Amsterdam blijven werken, extra beurzen voor (begeleiding van) zij-instromers et cetera. Ook participeerde Esprit Scholen in een werkgroep met vertegenwoordigers uit de hele publieke sector, om branche overstijgend oplossingen te zoeken voor de arbeidsmarktproblematiek in Amsterdam.

Opleidingsschool

Opleiden met Esprit is een samenwerkingsverband tussen de Interfacultaire lerarenopleiding (ILO) van de Universiteit van Amsterdam, de Hogeschool van Amsterdam en Esprit Scholen. Esprit als Opleidingsschool stelt zich ten doel studenten kwalitatief goed op te leiden tot startende leerkrachten en docenten in het PO en VO. In 2018 bood Esprit aan 183 studenten een stage- of leerplaats. Door de contacten van onze schoolleiders hebben wij veel universitaire Pabo-studenten. De opleidingsschool is ook in 2018 een belangrijk wervingsinstrument geweest voor Esprit. Vanuit de opleidingsschool is opnieuw structureel aandacht besteed aan de inductie van nieuwe docenten binnen onze scholen. Dit gebeurde al binnen het VO, maar ook de PO-scholen hebben inmiddels werk gemaakt van dit onderwerp. Daarbij is steeds samenwerking gezocht met de HR-afdeling van Esprit.

In 2018 stond onderzoek opnieuw prominent op de agenda. Zo heeft Opleiden met Esprit in 2018 geparticipeerd in een academische werkplaats, samen met de HvA, de UvA en collega-opleidingsschool ACOA. De werkplaats wordt medegefinancierd met middelen vanuit de gemeente Amsterdam.

Het afgelopen jaar hebben we in het bijzonder aandacht besteed aan de professionalisering van opleiders. Dat heeft ertoe geleid dat erop bijna alle scholen van Esprit Scholen inmiddels een schoolopleider werkzaam is die is geregistreerd in het VELON-register of daartoe nu een opleiding volgt.

De opleidingsschool zal ook in de aankomende jaren een belangrijk wervingsinstrument zijn voor Esprit Scholen, met name voor instroom van docenten op schaarstevakken en voor leerkrachten in het PO.

Opleidingscarrousel

Bij de start van het strategisch HR-beleid in 2015 was de Opleidingscarrousel nieuw. Inmiddels is het een begrip, en biedt Esprit Scholen een uitgebreid professionaliseringsaanbod voor haar medewerkers. In 2018 boden we onder andere voor het eerst English Fluency aan (als vervolg op Cambridge English) en presenteerden we de lezingenreeks als onderdeel van het Esprit Academie traject. Het aantal deelnemers aan de opleidingstrajecten bleef in 2018 ongeveer gelijk aan de voorgaande jaren. In het kader van de samenwerking met VOvA is het aanbod ook met hen gedeeld en een aantal medewerkers van VOvA hebben geparticipeerd.

Medewerkersonderzoek

In 2018 is op schoolniveau verder opvolging gegeven aan de uitkomsten van het medewerkersonderzoek dat voor het laatst in 2017 werd gehouden. Het medewerkersonderzoek vindt driejaarlijks plaats en wordt in een reeks van vier uitgevoerd door Effectory.

Functiemix

De functiemix in onze VO scholen laat een trend zien die vergelijkbaar is met de functiemixcijfers vanuit DUO (VO sectorgemiddelde). Er is nog ruimte voor groei van de LC schalen (vanuit LB). Alle schoolleiders van Esprit hebben de opdracht om doorstroom mogelijk te houden in de eigen school, ook al heeft de ene school daarvoor meer financiële ruimte dan de andere. De percentages over 2018 zijn als volgt: LB 41%, LC 40% en LD kent een aandeel van 19%.

De oude definitie van de functiemix is in de nieuwe cao PO losgelaten, bij Esprit was de verdeling vorig jaar vrijwel conform de gestelde streefmix. De functieprofielen zijn gemoderniseerd en salarissen analoog daaraan een niveau (vergelijkbaar met een volledige schaal) gestegen. Door nieuwe instroom, van met name zij-instromers en pas-afgestudeerden, is het percentage in de laagste PO schaal L10 (voorheen LA) gestegen, dit aandeel is nu 62,9%. Het aandeel L11 (voorheen LB) daalde naar 35,5% en het aandeel in de L12 schaal is 1,6%.

CAO's

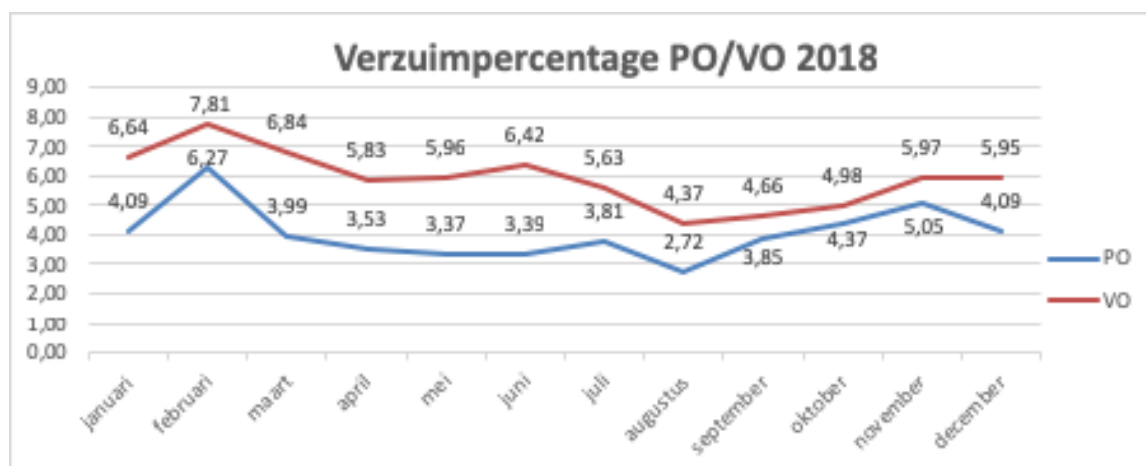
In 2018 zijn zowel een nieuwe cao voor het VO, als voor het PO afgesloten. De belangrijkste afspraak uit de cao VO, naast een structurele loonsverhoging, is dat de werkdruk vermindert en dat leraren meer tijd kunnen besteden aan het verbeteren van de kwaliteit en ontwikkeling van het onderwijs. In de praktijk kan dit ertoe leiden dat leraren 1 uur minder les per week zullen geven. Leraren(teams) en schoolleiding maken met elkaar een plan over hoe de lesstaak anders te organiseren, zonder dat de onderwijstijd voor leerlingen daalt. De uitvoerbaarheid van de nieuwe cao op dit punt, is momenteel nog onderwerp van gesprek in onze VO scholen.

Door nieuwe cao-afspraken zijn de salarissen van leerkrachten in het PO gemiddeld een hele schaal gestegen. Er is een methodiek gekozen waarbij besturen die de functiemix middelen goed hebben besteed in de afgelopen jaren en dus al veel inschalingen kenden in LB (zoals Esprit Scholen) niet zwaarder benadeeld werden. De profielen van leerkrachten in het PO zijn herschreven en sluiten beter aan bij de veranderende functie-eisen. De inschalingen van directie- en OOP-functies zijn niet herzien, dit wordt inzet van de komende cao-onderhandelingen. Werkverdeling blijft een zaak op schoolniveau.

Verzuim

Het gemiddelde verzuimpercentage (VP) voor Esprit Scholen over heel 2018 is 5,4% en de meldingsfrequentie (MF) is in dezelfde periode 1.73. Het gemiddelde VP vertoont een dalende lijn. In 2017 bedroeg het VP 5,9%, in 2016 was het 5,7% en in 2015 was het VP 5,7%. De MF is met 1.71 in 2018 vergelijkbaar met de 1.68 van 2017, in de jaren daarvoor schommelde de MF tussen 1.8 en 1.9. In de landelijke benchmark van 2017 voor de gehele onderwijsbranche¹ is het verzuimpercentage 4,9%. De eerste drie kwartalen van 2018 laten landelijk een stijging zien ten opzichte van 2017. Die stijging is tegengesteld aan de dalende lijn bij Esprit Scholen. Er zijn nog geen landelijke gegevens van 2018 voor PO en VO beschikbaar. In onderstaande figuur de gegevens over 2018 van alle PO en VO-scholen van Esprit Scholen.

¹ Statline Centraal Bureau voor de statistiek, 19 december 2018, onderwijsbranche is inclusief SO, MBO, HBO en Universiteit.

Vitaliteit

In 2018 is via arbodienst Perspectief een nieuwe bedrijfsarts geworven. De GMR heeft in 2018 positief geadviseerd op het uitzetten van een preventief medisch onderzoek (PMO) voor alle medewerkers, dat komend jaar zal worden uitgevoerd. Voor het PMO is een ESF-subsidie aangevraagd en toegekend. Esprit Scholen stimuleert het fietsgebruik en gezonde voeding. Sport en beweging passen in het vitaliteitsbeleid. Het budget voor het belastingvrije aanbod van 'vitaliteitsproducten en diensten' voor Esprit medewerkers is in 2018 verhoogd. Medewerkers maken vooral gebruik van de vergoeding voor diverse sportabonnementen en ook de e-bikes zijn populair. Aan werkdruk en de balans werk-privé wordt aandacht besteed in de gesprekken tussen medewerker en leidinggevende. Waar gewenst, wordt ondersteund met specifieke interventies, zowel teambreed als op individueel niveau.

E-HRM en 'basis op orde'

In 2018 zijn de digitale personeelsdossiers aangevuld met gegevens die op de scholen aanwezig zijn. De medewerkers van de schooladministraties zijn ingewerkt door de HR-administratie van het Centraal Bureau en weten nu hoe ze de digitaliseringstool PAX kunnen gebruiken.

Reorganisatie en reductie

Het Marcanti College eindigde 2017 met een forse budgetoverschrijding, met name door een hoog (langdurig) verzuim. Voor 2018 heeft de daartoe ingestelde Taskforce periodiek gemonitord hoe Marcanti weer (financieel) gezond te krijgen. Het verzuim is ten opzichte van 2017 gedaald en de dalende lijn lijkt in 2019 te worden voortgezet. In de Taskforce blijven bestuur, schoolleiding, HR en control ook in 2019 gezamenlijk betrokken bij de ontwikkelingen.

Beleid inzake beheersing van uitkeringen na ontslag

Esprit is in 2017 gestart met de actieve begeleiding van oud-medewerkers in een uitkeringssituatie. Ook in 2018 hebben we op maat interventies ingezet om een perspectief te bieden op ander werk. In overleg met de schoolleiding starten we coaching en begeleiding bij voorkeur al op vóór de uitdiensttreding (van werk naar werk). Met deze gerichte benadering beogen wij deze groep sneller een perspectief te bieden op ander werk en daarmee de uitkeringsduur te verkorten en te lasten te verlagen/minimaliseren.

1.11.4 ICT

Elke school handelt volgens eigen ICT-beleid vanuit de school-eigen onderwijsvisie. In 2016 is een brede evaluatie gedaan van de aanwezige apparatuur en expertise. Verder zijn met behulp van externe expertise risico's en trends voor de toekomst in kaart gebracht en op basis hiervan is een analyse en advies opgesteld voor de ICT-organisatie van Esprit Scholen. Het jaar 2017 is gebruikt om de juiste partners te zoeken die een vervolg kunnen geven aan het advies.

In 2018 is gestart met het project kerninfrastructuur en zal er gewerkt worden aan de optimalisatie van de infrastructuur voor zowel de scholen als de organisatie als geheel. Dit zal in 2019 resulteren in een tweetal kerninfrastructuren die voor alle scholen worden gebouwd. Daarnaast is er in het schooljaar 2017-2018 een start gemaakt om te voldoen aan de nieuwe Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Ook is er een audit uitgevoerd op ICT en op basis van het rapport zijn verschillende acties ondernomen om te voldoen aan de eisen die gesteld worden door de AVG. Bewustwording is een continu aandachtspunt op de scholen, zowel voor leerlingen als medewerkers.

1.11.5 Huisvesting en facilitaire zaken

Gemeenten zijn (financieel) verantwoordelijk voor nieuwbouw, vervanging en uitbreiding en het schoolbestuur voor regulier onderhoud zowel binnen als buiten. Binnen de gemeente Amsterdam is de afdeling Resultaat Verantwoordelijke Eenheid – Onderwijs, Jeugd en Zorg (RVE-OJZ) verantwoordelijk voor nieuwbouw, vervanging en uitbreiding. Gezien de omvang van Esprit binnen de gemeente Amsterdam is er een accountmanager vanuit RVE-OJZ voor zowel het primair als voortgezet onderwijs aangewezen. Met deze accountmanager worden alle lopende zaken periodiek besproken. Voor de andere gemeenten, Landsmeer en Waterland, geldt dat er zo nodig overleg gevoerd wordt met de verantwoordelijke ambtenaar.

Contacten en contracten

In 2018 is met behulp van het programma Axserion een start gemaakt met het registreren van de contacten en contracten op centraal Esprit Scholen niveau en dit zal gefaseerd uitgerold worden over de verschillende scholen.

Amsterdam International Community School (AICS)

Nieuwbouw A.J. Ernststraat

In 2018 is de planvorming voor de nieuwbouw van een primair en voortgezet onderwijsschool voor 1.400 leerlingen afgerond en door de gemeente aanbesteed. Naar verwachting zal de bouw begin 2019 starten en opgeleverd worden in 2021. De leerlingen die momenteel gehuisvest zijn op de Prinses Irenestraat zullen dan naar de nieuwbouw verhuizen.

AICS South East

In september 2018 is er gestart met deze school aan de President Brandstraat. Dit is een tussenoplossing tot de zomer van 2019. De Darlingstraat in Zuid Oost wordt gecreëerd als overbrugging tot de definitieve huisvesting aan het Bijlmerplein 888 beschikbaar is.

De nieuwbouw (van de Darlingstraat), in de vorm van semipermanente bouw, is succesvol aanbesteed door de Gemeente Amsterdam Deze locatie wordt naar verwachting 1 juli 2019 opgeleverd.

De definitieve locatie aan het Bijlmerplein 888 wordt volgens de voorlopige planning in 2023 gerealiseerd en zal worden aanbesteed door de gemeente.

Berlage Lyceum

De huisvesting van het Berlage Lyceum kan niet voldoen aan de huidige onderwijsvraag. Daarnaast is er de wens om de sociale veiligheid en het binnenklimaat te verbeteren. De haalbaarheid van een renovatie is door het projectmanagement bureau (PMB) van de gemeente Amsterdam onderzocht.

Uit dit onderzoek komt naar voren dat het technisch mogelijk is, inclusief het verduurzamen van het gebouw. Maar dat er vanwege de status 'Monument' niet uitgebreid kan worden. Voor de voorgenomen inpandige verbouwingen is er wel een positief advies gegeven. Op basis van de uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek zal er een besluit genomen worden welk budget beschikbaar gesteld wordt door de gemeente.

Cartesius 2

Deze school zit in een tijdelijke locatie aan de Passeerdersgracht en Lindengracht. De definitieve locatie zou Plantage Muidergracht worden maar de aanbesteding voor de bouwfase is niet gelukt, er zijn geen inschrijvingen ontvangen. Alle varianten kosten meer geld dan het beschikbaar gestelde budget, daarvan heeft de wethouder besloten dat zij daar niet toe bereid is. OJZ heeft een alternatief voorstel gedaan voor een oplossing van de definitieve huisvesting van Cartesius2.

DENISE

De grootschalige renovatie van de Piet Mondriaanstraat heeft in 2018 vertraging opgelopen en er is afgesproken dat de verhuizing zal plaatsvinden in de meivakantie 2019. De vertraging is veroorzaakt door aanvullende eisen van Waternet, doordat er meer asbest in het pand aanwezig was dan gedacht en door een overspannen arbeidsmarkt.

De Europaschool

De groei van de Europaschool wordt geremd door de mogelijkheden in het pand aan het Hygeaplein. Met de gemeente Amsterdam zijn gesprekken gevoerd over de mogelijkheden om de gehele ruimte aan het Hygeaplein 8 en 10 in gebruik te nemen. De gemeente heeft een nieuwe locatie gevonden voor de medegebruiker Het Huis van de Wijk. Hierdoor zal de gehele ruimte beschikbaar komen voor de Europaschool. Naar verwachting zal medio 2019 de ruimte beschikbaar komen. Deze ruimte zal daarvoor beperkt verbouwd moeten worden. In het pand op Hygeaplein 40 zijn nu vier lokalen in gebruik.

Het 4e Gymnasium

Er zijn een aantal zaken bij het 4^e Gymnasium die na ingebruikname van het schoolgebouw spelen. In het gebouw is gebruik gemaakt van eenzelfde type breedplaat-/bollenvloer als bij de ingestorte parkeergarage bij Eindhoven Airport. Nader constructief onderzoek heeft uitgewezen dat het terras op de tweede verdieping van het gebouw een potentieel zwakke plek is. Om deze reden mag dit terras niet meer worden betreden, waarmee voorlopig een veilige situatie is bereikt. Het landelijk onderzoek naar de exacte problematiek loopt nog steeds. De school kan niets anders doen dan afwachten.

Daarnaast zijn er klachten bij de gebruikers ontstaan over de het binnenklimaat en de regeling daarvan. Naar aanleiding van deze klachten en vragen is een onderzoek uitgevoerd. PMB onderzoekt met de betrokken adviseurs welke oplossingen uitgevoerd moeten worden om de klachten op te lossen.

Montessorischool Landsmeer

Met de gemeente Landsmeer zijn de verschillende rapportages inzake de problemen met het binnenklimaat gedeeld. De gemeente Landsmeer deelt de mening dat scholen minimaal aan Frisse Scholen Klasse C moeten voldoen. Daar dat niet het geval is bij Montessorischool Landsmeer, zal de gemeente op basis van de aangeleverde rapportages onderzoeken wat zij kan betekenen in deze problematiek. Naar aanleiding van het onderzoek naar het binnenklimaat is een vervolgactie opgestart.

Mundus College*Burgemeester Hogguerstraat*

In de zomer 2018 is er een spoedaanvraag ingediend voor het herstel van de gevels, die bekleed zijn met panelen. De voorbereidingen van de herstelwerkzaamheden zijn gestart. Daar alle panelen inclusief achterliggende constructie vervangen moeten worden, wordt de kans onderzocht of het mogelijk is de gevels een ander uiterlijk te geven zodat ze meer de uitstraling van techniekonderwijs krijgen. De voorlopige planning is dat de herstelwerkzaamheden in de zomer 2019 uitgevoerd kunnen worden.

Herman Poortstraat

Door de groei van het aantal leerlingen van Spring High zal in de zomer 2019 een gedeelte van de eerste verdieping aangepast worden, zodat deze geschikt is voor het onderwijsconcept van Spring High.

Watergraafsmeerse Schoolvereniging

De locatie aan de Copernicusstraat is nog steeds eigendom van de gemeente. Daar de school slechts een deel van het gebouw in gebruik heeft is Esprit in gesprek met de gemeente. Daar het gebouw in matige tot slechte staat verkeert, wordt onderzocht hoe en onder verantwoording van wie de benodigde werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. De planning is dat de werkzaamheden in zomer 2020 worden uitgevoerd.

De Verwondering

De basisschool De Verwondering is nu tijdelijk gehuisvest aan de Bernhardlaan in Monnickendam. De Gemeente Waterland heeft huisvesting aan de Avegaar in het vooruitzicht gesteld. Hier moet nog een renovatie plaatsvinden. Het gebouw bevat meer m2 dan waar De Verwondering recht op heeft. De gedachte van de gemeente is dat deze m2 worden ingezet als flexibele (onderwijs)ruimte. De planning van de uitvoering is afhankelijk van het moment van het vaststellen van het beschikbare budget.

1.11.6 Tot slot

Esprit Scholen heeft zich wederom een jaar ingezet om de leerlingen zo goed mogelijk onderwijs te bieden. Het Onderwijsmanifest “Grenzeloos leren” is hierin de leidraad geweest. Met innovatieve onderwijsconcepten heeft Esprit Scholen gezorgd voor een divers onderwijsaanbod in Amsterdam. Ook de komende jaren zal Esprit Scholen met behulp van de inzet van haar medewerkers deze koers blijven varen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de schaalgrootte, het strategisch personeelsbeleid, de optimale formatieplanning en een scherp bewustzijn van de kosten om de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten voorgoed onderwijs.

Amsterdam, 28 juni 2019

Ruth Kervezee
Voorzitter College van Bestuur

Percy Henry
Lid College van Bestuur

2 Jaarrekening

2.1 Balans per 31-12-2018

(Na voorgestelde resultaat bestemming met aangepaste vergelijkende cijfers)

	31-12-2018	31-12-2017
1.ACTIVA		
Vaste activa		
1.2 Materiele vaste activa	5.552.471	5.450.097
Totaal vaste activa	5.552.471	5.450.097
Vlottende activa		
1.5 Vorderingen	4.525.123	3.143.565
1.7 Liquide middelen	35.809.005	29.417.903
Totaal vlottende activa	40.334.128	32.561.468
TOTAAL ACTIVA	45.886.599	38.011.566
2.PASSIVA		
2.1 Eigen vermogen		
Algemene reserve (<i>incl. resultaat</i>)	10.314.655	9.522.078
Bestemmingsreserve Publiek	139.746	1.279.110
Bestemmingsreserve Innovatie	2.730.742	3.767.104
Bestemmingsfonds Mundus	179.813	226.232
Totaal eigen vermogen	13.364.956	14.794.524
Vreemd vermogen		
2.2 Voorzieningen	6.219.209	5.602.374
2.3 Langlopende schulden	1.454.792	1.727.314
2.4 Kortlopende schulden	24.847.642	15.887.353
Totaal vreemd vermogen	32.521.642	23.217.041
TOTAAL PASSIVA	45.886.599	38.011.566

Per 1 augustus 2018 is Basisschool De Verwondering te Monnickendam onderdeel van Onderwijsstichting Esprit. Het vermogen van Basisschool De Verwondering op 31 juli 2018 is ingebracht in de financiële administratie van Onderwijsstichting Esprit.

Conform RJ660 en RJ richtlijn 216 valt de fusie tussen Esprit en de Verwondering onder het artikel samensmelting van belangen, derhalve zijn: 1) de vergelijkende cijfers 2017 aangepast en 2) de gerealiseerde cijfers van de verwondering over januari 2018 tot en met juli 2018 bij de gerealiseerde cijfers van Onderwijsstichting Esprit bijgeteld.

Daarmee wordt bereikt voor de lezer van dit jaarverslag alsof Basisschool De Verwondering volledig geïntegreerd zou zijn vanaf verslagjaar 2017.

2.2 Staat van Baten en Lasten

	Realisatie 2018	Realisatie 2017
3. BATEN		
3.1 Rijksbijdragen	62.163.868	58.335.398
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	4.326.297	4.219.706
3.3 College- Cursus, les- en examengelden	6.327.947	6.078.173
3.5 Overige baten	4.482.694	4.381.817
TOTAAL BATEN	77.300.806	73.015.094
4. LASTEN		
4.1 Personeelslasten	57.973.624	54.218.254
4.2 Afschrijvingen	1.597.951	1.605.387
4.3 Huisvestingslasten	8.787.806	7.504.617
4.4 Overige lasten	10.264.651	8.794.890
TOTAAL LASTEN	78.624.032	72.123.147
SALDO BATEN EN LASTEN	-1.323.225	891.946
5. Financiële baten en lasten	-106.342	-75.500
TOTAAL RESULTAAT	-1.429.568	816.446

Overeenkomstig de aanpassing van de vergelijkende balanscijfers 2017, is in het verslagjaar 2018 het resultaat van Basisschool De Verwondering over de periode januari 2018 tot en met juli 2018, zijnde € 29.794, geïntegreerd in de realisatie van 2018.

2.3 Kasstroomoverzicht 2018

Bij kastroom uit investeringsactiviteiten nog de desinvesteringen toevoegen.

	31-12-2018	31-12-2017
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	-1.323.225	891.946
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	1.597.951	1.605.387
Mutatie voorzieningen	616.835	622.951
Veranderingen in vlottende activa		
Mutatie vorderingen	-1.381.557	-1.375.830
Mutatie schulden	8.687.766	101.732
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	8.197.769	1.846.187
Ontvangen interest	15.101	5.260
Betaalde interest	-121.443	-80.760
Saldo ontvangen/betaalde interest	-106.342	-75.500
Kasstroom uit operationele activiteiten	8.091.427	1.770.687
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiele vaste activa	-1.700.324	-1.884.418
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-1.700.324	-1.884.418
Mutatie geldmiddelen	6.391.103	-113.731
Mutatie liquide middelen		
stand per 1 januari	29.417.903	29.531.634
stand per 31 december	35.809.005	29.417.903
toename/afname liquide middelen	6.391.103	-113.731

Toelichting:

Er is geen sprake geweest van financieringsactiviteiten gedurende het boekjaar 2018.

2.4 Grondslagen

Algemeen

Onderwijsstichting Esprit (Esprit Scholen), bestuur nummer 40586, is gevestigd op de Prinses Irenestraat 59 te Amsterdam en heeft als voornaamste activiteit het geven van primair en voortgezet onderwijs. Onderwijsstichting Esprit staat vermeld bij de KvK Amsterdam onder nummer 41213992. De jaarrekening 2018 sluit aan bij het model Elektronisch Financieel Jaarverslag (EFJ).

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn en met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen. De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslaggevingsperiode van een kalenderjaar, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2018.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Fusie De Verwondering

Per 1 augustus 2018 is Basisschool De Verwondering te Monnickendam onderdeel van Onderwijsstichting Esprit. Het vermogen van Basisschool De Verwondering op 31 juli 2018 is ingebracht in de financiële administratie van Onderwijsstichting Esprit. De fusie heeft om niet plaatsgevonden.

Conform RJ 216 is de fusie tussen Esprit en de Verwondering als samensmelting van belangen verantwoord. Derhalve zijn: 1) de vergelijkende cijfers 2017 aangepast en 2) de gerealiseerde cijfers van de verwondering over januari 2018 tot en met juli 2018 bij de gerealiseerde cijfers van Onderwijsstichting Esprit bijgeteld. In onderstaande tabel is de aanpassing van de vergelijkende cijfers 2017 waaruit de bedragen van activa en passiva ingebracht door elk der partijen en de omzet en het resultaat van de partijen blijken.

	Esprit jaarrekening 2017	De Verwondering jaarrekening 2017	Esprit vergelijkende cijfers 2017 in jaarrekening 2018
1.ACTIVA			
Vaste activa			
1.2 Materiele vaste activa	5.361.421	88.676	5.450.097
Totaal vaste activa	5.361.421	88.676	5.450.097
Vlottende activa			
1.5 Vorderingen	3.109.283	34.282	3.143.565
1.7 Liquide middelen	29.358.945	58.958	29.417.903
Totaal vlottende activa	32.468.228	93.241	32.561.469
TOTAAL ACTIVA	37.829.649	181.917	38.011.566
2.PASSIVA			
2.1 Eigen vermogen			
Algemene reserve (incl resultaat)	9.413.091	108.987	9.522.078
Bestemmingsreserve Publiek	1.279.110	0	1.279.110
Bestemmingsreserve Innovatie	3.767.104	0	3.767.104
Bestemmingsfonds Mundus	226.232	0	226.232
Totaal eigen vermogen	14.685.537	108.987	14.794.524
Vreemd vermogen			
2.2 Voorzieningen	5.598.526	3.847	5.602.373
2.3 Langlopende schulden	1.727.315	0	1.727.315
2.4 Kortlopende schulden	15.818.271	69.082	15.887.353
Totaal vreemd vermogen	23.144.112	72.929	23.217.042
TOTAAL PASSIVA	37.829.649	181.916	38.011.566

	Esprit jaarrekening 2017	De Verwondering jaarrekening 2017	Esprit vergelijkende cijfers 2017 in jaarrekening 2018
3. BATEN			
3.1 Rijksbijdragen	57.734.443	600.955	58.335.398
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	4.219.706	0	4.219.706
3.3 College- Cursus, les- en examengelden	6.078.173	0	6.078.173
3.5 Overige baten	4.376.069	5.748	4.381.817
TOTAAL BATEN	72.408.391	606.703	73.015.094
4. LASTEN			
4.1 Personeelslasten	53.750.226	468.028	54.218.254
4.2 Afschrijvingen	1.584.862	20.525	1.605.387
4.3 Huisvestingslasten	7.477.878	26.739	7.504.617
4.4 Overige lasten	8.737.882	57.008	8.794.890
TOTAAL LASTEN	71.550.847	572.300	72.123.147
SALDO BATEN EN LASTEN	857.543	34.403	891.946
5. Financiële baten en lasten	-75.015	-485	-75.500
TOTAAL RESULTAAT	782.528	33.918	816.446

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de Esprit Scholen zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen.

Activa en verplichtingen worden niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop de betreffende transacties of gebeurtenissen betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Voor de grondslagen van de primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost. Er is geen sprake van afgeleide (secundaire) financiële instrumenten.

Waardering

De waarderingsgrondslagen van de voorzieningen zijn naar de mening van het bestuur het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereisen schattingen en veronderstellingen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa (inventaris) worden gewaardeerd tegen de kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen, noodzakelijk voor het beoogde gebruik. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur en bedraagt drie jaar voor zover het investeringen in ICT betreft en 8 tot 20 jaar voor zover het investeringen in overige inventaris betreft. De activeringsgrens bedraagt € 500.

De overheidssubsidies worden afzonderlijk gepassiveerd onder de overlopende passiva. De vrijval van de overheidssubsidies wordt ten gunste gebracht van het resultaat conform de afschrijvingslasten van de activa waarop de subsidies betrekking hebben. De door Esprit Scholen beheerde schoolgebouwen zijn juridisch wel, doch economisch geen eigendom van de stichting. Deze gebouwen zijn volledig gesubsidieerd en dienen, wanneer ze niet meer conform de bestemming worden gebruikt, om niet te worden overgedragen aan de Gemeente.

Ter zake van verwachte kosten van periodiek groot onderhoud aan gebouwen, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd. Zie hiervoor de grondslag onder "Voorzieningen".

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde. Er zijn geen rentekosten in de, tegen de vervaardigings-/verkrijgingsprijs gewaardeerde, materiële vaste activa opgenomen.

Bijzondere waardeverminderingen

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste

van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te bepalen voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald op basis van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroom genererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroom genererende eenheid) geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief (of kasstroom genererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Overige vorderingen

Overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Vordering transitie compensatieregeling

In 2018 is de wetgeving met betrekking tot het vergoeden van de betaalde transitievergoedingen bij ontslag van Langdurige zieken goedgekeurd door de eerste kamer. Naar aanleiding hiervan is de uitvoeringsregeling in februari 2019 vastgesteld. Hieronder de wettelijke tekst;

In de Wet van 11 juli 2018, houdende maatregelen met betrekking tot de transitievergoeding bij ontslag wegens bedrijfseconomische omstandigheden of langdurige arbeidsongeschiktheid (Stb. 2018, 234) (hierna: de Wet) is artikel 673e toegevoegd aan Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek (BW). Artikel 7:673e BW bepaalt dat het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV) op verzoek van de werkgever een vergoeding verstrekt (hierna: compensatie) ter hoogte van de (transitie)vergoeding die de werkgever heeft betaald bij beëindiging van de arbeidsovereenkomst vanwege het feit dat de werknemer wegens ziekte of gebreken niet meer in staat was de bedongen arbeid te verrichten. Compensatie kan worden verstrekt als de werkgever een transitievergoeding heeft betaald na opzegging of ontbinding van de arbeidsovereenkomst of het niet verlengen van een tijdelijke arbeidsovereenkomst, of als de werkgever een vergoeding heeft betaald op grond van een tussen hem en de werknemer gesloten beëindigingsovereenkomst. Ook als een vergoeding is betaald in verband met het gedeeltelijk beëindigen van de arbeidsovereenkomst kan compensatie worden verstrekt.

Voor medewerkers voor wie een voorziening langdurig zieken is verantwoord, neemt Esprit de inschatting voor de te betalen transitievergoeding bij uitdiensttreding mee, in de waardering van de voorziening, echter wordt hiervan geen vordering verantwoord. Immers er is onvoldoende zeker dat het UWV deze gevallen zal compenseren en is het daadwerkelijke recht op de vordering (compensatie) nog niet ontstaan. Het in de tijdsverloop wel verantwoorden van de voorziening transitievergoeding, maar het nog niet opnemen van de vordering komt voort vanuit het feit dat het voorzichtigheidsbeginsel prevaleert ten opzichte van het realisatiebeginsel.

Voorziening oninbaarheid

De interne richtlijnen voor voorziening oninbaarheid zijn: 25% voorzien van 90 t/m 180 dagen, 50% van 180 t/m 360 dagen en 100% van alles ouder dan 360 dagen. Dit algehele uitgangspunt wordt per vordering getoetst op balansdatum.

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves en het bestemmingsfonds. De in de jaarrekening gepresenteerde balans is ná voorgestelde resultaatverdeling. Een nadere uiteenzetting van de reserves is opgenomen in de toelichting op de balans.

De onttrekkingen aan de reserves geschieden conform daartoe strekkende bestuursbesluiten of geschieden op basis van rijksregelgeving dan wel in lijn met de richtlijnen die hiervoor gelden in geval van het bestemmingsfonds.

Reserves

Reserves worden gevormd conform de door het bestuur daartoe genomen besluiten dan wel op grond van ministeriële regelgeving.

Voorzieningen

Algemeen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- Een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- Waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt en
- Het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen, waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij de afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, tenzij anders vermeld. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de betreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen.

Jubileumvoorziening

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Reorganisatievoorziening

Een reorganisatievoorziening wordt getroffen als op de balansdatum een gedetailleerd reorganisatieplan is geformaliseerd en uiterlijk op opmaakdatum van de jaarrekening de gerechtvaardigde verwachting van uitvoering van het plan is gewekt bij hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. Van een gerechtvaardigde verwachting is sprake als is gestart met de uitvoering van de reorganisatie, of als de hoofdlijnen bekend zijn gemaakt aan hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben.

In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijke kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de Esprit Scholen.

Voorziening WW

De voorziening heeft betrekking op 25% eigen risico van de wachtgeldregeling inclusief bovenwettelijke wachtgelduitkering. De voorziening is gebaseerd op het aantal deelnemers aan de regeling, de vastgestelde uitkeringen, verwachte indexatie, looptijd en uitstroomverwachting.

Voorziening Spaar- en overig verlof

Deze voorziening is gevormd voor de verplichtingen van de door personeelsleden opgebouwde rechten op spaarverlof. De voorziening is gebaseerd op de opgebouwde verlofuren. Deze vorm van verlof kent een aflopend karakter.

CAO-Levensfasebewust (individueel keuzebudget)

Deze voorziening is gevormd voor de verplichtingen van de door personeelsleden opgebouwde rechten op verlof. De voorziening is gebaseerd op de opgebouwde verlofuren van maximaal 50 uur op basis van één Wtf per schooljaar voor het Voortgezet Onderwijs. Het verlof mag maximaal 4 jaar worden opgebouwd en dient uiterlijk in het vijfde jaar te worden opgenomen. Dit recht van het CAO stamt vanuit schooljaar 2014/2015. De CAO Levensfasebewust voor het Primair onderwijs wordt verwerkt in de jaartaken.

Voorziening groot onderhoud

Voor verwachte kosten inzake groot onderhoud van panden, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van groot onderhoud en de periode die telkens verloopt tussen de werkzaamheden van groot onderhoud, een en ander zoals blijkt uit een meerjarig onderhoudsplan. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten. Daarbij wordt de totale verwachte onderhoudslast gedeeld door het aantal jaren dat het onderhoudsplan bestrijkt, in lijn met de notitie RJO-7356.

Voorziening langdurig zieken

Een voorziening voor langdurig zieken wordt gevormd voor op balansdatum langdurig zieke medewerkers, indien deze naar verwachting niet geheel of gedeeltelijk hersteld zijn voor het eind van zijn/haar dienstverband. Hierbij wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige lasten die hierop betrekking hebben. Als uitgangspunt telt hierbij de 42ste-weeks melding.

Voorziening/ schuld transitie

Voor die medewerkers waarvoor een vaststellingsovereenkomst is gesloten dan wel waarbij de afspraken dusdanig zeker en te materialiseren zijn, wordt een schuld dan wel een voorziening gevormd voor de te betalen transitievergoeding en eventuele improductieve uren.

Kortlopende schulden

Bij de eerste opname worden deze gewaardeerd tegen reële waarde, de vervolgwaaardering is tegen de geamortiseerde kostprijs.

Geamortiseerde kostprijs

De geamortiseerde kostprijs is het bedrag waarvoor een financieel actief of financiële verplichting bij de eerste verwerking in de balans wordt opgenomen, verminderd met aflossingen op de hoofdsom, vermeerderd of verminderd met de via de effectieve-rentemethode bepaalde cumulatieve amortisatie van het verschil tussen dat eerste bedrag en het aflossingsbedrag en verminderd met eventuele afboekingen (direct, dan wel door het vormen van een voorziening) wegens bijzondere waardeverminderingen of oninbaarheid.

Saldering

Een actief en een post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover:

- een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen; en
- het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Verantwoording van de baten

Rijksbijdragen

De Rijksbijdragen worden evenredig als baten verantwoord in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft. De geoormerkte OCW-subsidies en niet-geoormerkte OCW-subsidies met prestatieverklaring worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet-bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op de balansdatum.

Overige overheidsbijdragen en –subsidies

Gemeentelijke subsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

College, Cursus-, les- en examengelden

Deze worden allen evenredig toegerekend aan het boekjaar.

Overige baten

Overige baten bestaan uit verhuur, detachering van personeel, ouderbijdragen en overige baten:

- Huuropbrengsten uit verhuur van sportzalen en lokalen worden in de staat van baten en lasten opgenomen gedurende de looptijd van de huurovereenkomst.
- Detacheringen worden conform het detacheringscontract in de staat van baten en lasten opgenomen.
- De overige baten worden toegerekend aan de periode waar ze betrekking op hebben.
- De ouderbijdragen worden evenredig aan de besteding/activiteiten verantwoord als baten.

Personeelslasten

Lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenpremies worden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Indien de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting. De personeelskosten worden toegerekend aan perioden waarin de daarmee verband houdende arbeidsprestaties zijn geleverd.

Nederlandse pensioenregelingen

Op grond van de Nederlandse pensioenwet worden de Nederlandse regelingen primair volgens een toegezegde bijdrageregeling in deze jaarrekening verwerkt. In deze benadering wordt de verplichting voortvloeiende uit een door de rechtspersoon gedane pensioentoezegging gebaseerd op de

financieringsafspraken zoals vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst tussen Esprit Scholen en pensioenuitvoerder. Esprit Scholen heeft de verplichtingen inzake de pensioenrechten van haar personeel ondergebracht bij stichting Pensioenfonds ABP. Esprit Scholen betaalt hiervoor premies, waarvan ongeveer 2/3e-deel door de werkgever wordt betaald en ongeveer 1/3e-deel door de werknemer. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte of contractuele basispremies betaald door de instelling. De regeling classificeert als een toegezegde bijdrageregeling. De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord. Te betalen premie dan wel de vooruitbetaalde premie per jaareinde wordt als overlopend passief respectievelijk overlopend actief verantwoord. Esprit heeft ingeval van tekorten bij het Bedrijfstakpensioenfonds geen andere verplichting dan mogelijke toekomstige hogere premies.

Het ABP hanteert het middelloon als het pensioengevend salarisgrondslag voor wat betreft deelnemers uit de onderwijssector. Er wordt geen pensioen opgebouwd over het salaris boven € 107.593 (2019). ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Bij pensioenfonds is de dekkingsgraad een belangrijk element. Vanaf 2015 gelden er nieuwe regels ten aanzien van de bepaling van de dekkingsgraad en wordt er gerekend met een gemiddelde over het achterliggende jaar. De nieuwe berekening wordt aangeduid met de term beleidsdekkingsgraad. Per balansdatum bedroeg de beleidsdekkingsgraad 102,1%. Het gemiddelde van de afgelopen 12 maanden ligt op 102,1% (gerekend t/m april 2019). Hiermee ligt de beleidsdekkingsgraad lager dan de 128% die de pensioenregels voorschrijven. Daarnaast is wettelijk bepaald dat de beleidsdekkingsgraad niet langer dan 5 jaar onder de 104,2% mag liggen. Deze grens kan afhankelijk van de rente en de beleggingsmix verschuiven.

Indien het ABP verwacht dat het niet lukt om binnen 10 jaar de bovengenoemde 128% te halen of indien de beleidsdekkingsgraad langer dan 5 jaar lager is dan 104,2% dan dient het pensioenfonds een herstelplan op te stellen. Indien het pensioenfonds het niet lukt om binnen 10 jaar de 128% te halen, of is de beleidsdekkingsgraad langer dan 5 jaar lager dan 104,2%, dan verlaagd het pensioenfonds de pensioenen. Een eventuele verlaging mag over maximaal 10 jaar gespreid worden. ABP heeft een herstelplan opgesteld gezien de beleidsdekkingsgraad te laag was. De belangrijke elementen van het herstelplan zijn dat de pensioenen voor 2017 en 2018 niet worden verlaagd. Voor de periode daarna is de kans aanwezig dat pensioenen verlaagd moeten worden. Daarnaast verwacht het ABP dat de pensioenen de komende jaren niet verhoogd kunnen worden. Het herstelplan is door ABP ingediend bij DNB. DNB heeft de berekening gecontroleerd en goedgekeurd. Voor nadere informatie rondom pensioenen verwijzen wij naar www.abp.nl

Leasing

Esprit Scholen kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele lease. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Operationele lease

Als Esprit Scholen optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

Belastingen

De stichting maakt gebruik van de onderwijsvrijstelling inzake de vennootschapsbelasting.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

2.5 Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten

2.5.1 Activa

Materiële vaste activa:

	31-12-2017			2018		31-12-2018		
1.2 Materiële vaste activa	Aanschafprijs	Afschr. Cumulatief	Boekwaarde	Investering	Afschrijving	Aanschafprijs	Afschr. Cumulatief	Boekwaarde
1.2.2 Inventaris en apparatuur	13.929.473	8.479.376	5.450.097	1.700.324	1.597.951	15.629.798	10.077.327	5.552.471
Materiële vaste activa	13.929.473	8.479.376	5.450.097	1.700.324	1.597.951	15.629.798	10.077.327	5.552.471

De investeringen in 2018 bestaan met name uit: ICT ± € 900.000, inventaris ± € 391.000 en voor eerste inrichting ± € 484.000.

Vorderingen

	31-12-2018	31-12-2017
1.5 Vorderingen		
1.5.1 Debiteuren	759.174	597.669
1.5.2 OCW	0	29.008
1.5.6 Gemeenten	1.462.887	1.306.575
1.5.7 Overigen vorderingen (=personeel 1.5.7.1)	275.949	51.583
1.5.8 Overlopende activa	2.429.204	1.425.539
1.5.9 af: voorziening wegens oninbaarheid	-402.092	-266.809
Totaal Vorderingen	4.525.123	3.143.565

De vorderingen op de gemeenten (Amsterdam) betreft met name nog te ontvangen subsidies voor projectkosten Dienst Onderwijshuisvesting.

	31-12-2018	31-12-2017
1.5.8 Uitsplitsing Overlopende activa		
1.5.8.2 Verstrekte voorschotten	0	50.081
1.5.8.3 overige overlopende activa	2.429.204	1.375.458
Totaal overlopende activa	2.429.204	1.425.539

De overige overlopende activa bestaan met name uit vooruitbetaalde kosten ad € 1.105.000 en nog te ontvangen projectsubsidies ad € 435.000 en nog te ontvangen ouderbijdragen ad € 445.000.

	31-12-2018	31-12-2017
1.5.9 Uitsplitsing voorziening wegens oninbaarheid		
1.5.9.1 Stand per 1 januari	-266.809	-218.865
1.5.9.2 Onttrekking	107.301	13.047
1.5.9.3 Dotatie	-242.584	-60.991
Stand per 31 december	-402.092	-266.809

De voorziening wegens oninbaarheid is o.b.v. de interne richtlijnen, in lijn met de verslaggevingsrichtlijnen, verhoogd met € 242.584.

Liquide middelen

	31-12-2018	31-12-2017
1.7 Liquide middelen		
1.7.1 Kasmiddelen	22.923	16.137
1.7.2 Bankrekeningen	30.211.612	23.826.986
1.7.3 Deposito's (ABN)	5.574.471	5.574.780
Liquide middelen	35.809.005	29.417.903

Met uitzondering van enkele bankrekeningen die meegekomen zijn met de bestuurlijke overdracht van “de Eilanden” staan op balansdatum alle liquide middelen ter vrije beschikking. Ten tijde van opstellen van de jaarrekening zijn de processen om de desbetreffende bankrekeningen op te heffen nog gaande en is de verwachting dat deze medio het volgende verslagjaar gerealiseerd zijn. Van de tegoeden op de bankrekeningen is een bedrag ad € 362.691 (2017: € 0) ondergebracht bij SimplifiedCard ten behoeve van debet cards.

De overgenomen bankrekening van De Verwondering worden aangehouden bij Triodos bank niet zijnde een Triple A-rating. Dit betreft een betaalrekening, ergo geen belegging. Ten tijde van opstellen van dit jaarverslag worden de bankrekeningen opgeheven.

Overeenkomstig de aanpassing van de vergelijkende balanscijfers 2017 inzake De Verwondering zijn de liquide middelen met € 58.958 verhoogd per eind 2017.

2.5.2 Passiva

Eigen Vermogen

	31-12-2017	Onttrekking	Vrijval	Dotatie	Resultaat bestemming verdeling	31-12-2018
Algemene reserve	9.522.078	0	0	792.577	792.577	10.314.655
Bestemmingsreserve publiek	1.279.110	-291.850	-847.514	0	-1.139.364	139.746
Bestemmingsreserve Innovatie	3.767.104	-1.243.168	0	206.807	-1.036.361	2.730.742
Bestemmingsfonds Mundus	226.232	-46.420	0	0	-46.420	179.813
EIGEN VERMOGEN	14.794.524	-1.581.438	-847.514	999.384	-1.429.568	13.364.956

De onttrekkingen hebben betrekking op kosten die ten laste worden gebracht van de gevormde bestemmingsreserves en het bestemmingsfonds Mundus. Het bedrag heeft met name betrekking op de kosten van het project Taal naar keuze en de kosten van de onderwijskundige initiatieven Spring High, AICS South East, Havo Marcanti/DENISE, het Diploma programma DENISE/AICS en het nieuwe onderwijsconcept Marcanti.

Bestemmingsreserve publiek:

De bestemmingsreserve publiek bestaat uit de volgende projecten:

- Extra investeringen in de Opleidingsschool: naast de rijksbijdrage aan de kosten van de Opleidingsschool wil Esprit Scholen een extra bedrag investeren in de Opleidingsschool;
- Inrichtingskosten na de verbouwing van het hoofdgebouw van het Mundus College in verband met o.a. veiligheid en voor extra lessen in de Nederlandse taal in het derde leerjaar tot en met het vijfde leerjaar voor de nieuwkomers bij het Mundus College.

Het college van Bestuur heeft in 2018 een besluit genomen om het saldo van bestemmingsreserve publiek aan het eind van 2018 minus het bedrag voor de projecten nieuwkomers en academisch werkplaats over te hevelen naar de algemene reserve en deel toe te voegen aan het bestemmingsreserve innovatie. Dit betekent dat een bedrag ad € 847.514 ten gunste komt van de algemene reserve en de bestemmingsreserve innovatie.

Bestemmingsreserve Innovatie

Het bestuur heeft in 2015 besloten om een bestemmingsreserve Innovatie te vormen ter financiering van innovaties in het onderwijs. Het gaat hierbij om onder andere de volgende innovaties: Cartesius 2, het Mundus College, Spring High en het Marcanti College.

In 2018 heeft een onttrekking van € 1.243.168 en een dotatie van € 206.807 plaatsgevonden.

Bestemmingsfonds Mundus College

In 2014 is overeengekomen met de Stichting Boekenfonds Nova dat haar vermogen minus de schulden wordt overgedragen aan Onderwijsstichting Esprit. Deze middelen mogen conform de gemaakte afspraken aan projecten worden besteed ten gunste van de leerlingen van het Mundus College. Daartoe is destijds een bestemmingsfonds gevormd.

Het volgende overzicht geeft de bestedingen in 2018 hiervan aan:

	Stand 31-12-2017	Kosten 2018	stand 31-10-2018
Werkproject (00268MUN)	55.549	-3.357	52.192
Foto/film (00269MUN)	15.887	-3.365	12.522
Muziek (00270MUN)	15.850	-8.456	7.394
Thuisbasis (00271MUN)	57.180	-7.095	50.085
Stille werkplek (00272MUN)	54.675	-1.860	52.815
Buitenchill (00273MUN)	27.096	-22.286	4.810
Totaal	226.237	-46.419	179.818

Voorzieningen

2.2. Voorzieningen	Stand 31-12-2017	Dotaties	Vrijval	Onttrekkingen	Stand 31-12-2018	Kortlopend < 1 jaar	>1 jaar en <5 jaar	Langlopend > 5 jaar
WW voorziening	311.609	430.565	0	-364.598	377.576	136.073	233.838	7.665
Langdurig zieken	273.738	320.586	0	-216.574	377.750	285.137	92.613	0
Individueel keuzebudget	838.778	251.854	0	-24.747	1.065.885	0	852.708	213.177
Transitievergoeding	130.110	0	0	-130.110	0	0	0	0
Spaarverlof	267.577	0	0	-80.620	186.957	61.696	125.261	0
Jubilea	441.812	121.943	0	-61.910	501.845	25.455	142.568	333.821
Overig	32.279	0	0	-23.591	8.688	8.688	0	0
Personele voorzieningen	2.295.903	1.124.948	0	-902.150	2.518.701	517.049	1.446.988	554.663
Onderhouds- voorziening	3.306.471	630.946	0	-236.909	3.700.508	631.000	3.069.508	0
Totaal voorzieningen	5.602.374	1.755.894	0	-1.139.059	6.219.209	1.148.049	4.516.496	554.663

In bijzonder stijgt de voorziening individueel keuzebudget merendeel door werknemers die opteren voor sparen voor toekomstige besteding in tijd of als uitbetaling. Onderdeel van de stijging is het geïndexeerde gemiddelde uurloon welke hoger is dan vorig verslagjaar vanwege cao-wijzingen. Spaar- en overig verlof zijn oude cao-rechten waaraan niet meer gedoteerd kan worden.

Vanuit de onderhoudsvoorziening is in 2018 € 630.946 gedoteerd. De dotatie is gebaseerd op een bijgewerkt meerjarig onderhoudsplan (MOP) van 2018. De MOP wordt in het volgende verslagjaar herijkt, idem aan de interne procedures rondom dit onderwerp waarbij is geregeld dat dit minimaal eens in de vier jaar plaatsvindt (extern) met een herijking (intern) per iedere twee jaar.

Langlopende schulden

	31-12-2018	31-12-2017
2.3 Langlopende schulden		
Vooruitontvangen investeringssubsidies	1.454.792	1.727.314
Langlopende schulden	1.454.792	1.727.314

De investeringssubsidies zijn afgenomen als gevolg van gerealiseerde subsidies.

Kortlopende schulden

	31-12-2018	31-12-2017
2.4 Kortlopende schulden		
2.4.3 Crediteuren	3.805.560	2.160.599
2.4.4 OCW	0	0
2.4.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen	3.579.223	2.223.487
2.4.8 Schulden terzake van pensioenen	692.127	607.897
2.4.9 Overige kortlopende schulden	6.816.495	5.687.206
2.4.10 Overlopende passiva	9.954.237	5.208.163
Kortlopende schulden	24.847.642	15.887.353

Per 2018 zijn de betalingen onderweg en de nog goed te keuren facturen als crediteuren verantwoord, waar deze voorheen onder de overlopende passiva werden gepresenteerd. Omwille van de vergelijkbaarheid en consistentie zijn de vergelijkende cijfers aangepast.

Per 2018 zijn de verplichtingen als gevolg van de in het verslagjaar afgesloten vaststellingsovereenkomsten onder de overige kortlopende schulden verantwoord.

De post overige kortlopende schulden bevat met name de ontvangen les gelden voor AICS voor schooljaar 2018/2019 die lineair gedurende het schooljaar vrijvallen.

	31-12-2018	31-12-2017
2.4.7 Uitsplitsing Belasting en premies soc. verz.		
2.4.7.1 Loonheffing	2.370.034	2.195.466
2.4.7.2 Omzetbelasting	1.209.189	28.021
Belastingen en premies sociale verzekeringen	3.579.223	2.223.487

De omzetbelasting is inclusief een reservering ad € 1.187.132 inzake nog af te dragen btw i.v.m. verlegde btw op ontvangen facturen van leveranciers met betrekking tot bouwprojecten. Deze afdracht zal in het volgende verslagjaar plaatsvinden. In de totale beschikkingen van de Gemeente Amsterdam voor de financiering van de bouwprojecten is rekening gehouden met de (verlegde) btw zodat er geen tekorten kunnen ontstaan op de desbetreffende projecten.

	31-12-2018	31-12-2017
2.4.10 Uitsplitsing Overlopende passiva		
2.4.10.5 vakantiegeld en -dagen	1.824.577	1.669.232
2.4.10.8 Overige overlopende passiva	8.129.659	3.538.931
Overlopende passiva	9.954.237	5.208.163

De overige overlopende passiva bevatten voor het grootste deel DMO met een omvang van € 4.979.000 per eind 2018 en vooruit ontvangen bedragen € 2.692.000 inzake huisvestingsprojecten.

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

2.5.3 Financiële instrumenten

Algemeen

Esprit Scholen maakt in de bedrijfsuitoefening gebruik van een beperkt aantal financiële instrumenten. Deze instrumenten leiden mogelijk tot (beperkte) risico.

Om deze risico's te beheersen is een helder en actueel beleid opgesteld. Doel hiervan is om de financiële impact zoveel mogelijk te beperken.

Esprit Scholen maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten) om risico's te beheersen.

Kredietrisico en krediet mitigerende aspecten

Esprit Scholen loopt mogelijk een kredietrisico op haar "overige vorderingen" en "liquide middelen". Het maximale risico hiervan bedraagt € 29.150.190 (vorderingen ad € 4.021.554 en liquide middelen ad € 25.128.636). Over de middelen aangehouden bij het Ministerie van Financiën inzake schatkistbankieren, loopt Espritscholen geen risico.

Met uitzondering van de Triodos bank waar de geïntegreerde basisschool De Verwondering bankiert, zijn de liquide middelen ondergebracht bij Nederlandse banken met een AA/AAA-rating.

Renterisico en kasstroomrisico

Esprit loopt geen renterisico over de rentedragende schulden en heeft geen langlopende leningen.

Valutarisico

Esprit is alleen werkzaam in Nederland en verricht transacties in Euro's en loopt derhalve geen valutarisico.

Prijsrisico

Esprit heeft geen aandelen en loopt derhalve geen prijsrisico.

Liquiditeitsrisico

De liquiditeitspositie wordt bewaakt door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het management ziet erop toe dat er steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Leverancier	startdatum	einddatum	looptijd	Bedrag per maand	Bedrag verslagjaar	Bedrag < 1jaar	Bedrag 1-5 jaar	Bedrag > 5 jaar	Bedrag totaal
Van Dijk Educatie (Leermiddelen)	1-3-2017	31-7-2019	29 mnd	40.871	490.449	344.880	-	-	835.329
Osinga de Jong (boekenfondsen)	1-3-2017	31-7-2019	29 mnd	48.592	583.107	276.307	-	-	859.414
Dolmans Schoonmaak	1-3-2018	28-2-2021	36 mnd	69.532	834.386	893.652	1.042.594	-	2.770.631
Ricoh	1-4-2016	31-8-2019	30 mnd	11.020	132.241	88.161	-	-	220.402
Breevast huurovereenkomst	31-7-2018	31-12-2021	36 mnd	179.500	2.154.000	2.154.000	4.308.000	-	8.616.000
Dyade, personele dienstverlening	1-1-2019	31-12-2020	24 mnd	11.137	133.644	133.645	133.645	-	400.933
Dyade, salarisverwerking You Force	1-1-2019	31-12-2020	24 mnd	5.390	64.676	64.676	64.676	-	194.027
totaal				366.042	4.392.503	3.955.320	5.548.914	-	13.896.737

- Voor onderwijsinstellingen die onder de WVO vallen, is het op basis van artikel 4 van de Regeling van de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media van 16 april 2019, nr. VO/7950998, houdende regels voor onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging VO 2018 (Regeling onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging VO2018) toegestaan een vordering op te nemen bij het ministerie van OC&W. Hiervan is echter geen gebruik gemaakt. De vordering op het ministerie van OC&W is ter hoogte van de op dat moment bestaande schuld aan het personeel in verband met: ·de tot en met december opgebouwde bruto vakantieaanspraken; ·de over de maand december door het bevoegd gezag verschuldigde afdracht pensioenpremies en loonheffing verbonden salarisbetalingen op grond van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. De vordering bedraagt op 31 december 2018 € 3.282.915, =

2.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

Overeenkomstig de aanpassing van de vergelijkende balanscijfers 2017, is in het verslagjaar 2018 het resultaat van Basisschool De Verwondering over de periode januari 2018 tot en met juli 2018 (€ 29.794) geïntegreerd in de realisatie van 2018. Consequent hieraan is ook de begroting 2018 aangepast met de begrote cijfers van De Verwondering voor 2018, deze begroting is ontleend uit het Jaarverslag 2017 van De Verwondering.

2.6.1 Baten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3.1 Rijksbijdrage			
3.1.1 Rijksbijdrage OCW	55.009.437	53.067.842	51.619.757
3.1.2 Overige subsidies OCW	5.792.386	4.947.927	5.458.370
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	1.362.045	1.207.382	1.257.271
Rijksbijdrage	62.163.868	59.223.151	58.335.398

De rijksbijdragen OCW zijn € 3.389.680 (6,6%) hoger dan in 2017. Dit is verklaarbaar door een stijging in het aantal leerlingen en een stijging van bekostigingsonderdelen (prijscompensatie exploitatie en compensatie voor gestegen werkgeverslasten).

Het verschil met de begroting kan op dezelfde wijze worden verklaard. Hierin was voorzichtigheidshalve geen rekening gehouden met een (prijs-)stijging van de bekostiging.

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies			
3.2.2 Gemeentelijke bijdragen/subsidies	4.326.297	4.246.593	4.219.706
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	4.326.297	4.246.593	4.219.706

Het grootste deel (€ 2.266.000) van de gemeentelijke bijdrage betreft de huurvergoeding voor het pand aan de Prinses Irenestraat 59 (huur en overige huisvestingslasten).

De onder de gemeentelijke bijdragen / subsidies verantwoorde subsidie voor huurvergoedingen van de gemeente Amsterdam (3.200.000) is nog niet door de subsidieverstrekker vastgesteld, echter wel ingediend. Wij verwachten, conform de ervaringen uit voorgaande jaren, dat deze subsidie na de zomer van kalenderjaar 2019 wordt vastgesteld overeenkomstig de verantwoording in de jaarrekening.

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3.3 College-, cursus-, les-, en examengelden			
Tuition fee AICS	6.152.870	6.529.417	5.963.932
entry fee	175.077	88.897	114.241
College-, cursus-, les-, en examengelden	6.327.947	6.618.314	6.078.173

Het aantal leerlingen bij de AICS is lager dan begroot maar toegenomen t.o.v. 2017 waardoor zowel de entry fees hoger uitvallen alsmede de Tuition fees (lesgelden) zijn gestegen. Bepalend voor de entry fees is niet het aantal leerlingen, maar het aantal initiële aanmeldingen.

Overige baten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
3.5 Overige baten			
3.5.1 Verhuur onroerende zaken	62.038	71.000	67.854
3.5.2 Detachering personeel	153.715	46.083	91.508
3.5.5 Ouderbijdragen	2.088.765	1.990.768	2.113.791
3.5.6 Overige baten	2.178.177	1.408.150	2.108.666
Overige baten	4.482.694	3.516.001	4.381.817

Detachering personeel is hoger dan verwacht, enerzijds door meer gedetacheerde uren en nieuwe detacheringen (ziektevervanging en niet ingevulde vacatures).

De overige baten zijn hoger dan begroot maar in lijn met 2017. Dit wordt met name veroorzaakt door de doorbelasting van de kosten van Spring High aan Stichting Westelijke Tuinsteden (STWT). Dergelijke doorbelastingen zijn met name baten ter dekking van overige kosten en vormen een belangrijk deel van de post overige baten. Daarbij worden de kantine opbrengsten verantwoord onder de overige baten.

2.6.2 Lasten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.1 Personeelslasten			
4.1.1 Lonen en salarissen	53.156.492	51.058.137	49.377.706
4.1.1.1 Bruto lonen en salarissen	41.327.364	0	38.700.588
4.1.1.2 Social lasten	6.051.004	0	5.328.721
4.1.1.3 Pensioenpremies	5.778.124	0	5.348.397
4.1.2 Overige personele lasten	5.838.525	5.011.989	5.328.720
4.1.2.1 Dotatie personele voorzieningen	319.000	511.465	342.009
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	3.607.458	2.622.003	3.157.298
4.1.2.3 Overige	1.912.067	1.878.521	1.829.413
4.1.3 Af: uitkering	-1.021.393	-451.015	-488.173
Personeelslasten	57.973.624	55.619.111	54.218.254

Hogere loonkosten dan begroot vanwege loonsverhoging VO en PO en meer fte dan begroot. Het gemiddelde aantal fte over de periode tot en met december is 22 fte hoger dan begroot (begroot 744 vs. werkelijk 766). Dit wordt veroorzaakt door vervanging van zieke medewerkers en uitbreiding van formatie bij de groeischolen (AISC South East en Spring High).

Ten opzichte van 2017 zijn de loonkosten hoger door met name nieuw afgesloten CAO's (PO en VO) en meer fte's door groei van het aantal leerlingen.

De overige personele lasten zijn hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door de extra inzet van uitzendkrachten. Dit wordt met name veroorzaakt door inzet van uitzendkrachten voor vervanging van zieke medewerkers, de invulling van schaarstevakken en de inzet van expertise ten

behoefte van projecten. Het bedrag aan dotatie personele voorzieningen is het bedrag rekening houdend met de onttrekkingen van personele voorzieningen in 2018.

De uitkeringen betreffen hoofdzakelijk ontvangsten van het UWV voor WAO/WIA-uitkeringen en uitkeringen inzake zwangerschapsverloven.

	Realisatie 2018	Realisatie 2017
FTE		
Onderwijzend personeel	554	535
Overige medewerkers	181	165
Management en directie	31	32
Totaal	766	732

De stijging van het aantal fte's heeft te maken met extra personele inzet op de scholen veroorzaakt door ziektevervanging, tijdelijk vacature invulling en groei van de scholen. In het aantal van 732 gerealiseerde fte's in 2017 zijn er 7,43 van De Verwondering. Alle medewerkers zijn werkzaam in Nederland.

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.2 Afschrijvingen			
4.2.2 Afschrijvingen	1.597.951	1.708.077	1.605.387
Afschrijvingen	1.597.951	1.708.077	1.605.387

De afschrijvingen zijn conform verwachtingen en liggen in lijn met de begroting.

Per 2018 zijn geamortiseerde investeringsbijdragen als vermindering op de afschrijvingslasten ad € 382.921 verantwoord.

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.3 Huisvestingslasten			
4.3.1 Huur	2.989.180	3.382.194	2.979.408
4.3.3 Onderhoud	2.259.072	1.225.776	1.202.189
4.3.4 Energie en water	1.221.627	1.222.451	991.360
4.3.5 Schoonmaakkosten	1.326.337	1.358.009	1.361.225
4.3.6 Heffingen	153.731	184.320	155.735
4.3.7 Dotaties onderhoudsvoorzieningen	630.946	630.946	554.000
4.3.8 Overige	206.913	365.903	260.699
Huisvestingslasten	8.787.806	8.369.599	7.504.617

De huisvestingslasten, met name de post onderhoud wijkt ± € 1.000.000 af ten opzichte van de begroting én ten opzichte van de realisatie vorig jaar. Dit als gevolg van met name hogere onderhoudskosten bij Mundus en Cartesius. Dit wordt met name veroorzaakt door interne

verbouwingen als gevolg van o.a. onderwijskundige keuzes. Het verschil met de begroting kan op dezelfde wijze worden verklaard.

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.4 Overige lasten			
4.4.1 Administratie en beheerslasten	155.298	104.101	176.849
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	5.449.983	5.214.326	4.820.593
4.4.3 Dotatie voorziening oninbare vorderingen	242.584	0	60.991
4.4.4 Overige instellingslasten	4.416.786	3.501.380	3.736.456
Overige lasten	10.264.651	8.819.807	8.794.890

De overige instellingslasten worden als volgt gespecificeerd:

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
4.4. Overige instellingslasten			
4.4.4.1 Advies/ consultancykosten	619.905	560.000	559.295
4.4.4.2 Licentiekosten	584.781	530.000	523.962
4.4.4.3 Kopieerkosten	476.449	440.000	436.594
4.4.4.4 Overige ICT kosten	426.303	300.000	295.649
4.4.4.5 Kantoorkosten	552.393	540.000	538.763
4.4.4.6 PR/ Marketingkosten	286.192	250.000	247.045
4.4.4.7 Schoolgebonden kosten	841.306	660.000	653.608
4.4.4.8 Overige instellingslasten	629.457	221.380	481.540
Overige instellingslasten	4.416.786	3.501.380	3.736.456

De advies- en consultancykosten bestaan met name uit advieskosten, zoals: 1) juridisch advies op inkoop gebied, bijvoorbeeld aanbesteding, 2) op personeelsgebied door advocaatkosten en 3) vastgoed advies bij bouwprojecten.

De met de fusie gepaard gaande instellingslasten inzake De Verwondering bedragen circa € 15.000 welke volledig in boekjaar 2018 zijn verantwoord.

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
5 Financiële baten en lasten			
5.1 Rentebaten	-15.101	0	-5.260
5.5 Rentelasten	121.443	10.492	80.760
5 Financiële baten en lasten	106.342	10.492	75.500

De rentelasten zijn hoger dan verwacht doordat in de begroting het uitgangspunt was dat per het 1^e kwartaal 2018 overgestapt zou worden naar schatkistbankieren. De realisatie hiervan is pas medio 2018 gerealiseerd voor de hoofdbankrekening. Voor de overige rekeningen is dit nog niet gerealiseerd.

Accountantsshonoraria

De ten laste van het boekjaar gebrachte kosten van de externe accountant en de accountantsorganisatie en het gehele netwerk waartoe deze accountantsorganisatie behoort, zijn als volgt:

	Realisatie 2018	Realisatie 2017
Ernst & Young Accountants LLP		
Onderzoek van de jaarrekening	87.021	87.725
Andere controle opdrachten	68.277	60.033
Advies op fiscaal terrein	0	0
Andere niet-controle opdrachten	0	0
Totaal EY	155.298	147.758

	Realisatie 2018	Realisatie 2017
DVE accountants (De Verwondering)		
Onderzoek van de jaarrekening	2.904	2.098
	2.904	2.098

Bovenstaande honoraria voor onderzoek van de jaarrekening is gebaseerd op de totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht. De extra kosten ten behoeve van de jaarrekening 2018 door Ernst & Young Accountants LLP bedragen circa € 25.000.- en worden in het volgend verslagjaar verwerkt.

2.6.3 Segmentatie

De Esprit Scholen verzorgen primair en voortgezet onderwijs. Esprit onderkent dan ook twee operationele segmenten. De baten en lasten zijn hieronder gesegmenteerd weergegeven naar deze soorten onderwijs.

Segmentatie			
	Segmentatie PO	Segmentatie VO	ESPRIT
Baten			
3.1 rijksbijdragen	12.376.144	49.787.723	62.163.867
3.2 Overige overheidsbijdragen en –subsidies	554.561	3.771.736	4.326.297
3.3 College-, cursus-, les-, en examengelden	3.565.046	2.762.902	6.327.948
3.4 Overige baten	1.209.514	3.273.181	4.482.695
BATEN	17.705.266	59.595.542	77.300.808
Lasten			
4.1 Personeelslasten	13.843.114	44.130.510	57.973.624
4.2 Afschrijvingen	218.075	1.379.876	1.597.951
4.3 Huisvestingslasten	1.206.128	7.581.678	8.787.806
4.4 Overige lasten	2.255.144	8.009.507	10.264.651
LASTEN	17.522.461	61.101.571	78.624.032
Financiële baten en lasten	1.764	104.579	106.342
Saldo baten en lasten	181.041	-1.610.607	-1.429.566

Het resultaat bij VO wordt met name bepaald door: de geplande investeringen in Onderwijskundige innovaties, de overschrijdingen bij Central bureau als gevolg van vervangingen van zieke medewerkers en de kosten van niet geplande projecten op bijvoorbeeld ICT.

Resultaatbestemming verdeling

Het resultaat van 2018 is op de volgende wijze verdeeld.

	31-12-2018
Bestemmingsreserve publiek	-291.850
Bestemmingsreserve Innovatie	-1.243.168
Bestemmingsfonds Mundus	-46.420
Toevoeging algemene reserve	151.870
Totaal resultaatbestemming verdeling	-1.429.568

WNT-verantwoording 2018 ONDERWIJSSSTICHTING ESPRIT

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Onderwijsstichting Esprit (Esprit). Het voor Esprit toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 **€ 158.000**. Dit is het bezoldigingsmaximum dat behoort bij **klasse E**. Deze klasse is bepaald o.b.v. 14 complexiteitspunten; 6 naar aanleiding van het gemiddeld baten, 3 op basis van het gemiddelde aantal leerlingen en 5 op basis van het aantal onderwijssoorten.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

bedragen x € 1	R.T. Kervezee	P. Henry
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur	Lid College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 142.543	€ 125.774
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.801	€ 18.448
<i>Subtotaal</i>	€ 161.343	€ 144.222
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 158.000	€ 158.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 161.343	€ 144.222

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	Gebruik van overgangsrecht. Afbouw < 1 januari 2020	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017		
bedragen x € 1	R.T. Kervezee	P. Henry
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur	Lid College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 145.198	€ 126.832
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.059	€ 17.333
Subtotaal	€ 163.257	€ 144.165
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 153.000	€ 153.000
Totale bezoldiging	€ 163.257	€ 144.165

Toelichting overschrijding: De bezoldiging van de voorzitter van het college van bestuur vloeit voort uit overeengekomen afspraken daterend van voor de inwerkingtreding van de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren d.d. 1 januari 2016. Het overgangsrecht is ingegaan op 1 januari 2016. De reeds overeengekomen bezoldiging mag maximaal 4 jaar in stand blijven en dient daarna in maximaal 3 jaar afgebouwd te worden tot het van toepassing zijnde bezoldigingsmaximum. De voorzitter van het College van Bestuur heeft vrijwillig de afbouw eerder gestart dan wettelijk verplicht is. zij heeft ervoor gekozen om vanaf 2016 af te bouwen om uiterlijk in 2020 haar bezoldiging binnen de maximale norm te laten zijn.

De binnen onze organisatie geïdentificeerde leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking hebben geen dienstbetrekking bij andere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan vanaf 1 januari 2018).

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Niet van toepassing bij Esprit

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	S. Lutchman	MF van den Berg	JS Duttenhofer
Functiegegevens	Voorzitter Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging			
Totale bezoldiging	€ 16.775	€ 11.100	€ 11.100
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 23.700	€ 15.800	€ 15.800

-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2017			
bedragen x € 1	S. Lutchman	MF van den Berg	JS Duttenhofer
Functiegegevens	Voorzitter Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging			
Totale bezoldiging	€ 15.875	€ 10.500	€ 9.750
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€22.950	€15.300	€15.300

bedragen x € 1 excl. BTW	F. Roozen	RWJ Rijk	M van der Meer	E. Soerjatin
Functiegegevens	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging				
Totale Bezoldiging	€ 11.100	€ 11.100	€11.100	€ 11.100
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€15.800	€15.800	€15.800	€15.800
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2017				
bedragen x € 1 excl. BTW	F. Roozen	RWJ Rijk	M van der Meer	E. Soerjatin
Functiegegevens	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging				
Totale bezoldiging	€ 10.500	€ 9.750	€ 9.750	€ 9.750

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€15.300	€15.300	€15.300	€ 15.300
--	---------	---------	---------	----------

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Niet van toepassing bij Esprit

1e. In het geval een topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van onderstaande tabel van toepassing.

Niet van toepassing bij Esprit

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking.

Niet van toepassing bij Esprit

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

E Overzicht verbonden partijen

Naam	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2018	Resultaat 2018	Art2: 403 BW	Deel-name %	Consolidatie Ja/Nee
					Ja/Nee		
Stichting leermiddelen en activiteiten Berlage Lyceum	Amsterdam	4	niet beschikbaar	niet beschikbaar	N	0%	N
Stichting Mr. dr. Spaanderfonds voor behoud van cultuurhistorische zaken met betrekking tot de gebouwen van het Berlage Lyceum	Amsterdam	4	niet beschikbaar	niet beschikbaar	N	0%	N
Stichting Montessori Basisschool de Westelijke Eilanden	Amsterdam	4	niet beschikbaar	niet beschikbaar	N	0%	N
Watergraafsmeerse Schoolvereniging	Amsterdam	4	niet beschikbaar	niet beschikbaar	N	0%	N
Stichting Boeken en leermiddelenfonds Esprit Scholengroep Marcanti	Amsterdam	4	niet beschikbaar	niet beschikbaar	N	0%	N
Stichting vrienden van het Cartesius Lyceum	Amsterdam	4	niet beschikbaar	niet beschikbaar	N	0%	N
Vereniging van Eigenaars de Bickershoek	Amsterdam	4	niet beschikbaar	niet beschikbaar	N	49%	N
Stichting Kind & Muziek Landsmeer	Amsterdam	4	niet beschikbaar	niet beschikbaar	N	0%	N

Onderwijsstichting Esprit heeft geen vorderingen, schulden en of andere financiële niet uit de balans blijvende rechten en verplichten.

G1 subsidies zonder verrekening clausule

Omschrijving	Toewijzing			Ontvangen t/m verslagjaar €	Prestatie afgerond ja/nee?
	Kenmerk	Datum	Bedrag €		
LERARENBEURS	853545	20-09-17	33.860	33.860	ja
LERARENBEURS	853458	20-09-17	99.607	99.607	ja
Technisch vmbo 2018 2019	923726	19-12-18	104.005	104.005	ja
VO Zomerscholen	LENZO18058	14-05-18	103.500	103.500	ja
LERARENBEURS	928925	20-09-18	42.325	42.325	nee
LERARENBEURS	929651	20-09-18	98.921	98.921	nee
Zij-instroom	935877	22-11-18	60.000	60.000	nee
Gelijke kansen in onderwijs	GKO17010	20-12-17	110.000	110.000	nee

G2A subsidies met verrekening clausule, aflopend per ultimo verslagjaar

Niet van toepassing

G2B subsidies met verrekening clausule, doorlopend tot in een volgens kalenderjaar

Niet van toepassing

3 Overige gegevens

3.1 Controleverklaring

De controleverklaring is opgenomen op de volgende bladzijden.

3.2 statutaire verdeling resultaat

In de statuten van onderwijsstichting Esprit zijn geen specifieke bepalingen opgenomen omtrent de resultaatbestemming.

Amsterdam, 28 juni 2019

College van Bestuur

Raad van Toezicht

R.T. Kervezee
Voorzitter College van Bestuur

S.S. Lutchman
Voorzitter Raad van Toezicht

P.J.A. Henry
Lid van het College van Bestuur

M. F. van den Berg

J. S. Duttenhofer

M. van der Meer

R.W.J. Rijk

F. A. Roozen